वडिगाड गाउँपालिका

लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण प्रतिवेदन

आर्थिक बर्ष २०७८/०७९

प्रतिवेदन प्राप्त गर्ने निकाय

वडिगाड गाउँपालिका

गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय, ग्वालिचौर, बागलुङ

तथा

गण्डकी प्रदेश प्रशिक्षण प्रतिष्ठान

नदीपुर, पोखरा, बागलुङ

गण्डकी प्रदेश

प्रतिवेदक

डा. कृष्ण बहादुर राई, परामर्शदाता

सम्पर्क नं: ९८६६२६६५२७

Email: kraimrg@gmail.com

श्री सुनिता तामाङ, परामर्शदाता

सम्पर्क नं: ९८४१५७५८७६

Email: sunitamang6@gmail.com

बिषयसूची

बिषयसूची ०

तालिका सूची ०

अनुसूचीहरु ०

भाग – १ १

लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षणको अवधारणा १

१.१ पृष्ठभूमि १

१.२ लैससास परीक्षणको महत्व २

१.३ लैससास परीक्षण र कार्यान्वयनको कानुनी आधारहरु २

१.४ लैससास परीक्षणका उद्देश्यहरु ५

भाग – २ ६

लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षणका बिधि ६

२.१ लैससास परीक्षणले समेट्ने क्षेत्रहरु ६

२.२ लैससास परीक्षणको बिधि र तरीका ६

*२.२.१ दस्तावेज समिक्षा (*Documents Review*)* ७

*२.२.२ लक्षित समुह छलफल (*Focus Group Discussion*)* ७

*२.२.३ परीक्षण कार्यशाला गोष्ठी (*Audit Workshop*)* ७

भाग – ३ **१३**

लैससास परीक्षणवाट आएका मूख्य प्राप्तिहरु **१३**

३.१ लैससास परीक्षणवाट प्राप्ताङ्कहरुको प्रस्तुतिकरण १३

३.२ लैससास परीक्षण नतिजाको माकुरेजालोमा प्रस्तुति १४

३.३ लैससास परीक्षणमा प्राप्त सबल र सुधार गर्नुपर्ने पक्षहरु १५

३.४ अवसर र चुनौतिहरु ४३

३.४.१ अवसरहरु ४३

३.४.२ चुनौतिहरु ४३

३.५ लैंगिक तथा सामाजिक समावेशी बिकास कार्ययोजना ४४

भाग – ४ **६९**

निष्कर्ष र सूझावहरु **६९**

४.१ निष्कर्ष ६९

४.२ सूझावहरु ६९

तालिका सूची

तालिका १: लैससास परीक्षणका बिषयक्षेत्रहरु, सूचक र उपसूचकहरु ६

तालिका २: स्थानीय तहमा लैससास परीक्षणका सहभागीहरू ८

तालिका ३: स्थानीय तहमा लैससास परीक्षणको समय तालिका ९

तालिका ४: लैससास परीक्षणका मूख्य तथा सहायक बिषय क्षेत्रहरु १०

तालिका ५: लैससास परीक्षणमा प्राप्त अंकहरुको बिवरण १३

तालिका ६: लैससास परीक्षणमा प्राप्त सबल र सुधार गर्नुपर्ने पक्षहरु १६

तालिका ७: लैंगिक तथा सामाजिक समावेशी बिकास कार्ययोजना ४४

अनुसूचीहरु

अनुसूची नं	बिषयबस्तु
अनुसूची - १	लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण कार्य समुहहरु
अनुसूची - २	लैंगिक उत्तरदायी तथा सामाजिक समावेशी परीक्षण अंक मापन बिवरण
अनुसूची - ३	लैससास परीक्षण कार्यशालाका सहभागीहरुको हाजिरी बिवरण

भाग – १

लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षणको अवधारणा

१.१ पृष्ठभूमि

नेपाल बहुजातीय, बहुभाषिक, बहुसांस्कृतिक र भौगोलिक बिविधता भएको देश हो। बिविधताको बिचमा एकता, सहिष्णुता र सद्भावको अपरिहार्यता रहन्छ । यस कारण नेपालमा संवैधानिक शासन ब्यवस्थाको शुरुआतबाटै देशमा बिद्यमान रहेका विविधताको समान संरक्षण तथा संबर्द्धन गर्ने कार्य भैरहेको छ। बि सं २००७ सालमा प्रजातन्त्रको उदय पश्चात जारी भएका संविधानहरुले जातीय, भाषिक, धार्मिक तथा सांस्कृतिक र अन्य आधारमा रहेका विविधताहरुको आधारमा समतामूलक समाजको स्थापना गर्ने पहल गरेको छ । तैपनि देशमा रहेका लैंगिक तथा सामाजिक विविधताको आधारमा भई आएका बिभेद र बहिष्करणका अभ्यासहरु अझै समस्याको रुपमा रहिरहेका छन् । महिला माथि हुने हिंसा र बहिष्करण राजनितिक, सामाजिक र संस्थागत रुपमा निर्मुल हुन सकेको छैन। दलित, आदिबासी, पिछाडावर्ग, मधेसी, मुस्लिम, अल्पसंख्यक, बालबालिका तथा जेष्ठ नागरिकहरुको क्षमता बिकास, सहभागिता र राज्यको श्रोत र साधानहरुमा पहुँचको अवस्था अझै कमजोर रहेको छ। यस कारण नेपाल सरकारले लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण (लैससास) को अवधारणा कार्यान्वयन गर्दै आएको छ।

लैससासको अवधारणालाई प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्नको लागि संघीय, प्रदेश र स्थानीय सरकारहरुमा यस अवधारणालाई समानरुपमा लागु गर्नु पर्ने हुन्छ । स्थानीय स्तरबाटै लैससासको समस्याहरुलाई पहिचान गरी समाधानका कार्यक्रमहरु गर्दै प्रदेश तथा संघीय सरकारको स्तरमा सफलता प्राप्त गर्न सकिन्छ। यस कारण नेपाल सरकारले स्थानीय तहहरुमा लैससासको अवधारणालाई प्रभावकारी रुपमा कार्यान्वयन गर्ने लक्ष्य लिई कार्य गर्दै आएको छ। स्थानीय तहहरुमा लैससासका अवधारणा कार्यान्वयनमा प्रगतिको अवस्था आवधिक रुपमा मापन गर्दै आवश्यक योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन गर्नु पर्ने जरुरी हुन्छ। यसकारण स्थानीय तहहरुमा लैससास परीक्षण गर्ने ब्यवस्था कार्यान्वयनमा ल्याईएको छ।

नेपाल सरकारले लैससास परीक्षणलाई प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्ने स्थानीय सरकारहरुको लागि लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण कार्यबिधि २०७७ (नमूना) तर्जुमा गरी उपलब्ध गराएको छ। स्थानीय सरकारहरुमा लैससास परीक्षण एक अभियानको रुपमा कार्यान्वयन गर्नको लागि यस

कार्यबिधिको आधारमा गण्डकी प्रदेश प्रशिक्षण प्रतिष्ठान, प्रदेश तथा स्थानीय शासन सहयोग कार्यक्रम (PLGSP), नदीपुर पोखराले यस कार्यको लागि आर्थिक तथा प्राविधिक सहयोग गर्दै आएको छ । यसै क्रममा यस वडिगाड गाउँपालिका, ग्वालिचौर, बागलुङको लैससास परीक्षण गरी यो प्रतिवेदन तयार गरिएको छ ।

१.२ लैससास परीक्षणको महत्व

स्थानीय तहहरुमा लैससास परीक्षणले सम्बन्धित स्थानीय तहहरुले लैससासको सम्बन्धमा नेपालको संविधान, प्रचलित कानुनहरु र समय समयमा प्राप्त हुने निर्देशनहरु कार्यान्वयनको अवस्थालाई लेखाजोखा गर्दछ । लैससास परीक्षणवाट स्थानीय सरकारहरुले नीति, कानुन र योजना तर्जुमा गर्दा लैंगिक तथा सामाजिक समावेशीकरणका सवालहरु सम्बन्धमा ब्यवस्था, संस्थागत संरचनामा लैंगिक तथा सामाजिक समावेशीता, जनशक्ति ब्यवस्था र क्षमता बिकास क्षेत्रमा महिला र आर्थिक तथा सामाजिक बञ्चितिमा परेका समुदायका नागरिकहरुलाई प्राथमिकता तथा समावेशिता, सेवा प्रवाह र सुशासनका क्रियाकलापहरुमा लैससासको कार्यान्वयनको अवस्थालाई परीक्षण गरिन्छ । यस कारण लैससास परीक्षणले सरकारहरुले लैससासको क्षेत्रमा लागु गरेका नीति, कानुन र योजनाको कार्यान्वयन र सोको प्रभावको बारेमा लेखाजोखा गरी प्रगतिको अवस्था र आगामी कार्यक्रमहरु पहिचान गर्ने कार्य गर्दछ ।

लैससास परीक्षणले उक्त क्षेत्रको सबल र कमजोर पक्षहरु तथा अवसर र चुनौतिहरुको पहिचान हुने भएकोले आगामी दिनहरुमा केकस्ता पहलहरु गर्ने बारेमा योजना तथा कार्यक्रमहरु तयार गर्न सहज हुने गर्दछ । स्थानीय सरकारहरुमा लैससास परीक्षणले स्थानीय नीति, कानुन र योजनाको तहमा लैससास सम्वेदनशिलता समावेश गरेर संस्थागत संरचना, जनशक्ति ब्यवस्था र क्षमता बिकास, सेवा प्रवाह, सुशासनका क्रियाकलापहरुमा लैंगिक उत्तरदायी तथा सामाजिक समावेशी दृष्टिकोण कार्यान्वयन गरी हरेक स्थानीय तहमा समतामूलक समाजको स्थापना गर्ने कार्यमा टेवा पुर्याउँदछ ।

१.३ लैससास परीक्षण र कार्यान्वयनको कानुनी आधारहरु

लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण तथा कार्यान्वयनको लागि नेपालको संविधान, नीति तथा रणनीतिहरु, प्रचलित कानुनहरु र अन्य निर्देशनहरु रहेका छन् । नेपालको संविधानले

नागरिकहरुको आधारभूत अधिकारहरुलाई सूनिस्चित गर्न ब्यवस्था गरेको छ । संविधानको धारा १८ मा समानताको हकको ब्यवस्था भएको छ जसले प्रत्येक ब्यक्तिलाई समान कानुनी हैसियतको अधिकारको सूनिस्चित गरेको छ । सबै नागरिक कानुनको दृष्टिमा समान हुने तथा कसैलाई पनि कानुनको समान संरक्षणवाट बञ्चित नगरिने तथा सामन्य कानुनको प्रयोगमा उत्पत्ति, धर्म, बर्ण, जात, जाति, लिंग, शारीरिक अवस्था, अपांगता, स्वास्थ्य स्थिति, बैबाहिक स्थिति, गर्भावस्था, आर्थिक अवस्था, भाषा वा क्षेत्र, बैचारिक आस्था वा अन्य कुनै आधारमा भेदभाव नगर्ने ब्यवस्था गरेको छ । सामाजिक वा सांस्कृतिक दृष्टिले पिछाडएका महिला, दलित, आदिबासी जनजाति, मधेशी, थारु, बालबालिका, जेष्ठ नागरिक, लैंगिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक, अपांगता भएका ब्यक्ति, गर्भ अवस्थाका ब्यक्ति, अशक्त वा असहाय, पिछाडिएको क्षेत्र वा आर्थिक रुपमा बिपन्न खस आर्य लगायतका नागरिकहरुको संरक्षण सशक्तिकरण वा बिकासको निम्ति बिशेष ब्यवस्था गर्न सकिने ब्यवस्था गरिएको छ ।

संविधानको धारा ३८ मा महिलाको हकको ब्यवस्था गरेको छ जसले प्रत्येक महिलालाई लैंगिक भेदभाव बिना समान बंशीय हकको सूनिस्चित गरेकोको छ । प्रत्येक महिला सूरक्षित मातृत्व र प्रजनन स्वास्थ्य सम्बन्धी अधिकार सम्पन्न बनाएको छ । महिलालाई धार्मिक, सामाजिक, सांस्कृतिक परम्परा, प्रचनलन वा अन्य कुनै आधारमा शारीरिक, मानसिक, यौनजन्य, मनोबैज्ञानिक वा अन्य कुनै किसिमको हिंसाजन्य कार्य गर्न पाईने छैन । यी कार्यहरु कानुन बमोजिम दण्डनीय हुने र पीडितलाई कानुन बमोजिम क्षतिपूर्ति पाउने अधिकारको ब्यवस्था छ । राज्यको सबै निकायमा महिलालाई समानुपातिक समावेशीताको सिद्धान्तको आधारमा सहभागि हुने अधिकार सूनिस्चित भएको छ । महिलालाई शिक्षा, स्वास्थ्य, रोजगारी र सामाजिक सूरक्षामा सकारात्मक बिभेदका आधारमा बिशेष अवसर प्राप्त गर्ने हकको ब्यवस्था भएको छ । साथै सम्पत्ति र पारिवारिक मामिलामा दम्पतिको समान हकको ब्यवस्था भएको छ ।

साथै नेपालको संविधानको धारा ३१ मा शिक्षा सम्बन्धी हकको ब्यवस्था भएको छ जसमा प्रत्येक नागरिक (अपांगता भएका र आर्थिक रुपमा बिपन्न सहित) लाई शिक्षाको पहुँचमा समान हकको सूनिस्चित गरिएको छ । सम्बिधानको धारा ३२ मा भाषा र संस्कृतिको हकको ब्यवस्था गरिएको छ जसमा प्रत्येक ब्यक्ति र समुदायलाई आफ्नो भाषा, लिपि, संस्कृति, सांस्कृतिक सभ्यता र सम्पदाको संरक्षण र सम्बर्द्धन गर्ने अधिकारको सूनिस्चित गरिएको छ । साथै धारा ३३ मा समान रोजगारीको हक, धारा ३४ मा उचित श्रम

अभ्यासको हक जसमा उचित पारिश्रमिक सुविधा र योगदानको सूनिस्चितता, धारा ३५ मा स्वास्थ्य सम्बन्धि समान हक, धारा ३९ मा बालबालिकाको हक, धारा ४० मा दलितको हक, धारा ४१ मा जेष्ठ नागरिकको हक, धारा ४२ मा सामाजिक न्यायको हक र धारा ४३ मा सामाजिक सूरक्षाको हकको ब्यवस्था गरिएको छ। यी धाराहरु बिशेष गरी लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण सम्वेदनशिल रहेका छन्।

यस कारण नेपालको सन्दर्भमा लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण (लैससास) को मुद्दा बहुआयमिक मानी सबै सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रहरुमा अनिवार्य पालना गर्नु पर्ने कानुनी ब्यवस्था छ। यसको कार्यान्वयन जनस्तरमा अझै कमजोर रहेको पाईएकोले राष्ट्रिय ऐन नियमहरु तथा अन्तर्राष्टिय महासन्धी र अभ्यासहरुको आधारमा लैससास अभियानमा ब्यापकता ल्याउँने जमर्को भैरहेको छ। यसलाई स्थानीय तहहरुवाटै कार्यान्वयन गर्ने पहल तत्कालिन स्थानीय बिकास मन्त्रालयले लैससास कार्यान्वयन गर्दै आएको थियो। लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशी नीति तथा कार्यक्रमहरुलाई प्रभावकारी ढंगवाट सञ्चालन गर्न लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावशीकरण नीति २०६६ कार्यान्वयनको लागि तयार भएको स्थानीय निकाय लैंगिक उत्तरदायी तथा सामाजिक समावेशी वजेट तर्जुमा तथा परीक्षण निर्देशिका २०६८ कार्यान्वयन भएको थियो।

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को गाउँपालिका/नगरपालिकाको काम, कर्तब्य र अधिकारमा लैससास सम्बन्धी ब्यवस्था रहेको छ। त्यस्तै वडा समितिको काम, कर्तब्य र अधिकार अन्तरगत वडामा आर्थिक तथा समाजिक रुपमा अल्पसंख्यक, सिमान्तकृत समुदायको अभिलेख राखी सामाजिक र आर्थिक उत्थान सम्बन्धी काम गर्ने बिभिन्न समुदाय बिचमा सामाजिक सद्भाव र सौहार्दता कायम गर्ने, बाल बिवाह, बहुबिवाह, लैंगिक हिंसा, छुवाछुत, दहेज तथा दाईजो, हलिया प्रथा, छाउपडी कमलरी प्रथा, बालश्रम, मानव बेचबिखन, जस्ता समाजिक कुरीति, र अन्धबिश्वासको अन्त्य गर्ने गराउने ब्यवस्था गरेको छ। साथै स्थानीय तहको योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन गर्दा महिला तथा पिछाडिएको बर्गको सहभागिता गराउने र योजना छनौटमा महिला, बालबालिका, जेष्ठ नागरिक, पिछाडिएको बर्ग, क्षेत्र र समुदायलाई प्रत्येक्ष लाभ पुग्ने कार्यक्रमलाई छनौट गर्ने, बजेट बिनियोजन र कार्यान्वयनमा जोड दिएको छ।

१.४ लैससास परीक्षणका उद्देश्यहरु

लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षणको मुख्य उद्देश्य नै स्थानीय तहहरुमा लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणको सवालहरुको समाधान गर्नको लागि के कति पहलहरु भएका छन् भन्ने बारेमा लेखाजोखा गरी आगामी दिनको लागि कार्यक्रमहरुको आवश्कता पहिचान गर्ने हो । यसको बिशिष्ट उद्देश्यहरु देहाय अनुसार रहेका छन् :

क) लैंगिक समानता तथा समाजिक समावेशीकरण परीक्षण मार्फत गाउँपालिकाको नीति, कानुन, संस्थागत संरचना, जनशक्ति र क्षमता बिकास कार्य, योजना तर्जुमा र कार्यक्रमहरुमा महिला र सामाजिक रुपमा बञ्चितिकरणमा परेका व्यक्ति र समुदायहरुको मूलप्रवाहिकरण र सशक्तिकरणको अवस्था मापन गर्ने ।

ख) स्थानीय तहको समग्र क्रियाकलापहरुमा लैंगिक समानता तथा समाजिक समावेशीकरणको अवस्था मापन गरी सबल र सुधार गर्नु पर्ने पक्षहरु तथा अवसर र चुनौतिहरुको पहिचान गर्ने ।

ग) लैससास कार्यान्वयनमा सुधार गर्नु पर्ने पक्षकहरुको पहिचान पश्चात सोको कार्यान्वयनको लागि कार्ययोजना तयार गर्ने ।

घ) गाउँपालिकाले सम्पादन गर्ने सबै क्रियाकलापहरुमा लैससास सम्बेदनशित कार्यान्वयनलाई संस्थागत गर्दै लैजान आधारहरु प्रस्तुत गर्ने ।

ङ) लैससास सम्वेदनशिल स्थानीय तह निर्माण गर्नको लागि टेवा पुर्याउने ।

भाग – २

लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षणका बिधि

२.१ लैससास परीक्षणले समेट्ने क्षेत्रहरु

नेपाल सरकारले गाउँपालिका तथा नगरपालिकाहरुमा लैससास परीक्षण गर्नको लागि “स्थानीय तह लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण कार्यबिधि २०७७ (नमूना)” उपलब्ध गराएको छ। यस कार्यबिधिलाई हरेक स्थानीय तहले स्थानीयकरण गरी लागु गर्नु पर्ने हुन्छ । यस कार्यबिधिको अनुसार लैससास परीक्षणमा स्थानीय सरकारको नीति, कानुन र योजना तर्जुमा प्रक्रिया देखि संस्थागत ब्यवस्था, जनशक्ति र सेवा प्रवाह सम्मका पाँचवाट मूल बिषयबस्तुहरु तोकिएको छ । केही गाउँपालिका र नगरपालिकाहरुले यो कार्यबिधि लागु गरी सकेको अवस्था छ । हालको अवस्थामा यसै कार्यबिधिलाई आधार लिई यस गाउँपालिकामा मूख्यतः लैससास परीक्षणमा देहायका पाँच मुल बिषयहरु वा क्षेत्रहरु समेटिएका छन्:

तालिका १: लैससास परीक्षणका बिषयक्षेत्रहरु, सूचक र उपसूचकहरु

क्र सं	बिषय क्षेत्रहरु	सूचक संख्या	उपसूचक संख्या
१	नीति कानुन र योजना	३	२०
२	संस्थागत ब्यवस्था	५	२०
३	मानव संसाधन र क्षमता बिकास	४	२०
४	सेवा प्रवाह	५	२०
५	सुशासन तथा उत्तरदायित्व	५	२०
	जम्मा	२२	१००

२.२ लैससास परीक्षणको बिधि र तरीका

नेपाल सरकारले उपलब्ध गराएको स्थानीय तह लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण कार्यबिधि २०७७ (नमूना) बमोजिम स्थानीय सरकारहरुको लैससास परीक्षण हरेक आर्थिक बर्ष नियमित रुपमा गर्ने र सोही अनुसार स्थानीय तहको नीति योजना तथा बजेट तर्जुमाको तहवाट लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण बिकासका कार्यक्रमहरु कार्यान्वयन गर्ने अभिप्राय हो । यो परीक्षण

कार्य केही सहभागितामूलक र केही अंश लेखापरीक्षण तथा अनुसन्धानमूलक बिधिवाट सम्पादन गरिएको छ।

२.२.१ दस्तावेज समिक्षा (Documents Review)

परामर्शदाता र गाउँपालिकामा गठित लैससास परीक्षण कार्यदलले गाउँपालिकाको दस्तावेजहरु (जस्तैः स्थानीय नीति, ऐन, निर्देशिका, बार्षिक योजना तथा बजेट, आवधिक योजना, वार्षिक प्रतिवेदनहरु, आर्थिक प्रतिवेदनहरु, चौमासिक र बार्षिक समिक्षाको प्रतिवेदन, विकास वुलेटिन, गाउँपालिका प्रोफाइल, विभिन्न समयमा भएका निर्णयहरु आदिको संकलन र लैससासको दृष्टिवाट विश्लेषण र पुनरावलोकन गरी प्रारम्भिक टिपोट तयार गरिएको थियो।

२.२.२ लक्षित समुह छलफल (Focus Group Discussion)

लैससास परीक्षणको क्रममा गाउँपालिकाका महिला समुहका सदस्यहरु, दलित समुदाय, आदिबासी जनजाति समुदाय र अन्य बन्चितिकरणमा परेका समुदायका प्रतिनिधिहरुसंग लक्षित समुह छलफल गरिएको थियो। यसको लागि लैससास कार्यान्वयन सम्बन्धि प्रश्नावली तयार गरी छलफल गरिएको थियो। लक्षित वर्गहरुको आवश्यकता र गाउँपालिकाको कार्यक्रमहरु बिचको तालमेल, उनीहरुको समस्याहरुको गाउँपालिकावाट सम्बोधनको अवस्था र सवल तथा कमजोर पक्षहरुको बारेमा छलफल गरिएको थियो।

२.२.३ परीक्षण कार्यशाला गोष्ठी (Audit Workshop)

लैससास परीक्षणलाई सहभागितामूलक तथा स्वमूल्यांकन र स्वःअनुभूति गराउने अभिप्रायले कार्यशालाको तरिका प्रयोग गरिएको थियो। गोष्ठी ३ दिनको आयोजना गरिएको थियो। यस कार्यशाला गाउँपालिकाका निर्वाचित पदाधिकारीहरु, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत लगायत सबै बिषयगत शाखाका कर्मचारीहरु र सरोकारवालाहरुको सहभागितामा सञ्चालन गरिएको थियो। यसको सहजीकरण परामर्शदाताहरुवाट गरिएको थियो।

यस गाउँपालिकाको लैससास परीक्षणको लागि ९ सदस्यीय कार्यदल बनाएको थियो। सोही कार्यदलको नेतृत्वमा गाउँपालिकाको लैससास परीक्षण सम्पन्न भयो। यस कार्यदल अन्तरगत ५ वटा बिषयगत लैससास परीक्षण कार्य-समुहहरु तयार गरियो। यी कार्य-समुहहरुमा निर्वाचित जनप्रतिनिधिहरु तथा

कर्मचारीको संलग्नता रहेको थियो । जसमा महिला र पुरुषहरुको सहभागितालाई पनि उपलब्ध भएसम्म समावेशी बनाईएको थियो । उक्त कार्य-समुहहरुको संयोजकत्व निर्वाचित पदाधिकारीहरुले गरेको थियो । ती कार्य-समुहहरु देहायका परीक्षण बिधिहरुको उपयोग गरेको थियो ।

लैससास परीक्षण कार्यशालाका सहभागीहरु

लैससास परीक्षण कार्यमा देहायका पदाधिकारी, कर्मचारी र सरोकारवालाहरु सहभागी भएका थिए । लैससास परीक्षण कार्यक्रममा जम्मा ४६ जना सहभागीहरु थिए ।

तालिका २: स्थानीय तहमा लैससास परीक्षणका सहभागीहरू

क्र.सं.	सहभागीहरू
१	गाउँपालिका प्रमुख
२	गाउँपालिका उपप्रमुख
३	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत
४	गाउँपालिका वडा अध्यक्षहरु
५	कार्यपालिकाका महिला सहित सदस्यहरु
६	गाउँपालिकाका दलित, अल्पसंख्यक र जनजाति जनप्रतिनिधिहरू
७	गाउँपालिकाका बिषयगत शाखाका प्रमुखहरू, कर्मचारीहरु
८	गाउँपालिकाका सबै महिला र लक्षित बर्गका कर्मचारीहरु

नोटः लैससास परीक्षणमा भएका सहभागीहरु अनुसूची – ३ मा संलग्न गरिएको छ ।

गोष्ठी संचालन बिधि

लैससास परीक्षण गोष्ठीको पहिलो दिन गोष्ठीको उद्धघाटन, लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण (लैससास) को अवधारणा, संविधान, राष्ट्रिय नीति तथा अन्य प्रावधानहरु, लैससास परीक्षण सम्बन्धी ब्यवस्था आदिमा अभिमूखिकरण गरियो । कार्याशाला गोष्ठीमा पाँच वटा मूल बिषयहरुको आधारमा ५ वटा लैससास बिषयगत परीक्षण कार्य-समुह गठन गरिएको थियो । यी लैससास बिषयगत परीक्षण कार्य-समुहहरुले बिषयगतरुपमा सूचक र उपसूचकहरु माथि छलफल गरी नीतिगत व्यवस्था, संरचना, योजना तर्जुमादेखि कार्यान्वयन, अनुगमन तथा मूल्याङ्कन, अभ्यास र प्रभावसम्मको अवस्थालाई विश्लेशण गरी अंक दिने कार्य गरियो । लैससास सुचक तथा उपसुचकहरुमा सहभागितात्मक छलफल गरी राम्रो देखिएमा १, मध्यम देखिएमा ०.५ र सुधार गर्नुपर्ने देखिएमा वा नभएमा ० अंकहरू दिईएको छ ।

यसरी समुहगत मूल्यांकनवाट दिईएको अंकलाई प्रथम मस्यौदाको रुपमा लिई परीक्षणको दोश्रो दिन परीक्षण कार्य-समुहहरुले गाउँपालिकाको सम्बन्धित शाखाहरुमा सम्बन्धित दस्तावेजहरुको अवलोकन वा परीक्षण गरेका थिए। यस क्रममा परामर्शदाताहरुले सबै समुहहरुलाई आवश्यक सहजीकरण र सहयोग गरेका थिए। यस क्रममा गोष्ठीको सहभागितामूलक परीक्षणवाट दिईएको अंकहरु थपघट भएका थिए। उक्त समुहहरुले आफ्नो बिषय क्षेत्रमा रहेका सवल र कमजोर पक्षहरु तथा अवसर र चुनौतिहरुको पनि खोजी गरेका थिए।

लैससास परीक्षण गोष्ठीको तेस्रो दिन सबै सहभागीहरुको उपस्थितिमा परीक्षणको क्रममा प्राप्त भएको अंकहरु माथि परामर्शदाताहरुवाट पूनः छलफल र मूल्यांकन गरिएको थियो। त्यस पश्चात समुहगतरुपमा सबै कार्य समुहहरुले परीक्षण गरेको नतिजाहरु प्रस्तुत गरिएको थियो। यिनै अंकहरुको आधारमा माकुरेजालोको बिधिवाट गाउँपालिकामा रहेको लैससास कार्यान्वयनको स्थिति प्रस्तुत गरिएको थियो। सबल र कमजोर पक्षहरु तथा अवसर र चुनौतिहरु समेत प्रस्तुत गरिएको थियो।

तालिका ३: स्थानीय तहमा लैससास परीक्षणको समय तालिका

दिन	सत्र	समय	क्रियाकलाप
प्रथम	प्रथम	१०.०० – ११.३०	गाउँपालिका प्रमुखज्युवाट कार्यक्रम उद्घाटन, परिचय प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतवाट स्वागत मन्तब्य लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणको अवधारणा, लैससास परीक्षण र महत्व
	दोश्रो	११.४५ – १.३०	लैससास परीक्षणको बिधि, प्रक्रिया र सूचकहरु सम्बन्धी अभिमूखिकरण र छलफल
	तेश्रो	२.०० – ३.३०	गाउँपालिका उपप्रमुखज्युद्वारा परीक्षण कार्यक्रमको संयोजकको जिम्मेवारी लिने लैससास परीक्षणको कार्य समुह गठन र कार्य जिम्मेवारी बिभाजन
	चौथो	३.३० – ५.००	कार्य-समूहको समुहगत छलफल र लैससास सहभागितामूलक परीक्षण र परामर्शदाताहरुद्वारा सहजिकरण
दोश्रो	प्रथम	१०.०० – ११.३०	गाउँपालिका उपप्रमुखज्युको संयोजकत्वमा कार्य-समुहवाट लैससासको दस्तावेज परीक्षण र परामर्शदाताहरुद्वारा सहजिकरण
	दोश्रो	११.४५ – १.३०	गाउँपालिका उपप्रमुखज्युको संयोजकत्वमा कार्य-

			समुहवाट लैससासको दस्तावेज परीक्षण र परामर्शदाताहरुद्वारा सहजिकरण
	तेश्रो	२.०० – ३.३०	गाउँपालिका उपप्रमुखज्युको संयोजकत्वमा कार्य-समुहवाट लैससासको दस्तावेज परीक्षण र परामर्शदाताहरुद्वारा सहजिकरण
	चौथो	३.३० – ५.००	कार्य-समुहले परीक्षण गरी बुझाएको नतिजा माथि परामर्शदाताहरुद्वारा पूनः छलफल र मूल्यांकन
तेश्रो	प्रथम	१०.०० – ११.३०	लैससास परीक्षणको प्रथम मस्यौदा र माकुरेजालो सहभागीहरु बिचमा प्रस्तुतिकरण
	दोश्रो	११.४५ – १.३०	लैससास परीक्षणवाट प्राप्त सबल र सुधार गर्नुपर्ने पक्षहरु र अवसर र चुनौतिहरुको बारेमा प्रस्तुतिकरण र छलफल
	तेश्रो	२.०० – ३.३०	सुधार गर्नु पर्ने पक्षहरुको पहिचान र कार्ययोजना तर्जुमा
	चौथो	३.३० – ५.००	कार्ययोजना माथि छलफल र सुधार गाउँपालिका प्रमुखज्युवाट कार्यक्रमको समापन

लैससास परीक्षणका बिषयक्षेत्रहरु र अंकभार

स्थानीय तह लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण कार्यबिधि २०७७ (नमूना) को अनुसार कुल परीक्षण अंकभार १०० र तोकिएका ५ मूल बिषयक्षेत्रलाई हरेकको २० पूर्णाङ्क कायम गरिएको छ। जसभित्र २२ वटा सहायक बिषयहरु र अंकभारहरु देहाय अनुसार प्रस्तुत गरिएको छः

तालिका ४: लैससास परीक्षणका मूख्य तथा सहायक बिषय क्षेत्रहरु

क्र सं	मूख्य तथा सहायक बिषय क्षेत्रहरु	अंकभार
क	**नीति कानुन र योजना**	
१	नीति कानुन र योजनामा समावेशी सहभागिता	८
२	योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन	८
३	बजेट तर्जुमा तथा कार्यान्वयन	४
	जम्मा	२०
ख	**संस्थागत ब्यवस्था**	
१	कर्मचारी/पदाधिकारी प्रतिनिधित्व	४
२	कार्यप्रणाली समावेशी	४
३	समिति उपसमिति र कार्यदलमा प्रतिनिधित्व	४
४	बित्त ब्यवस्थापन प्रणालीमा समावेशीता	४
५	तथ्याङ्क संकलन तथा ब्यवस्थापन	४
	जम्मा	२०
ग	**मानव संसाधन तथा क्षमता बिकास**	

१	मानव संसाधन तथा क्षमता बिकास	८
२	अनौपचारिक मूल्य मान्यता र कुसंस्कार सम्बन्धि जनचेतना	४
३	कानुनी साक्षरता	४
४	बिपद ब्यवस्थापनमा समावेशीकरण	४
	जम्मा	२०
घ	**सेवा प्रवाह**	
१	पूर्वाधार बिकास	४
२	प्रजनन स्वास्थ्य	४
३	शिक्षा कार्यक्रम	४
४	खानेपानी तथा सरसफाई	४
५	स्वरोजगार र आयआर्जन तथा बजार ब्यवस्थापन	४
	जम्मा	२०
ङ	**सुशासन तथा उत्तरदायित्व**	
१	सुशासन	४
२	उत्तरदायित्व र जवाफदेहिता	४
३	सूचना तथा सञ्चार	४
४	अनुगमन र मूल्यांकन	४
५	समन्वय र सम्बन्ध बिस्तार	४
	जम्मा	२०
	कुल जम्मा	**१००**

माथिको तालिकामा उल्लेखित सहायक बिषयहरुमा जम्मा १०० वटा सूचकहरु तोकिएका छन् । हरेक सूचकको पूर्णाङ्क १ हो । यसमा स्थानीय सरकारका तोकिएका सहभागीहरुसंगको संलग्नतामा सम्बन्धित सूचकको प्रमाणहरुको आधारमा अंक प्रदान गरिन्छ । यसमा राम्रो प्रगति भएको देखिएमा १, मध्यम या आंशिक कार्य भएको देखिएमा ०.५ र न्यून कार्य भएको वा नभएको अवस्था भएमा ० अंक प्रदान गरिएको छ ।

सबल, कमजोर, अवसर र चुनौति बिश्लेषण (SWOT Analysis)

गोष्ठीको अन्तिम दिन परीक्षणको नतिजालाई माकुरेजालोमा प्रस्तुत पश्चात लैससासको बिषयक्षेत्रहरु मध्ये बढी अंक प्राप्त गर्ने क्षेत्रमा सबल अवस्था देखिन्छ र त्यस क्षेत्रमा बढी सूचकहरुमा काम भएको प्रष्ट हुन्छ । साथै कम अंक प्राप्त गरेका क्षेत्रहरुमा कमजोर पक्षहरु वा सुधार गर्नु पर्ने क्षेत्रहरु पहिचान हुन्छ । सूचक र उपसूचकहरुको बिश्लेषण गरी सबल र कमजोर पक्षहरु पहिचान गर्ने कार्य भएको छ ।

अवसर र चुनौतिहरुको हकमा परीक्षणका बिषय क्षेत्रहरुको आधारमा गाउँपालिकामा भएको अवसरहरु र चुनौतिहरुको बारेमा समुहगत संकलन गरेका तथ्यहरुलाई प्रस्तुतिकरण र छलफल गरिएको थियो। यसमा सहभागीहले समेत आवश्यक सूझावहरु पेश गरेका थिए।

कार्ययोजना तयारी

लैससास परीक्षणको क्रममा बिषयगत परीक्षण कार्य समुहले उनीहरुको बिषयक्षेत्रमा रहेका सबल र सुधार गर्नुपर्ने पक्षहरुको पहिचान गरी गाउँपालिकामा भएको हालका अवसर र चुनौतिहरुलाई मध्यनजर गरी आ-आफ्नो बिषय क्षेत्रमा आगामी कार्ययोजना तयार गरिएको थियो। उक्त कार्ययोजना माथि गोष्ठीका सबै सहभागीहरुको उपस्थितिमा छलफल र सुधार गरी अन्तिम रुप दिईएको छ।

भाग – ३

लैससास परीक्षणवाट आएका मूख्य प्राप्तिहरु

३.१ लैससास परीक्षणवाट प्राप्ताङ्कहरुको प्रस्तुतिकरण

यस गाउँपालिकाको स्थानीय नीति, ऐन, निर्देशिका र बिभिन्न नीतिगत निर्णयहरु, आवधिक तथा बार्षिक कार्यक्रम र बजेट, कार्यान्वयनका पक्षहरु समेतलाई लैंगिक समानता तथा समाजिक समावेशीकरणको दृष्टिले सहभागितामूलक परीक्षण गर्दा देहाय अनुसारको नतिजा प्राप्त भएको छः

तालिका ५: लैससास परीक्षणमा प्राप्त अंकहरुको बिवरण

क्र सं	मूख्य तथा सहायक बिषय क्षेत्रहरु	अंकभार	प्राप्ताङ्क
क	नीति कानुन र योजना		
१	नीति कानुन र योजनामा समावेशी सहभागिता	८	६
२	योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन	८	५
३	बजेट तर्जुमा तथा कार्यान्वयन	४	१
	जम्मा	२०	११.५
ख	संस्थागत ब्यवस्था		
१	कर्मचारी/पदाधिकारी प्रतिनिधित्व	४	२
२	कार्यप्रणाली समावेशी	४	२
३	समिति उपसमिति र कार्यदलमा प्रतिनिधित्व	४	३.५
४	बित्त ब्यवस्थापन प्रणालीमा समावेशीता	४	२.५
५	तथ्याङ्क संकलन तथा ब्यवस्थापन	४	२.५
	जम्मा	२०	१२.५
ग	मानव संसाधन तथा क्षमता बिकास		
१	मानव संसाधन तथा क्षमता बिकास	८	३.५
२	अनौपचारिक मूल्य मान्यता र कुसंस्कार सम्बन्धि जनचेतना	४	३.५
३	कानुनी साक्षरता	४	२
४	बिपद ब्यवस्थापनमा समावेशीकरण	४	३
	जम्मा	२०	१२
घ	सेवा प्रवाह		

१	पूर्वाधार बिकास	४	२
२	प्रजनन स्वास्थ्य	४	३.५
३	शिक्षा कार्यक्रम	४	३.५
४	खानेपानी तथा सरसफाई	४	२
५	स्वरोजगार र आयआर्जन तथा बजार ब्यवस्थापन	४	०.५
	जम्मा	२०	११.५
ङ	सुशासन तथा उत्तरदायित्व		
१	सुशासन	४	२
२	उत्तरदायित्व र जवाफदेहिता	४	२
३	सूचना तथा सञ्चार	४	३
४	अनुगमन र मूल्यांकन	४	२
५	समन्वय र सम्बन्ध बिस्तार	४	१.५
	जम्मा	२०	१०.५
	कुल जम्मा	**१००**	**५८**

नोटः यसको बिस्तृत बिबरण अनुसूची – २ मा हेर्नुहोला।

३.२ लैससास परीक्षण नतिजाको माकुरेजालोमा प्रस्तुति

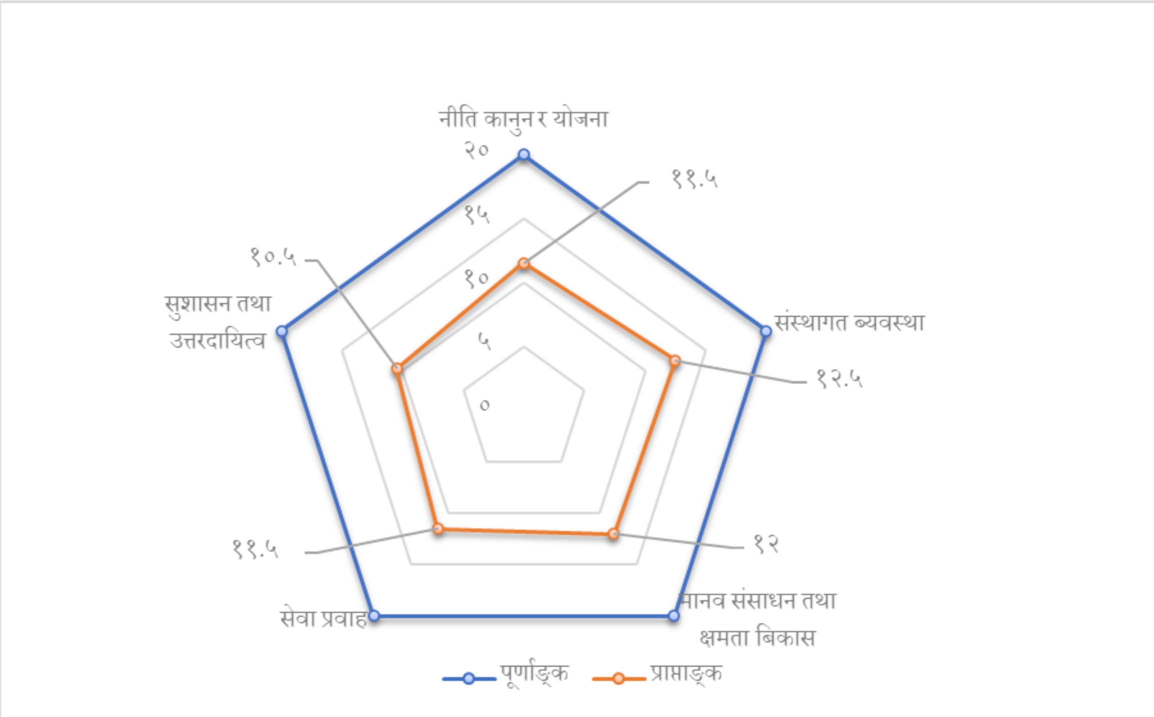

३.३ लैससास परीक्षणमा प्राप्त सबल र सुधार गर्नुपर्ने पक्षहरु

यस गाउँपालिकाको लैससास कार्यान्वयनको अवस्थालाई लैससास परीक्षण कार्यबिधिले तोकेको २२ वटा सूचकहरु र जस अन्तरगतका १०० वटा उपसूचकहरुमा आधारित रही परीक्षण गरिएको थियो । गाउँपालिकामा लैससास कार्यान्वयनमा भएको पहललाई कार्यहरु र प्रमाणहरुको आधारमा तीन किसिमको अवस्थामा बिभाजन गरिएको छ । राम्रो अवस्था भएमा 'सबल' आंशिक कार्य भएको भएमा 'आंशिक' र कमजोर अवस्था भएमा 'कमजोर' भनी बर्गिकरण गरिएको छ जसवाट सबललाई निरन्तरता दिने, आंशिक र कमजोर रहेका सूचक उपसूचकहरुमा नीतिगत र कार्यगत सुधारका कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्नु पर्ने देखिन्छ । यस गाउँपालिकाको लैससास परीक्षणको बिषय क्षेत्रहरुका सूचक तथा उपसूचकहरुको अवस्था र सुधार गर्नु पर्ने पक्षहरु देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ६: लैससास परीक्षणमा प्राप्त सबल र सुधार गर्नुपर्ने पक्षहरु

क्र सं	सूचक तथा उपसूचकहरु	वर्तमान अवस्था	अवस्था मापन	गर्नु पर्ने कार्यहरु
१	**नीति कानुन र योजना**			
१.१	**नीति कानुन र योजनामा समावेशी सहभागिता**			
१.१.१	स्थानीय तहको नीति तथा कानुनको मस्यौदा तयार गर्ने क्रममा लैससासको दृष्टिले सम्पादन गर्ने गरी कार्यटोली निर्माण, पूर्व दस्तावेजको समिक्षा गर्दा लैससास दृष्टिकोणले भएको, मस्यौदाको बिषयबस्तु र शब्द चयन समावेशी र सहभागितामूलक हुने गरी गरेको/नगरेको ?	नीति तथा कानुनको तर्जुमा गर्दा लैससासको दृष्टिले तर्जुमा गर्ने कार्यटोली निर्माण गर्ने गरेको। कानुन निर्माण कार्य लैससासको दृष्टिले सम्पादन गर्ने गरी उपसमिति निर्माण गरी कार्यान्वयन गर्ने।	सबल	यस कार्यलाइ निरन्तरता दिनु पर्ने।
१.१.२	स्थानीय सरकारले आफ्नो नीति कानुन योजना जारी गर्नु भन्दा अगाडि लैससासको दृष्टिकोणले उपयूक्त भए नभएको बारे लेखाजोखा गर्ने गरेको / नगरेको ?	स्थानीय सरकारको नीति, कानुन र योजना तयार गर्ने क्रममा लैससासको दृष्टीकोणवाट उपयूक्त भए नभएको बारे लेखाजोखा गर्ने गरेको।	सबल	यस कार्यलाई निरन्तरता दिनु पर्ने।
१.१.३	स्थानीय सरकारको नीति र योजनामा लैससास बिकास (स्थानीय कानुन, नीति, आवधिक र बार्षिक योजनामा भएका नीतिहरु) सम्बन्धी बिषयहरु समावेश भएको/नभएको ?	गाउँपालिकाको स्थानीय कानुन, नीति, आवधिक र बार्षिक योजनामा भएका नीतिहरुमा लैससास बिकास सम्बन्धी क्षेत्र तथा बिषयहरु समावेश भएको।	सबल	यस कार्यलाई निरन्तरता दिनु पर्ने।

१.१.४	स्थानीय सरकारको महिला र पुरुषको समबिकास तथा सामाजिक समावेशीकरण र लैंगिक परीक्षण तथा सामाजिक बिभेद अन्त्य गर्ने सम्बन्धि अलग्गै नीतिहरु छन्/छैनन् ? (स्थानीय ऐन, कानुन, कार्यबिधि र निर्देशिकामा खास ब्यवस्था गरिएको वा नगरिएको)।	लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशिकरण परीक्षण कार्यबिधि लागु नभएको र परीक्षण कार्य नभएको । अलग्गै लैससास रणनीति तयार गरी लागु नभएको ।	कमजोर	लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशिकरण परीक्षण कार्यबिधि लागु गर्ने र बार्षिक रुपमा परीक्षण कार्य गर्नु पर्ने । लैससास रणनीति तयार गरी लागु गर्नु पर्ने ।
१.१.५	स्थानीय तहले कार्यान्वयनमा ल्याएका ऐन नियम तथा कार्यबिधिमा महिला तथा बञ्चितिमा परेका समुदाय या लक्षित बर्गमा हुने सबै प्रकारका बिभेदजन्य कार्यहरु रोक्न पर्याप्त प्रावधान ब्यवस्था गरिएको छ/छैन ?	महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समुदायहरुमा हुने सबै प्रकारका बिभेदजन्य कार्यहरु रोक्ने कार्यक्रम भएको तर निर्दिष्ट स्थानीय कानुनी प्राबधान नभएको ।	कमजोर	स्थानीय कानुनहरुमा महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समुदायमा बिभेदजन्य कार्यहरु रोक्ने प्रावधान लागु गर्नु पर्ने ।
१.१.६	संघीय कानुनले ब्यवस्था गरे बमोजिम स्थानीय स्तरमा महिला तथा बञ्चितिमा परेका समुदाय या लक्षित बर्ग माथि हुने हिंसा र बिभेद उपर सुनुवाई हुने प्रबन्ध मिलाए/ नमिलाएको ?	न्यायिक समितिले महिला तथा बञ्चितिमा परेका समुदाय माथि हुने हिंसा र बिभेद उपर सुनुवाई हुने ब्यवस्था गरिएको ।	सबल	यस कार्यलाई निरन्तरता दिनु पर्ने ।
१.१.७	महिला र पुरुषमा श्रमको ज्यालामा बिभेद रोक्ने प्रावधान रहेको/नरहेको ? (समुदायको प्रचलन बिभेदकारी भएको/नभएको ।)	औपचारिक क्षेत्रमा महिला र पुरुषमा श्रमको ज्यालामा बिभेद नभएको । अनौपचारिक क्षेत्रमा महिलाहरुको ज्यालामा बिभेद रहेको र उक्त कार्य रोक्न स्थानीय कानुन नभएको ।	आंशिक	महिला र पुरुषमा श्रमको ज्यालामा बिभेद रोक्ने स्थानीय कानुन लागु गर्नु पर्ने ।
१.१.८	स्थानीय तहको नीतिमा रैथाने र आप्रवासी कामदार तथा श्रमजिवी उपर हुने बिभेद रोक्ने प्रावधान	गाउँपालिकामा यो समस्या नभएको ।	सबल	

	रहेको/नरहेको ?			
१.२	**योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन**			
१.२.१	आवधिक योजना र बार्षिक योजना तथा कार्यक्रममा लैंगिक तथा समावेशी बिकासको लागि नीति, रणनीति, कार्यक्रम र मापनयोग्य उपलब्धी लक्ष्य समावेश गरिएको छ/छैन ?	आवधिक योजना र बार्षिक योजना तथा कार्यक्रममा लैंगिक तथा समावेशी बिकासको लागि नीति, रणनीति, कार्यक्रम र मापनयोग्य उपलब्धी लक्ष्य समावेश गरिएको तर यथेष्ट नभएको।	आंशिक	आवधिक योजना र बार्षिक योजना तथा कार्यक्रममा लैंगिक तथा समावेशी बिकासको लागि मापनयोग्य उपलब्धी लक्ष्य तयारी र लागु गर्नु पर्ने।
१.२.२	गाउँपालिका/नगरपालिकाको स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिले बजेट सिमा निर्धारण गर्दा महिला, बालबालिका तथा बञ्चितिकरणमा परेका समुहको अवस्था बिश्लेषणको आधारमा सो समुहको लागि वा प्रत्यक्ष फाईदा पुग्ने गरी कुल पूँजीगत बजेटको निश्चित प्रतिशत छुट्याउने गरेको/नगरेको ?	महिला, बालबालिका तथा बञ्चितिकरणमा परेका समुहको लागि कार्यक्रमहरु राखिएको भएता पनि बजेट तर्जुमा गर्दा निश्चित प्रतिशत निर्धारण गरी बजेट बिनियोजन नगरिएको।	आंशिक	बजेट सिमा निर्धारण गरी महिला, बालबालिका तथा बञ्चितिकरणमा परेका समुहको अवस्था बिश्लेषणको आधारमा सो समुहको लागि प्रत्यक्ष फाईदा पुग्ने गरी कुल पूजीगत बजेटको निश्चित प्रतिशत बजेट छुट्याउनु पर्ने।
१.२.३	स्थानीय सरकारको योजना सूची लक्षित समुहहरुको सक्रीय सहभागितामा तयार हुने र उनीहरुले छनौट गरेको योजना प्राथमिकिकरणमा पर्ने गरेको/नगरेको ? (योजना तर्जुमा गर्दा गाउँ बस्तीस्तरवाट आएका योजना कार्यक्रमहरुलाई समेटेको/नसमेटेको परीक्षण गर्ने।)	सबै टोलहरुमा टोल बिकास समिति गठन गरी परिचालन गरिएको। योजना तर्जुमा प्रक्रियामा लक्षित समुहको सकृय सहभागितामा हुने गरेको। योजना छनौट गर्दा गाउँ बस्तीस्तरबाट आएका योजनाहरुलाई प्राथमिकिकरण गरी योजना तर्जुमा गरिएको।	सबल	यो कार्यलाई निरन्तरता दिनु पर्ने।

१.२.४	योजना तर्जुमा गर्दा महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समुहहरुको ब्यवहारिक र रणनीतिक आवश्यकता पहिचान र परिपूर्ति गर्ने बिषयमा छलफल भए/नभएको ?	योजना तर्जुमा गर्दा महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समुहहरुको ब्यवहारिक र रणनीतिक आवश्यकता पहिचान र परिपूर्ति गर्ने बिषयमा छलफल हुने गरेको भन्ने जवाफ प्राप्त भएको । र साथै बैठक पुस्तिका समेत उपलब्ध गराएको ।	आंशिक	यो कार्यलाई निरन्तरता दिनु पर्ने ।
१.२.५	योजना तर्जुमा गर्दा महिला र पुरुष एवं लक्षित समुहहरुको छुट्टा छुट्टै अवस्था बिश्लेषणको आधारमा आवश्यकता पहिचान गरी सो अनुसारको कार्यक्रम तय गर्ने गरिएको/नगरिएको (तयारी प्रतिवेदन) ?	योजना तर्जुमा गर्दा महिला र पुरुष एवं लक्षित समुहहरुको समग्रमा बिश्लेषणको आधारमा आवश्यकता पहिचान गरेको । सोको प्रतिवेदन तयार नगरेको ।	आंशिक	आगामी बर्षमा प्रतिवेदन तयार गरी राख्नु पर्ने ।
१.२.६	स्थानीय सरकारले दिगो बिकासका लक्ष्यहरु बिशेष गरेर लक्ष्य ५ लैंगिक समानता प्राप्त गर्ने बिषयलाई स्थानीयकरण गरी सो अनुसारको बजेट बिनियोजना हुने गरेको/नगरेको ?	स्थानीय सरकारले दिगो बिकासका लक्ष्यहरु बिशेष गरेर लक्ष्य ५ लैंगिक समानताका कार्यक्रमहरु स्थानीयकरण नगरेको ।	कमजोर	आगामी बर्षमा पनि निरन्तरता दिनु पर्ने ।
१.२.७	स्थानीय तहको योजना महिला बालबालिका तथा पिछाडिएको बर्ग समुदाय र क्षेत्रलाई प्रत्यक्ष लाभ पुग्ने गरी बनेको/नबनेको ?	स्थानीय तहको योजनामा महिला, बालबालिका तथा पिछाडिएको बर्ग समुदाय र क्षेत्रलाई प्रत्यक्ष लाभ पुग्ने गरी नीतिगत ब्यवस्था भएको ।	सबल	आगामी बर्षमा पनि निरन्तरता दिनु पर्ने ।
१.२.८	स्थानीय सरकारका उपभोक्ता समितिहरुमा लक्षित समुहको प्रतिनिधि सहित कम्तिमा ४० प्रतिशत महिलाको सहभागिता भएको/नभएको र मुख्य कार्यकारी पद मध्ये कुनै एकमा जिम्मेवारी दिएको/नदिएको ?	उपभोक्ता समितिहरुमा महिला तथा लक्षित समुदायको प्रतिनिधित्व ४५ प्रतिशत भन्दा बढी रहेको र मुख्य कार्यकारी पदमा उनीहरुलाई जिम्मेवारी दिएको पाईएको ।	सबल	उक्त कार्यको निरन्तरता दिनु पर्ने ।
१.३	**बजेट तर्जुमा तथा कार्यान्वयन**			

१.३.१	बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्नु भन्दा अघि समुदायका महिला, बालबालिका, अपांग, जनजाति, मुस्लिम, मधेशी, पिछडावर्ग र दलित लगायतका सबै जातजाति र बिपन्न वर्गका समुहहरुसंग बसेर समस्या केलाउने (बिश्लेषण) गर्ने गरिएको/नगरिएको ?	बस्ती स्तरमा टोल बिकास संस्थाहरुको सहभागितामा योजना तर्जुमाको क्रममा लक्षित वर्गको सहभागिता सहित छलफल हुने गरेको। गाउँपालिका स्तरमा महिला, दलित, जनजाति, बालबालिका आदिको सञ्जालहरुसंग छलफल गरी योजना तथा बजेट तर्जुमा गरिएको।	सबल	यस कार्यलाई निरन्तरता दिनु पर्ने।
१.३.२	स्थानीय सरकारका क्षमता बिकास योजनामा लैंगिक उत्तरदायी तथा सामाजिक समावेशी बजेट निर्माण एबं परीक्षण नियमित रुपमा गर्न बजेटको ब्यवस्था गरिएको/नगरिएको ?	गाउँपालिकामा क्षमता बिकास योजना तयार नभएको। लैससास परीक्षणको लागि बजेट बिनियोजन नभएको।	कमजोर	लैससास सम्बेदनशिल क्षमता बिकास योजना तयार गर्नु पर्ने। हरेक आ ब को प्रथम चौमासिकमा लैससास परीक्षण गर्नु पर्ने।
१.३.३	लैससास परीक्षण पश्चात लैंगिक तथा समावेशी बिषयमा सुधार गर्न क्षमता बिकास कार्ययोजना कार्यान्वयनको लागि पर्याप्त बजेट तथा कार्यक्रम बार्षिक योजनामा समाबेश गरिएको/नगरिएको ?	क्षमता बिकास योजना लागु नभएको। बार्षिक रुपमा लैससास परीक्षण तथा सुझावहरुको कार्यान्वयनको लागि पहल नभएको।	कमजोर	लैससास सम्बेदनशिल क्षमता बिकास योजना कार्यान्वयन गर्नु पर्ने। हरेक आ ब को प्रथम चौमासिकमा लैससास परीक्षण गर्नु पर्ने।
१.३.४	स्थानीय सरकारको बजेट तथा कार्यक्रममा लक्षित समुहहरुको लागि निस्चित प्रतिशत बजेट बिनियोजन गरी उनीहरुको हितमा कार्यक्रममा समयमै खर्च गरिएको/नगरिएको ? (बजेट तथा कार्यक्रम बिच भिडान)	स्थानीय सरकारको बजेट तथा कार्यक्रममा लक्षित समुहहरुको लागि निस्चित प्रतिशत बजेट बिनियोजनको ब्यवस्था नगरेको।	कमजोर	स्थानीय सरकारको बजेट तथा कार्यक्रममा लक्षित समुहहरुको लागि निस्चित प्रतिशत बजेट बिनियोजनको ब्यवस्था गर्नु पर्ने।
२	**संस्थागत ब्यवस्था**			
२.१	**कर्मचारी/पदाधिकारी प्रतिनिधित्व**			

२.१.१	स्थानीय सरकारको निर्णायक तह (कर्मचारी/ पदाधिकारी) मा महिलाहरुको समानरुपमा (५०/५० प्रतिशत) प्रतिनिधित्व रहेको छ/छैन ?	महिला र पुरुष कर्मचारी तथा पदाधिकारीहरुको ५०/५० प्रतिशत समान रुपमा प्रतिनिधित्वको लागि नीतिगत ब्यवस्था नभएको । कर्मचारी तथा पदाधिकारीहरुमा महिलाहरुको प्रतिनिधित्व अधिकतम् रहेको छ ।	आंशिक	महिला र पुरुष कर्मचारी तथा पदाधिकारीहरुको ५०/५० प्रतिशत समान रुपमा प्रतिनिधित्वको लागि नीतिगत ब्यवस्था गर्नु पर्ने ।
२.१.२	स्थानीय सरकारका कर्मचारीहरुको पदपूर्तिको निर्णय गर्दा सबै जातजाति, वर्ग, लिंग र समुदायका बीच समावेशीकरण हुने गरी कर्मचारीहरुको समावेशी समानुपातिक प्रतिनिधित्व हुनसक्ने रणनीति लिएको छ/ छैन ?	गाउँपालिकामा कर्मचारीहरुको पदपूर्तिको निर्णय गर्दा सबै जातजाति, वर्ग, लिंग र समुदायका बीच समावेशीकरण र समानुपातिक प्रतिनिधित्व गराउने नीति लागु नभएको ।	कमजोर	गाउँपालिकामा कर्मचारीहरुको पदपूर्तिको निर्णय गर्दा सबै जातजाति, वर्ग, लिंग र समुदायका बीच समावेशीकरण हुने गरी कर्मचारीहरुको समावेशी समानुपातिक प्रतिनिधित्व हुनसक्ने रणनीति कार्यान्वयन गर्नु पर्ने ।
२.१.३	स्थानीय सरकारले महिला तथा बिशेष समुदायलाई बिशेष सेवा प्रदान गर्दा सम्बन्धित समुदायको भाषा, संस्कृति र रहन सहन बुझेको कर्मचारी वा जनप्रतिनिधि समेत समावेश गरेको कार्यटोली वा शाखा मार्फत दिने गरेको/नगरेको ?	महिला तथा बिशेष समुदायलाई बिशेष सेवा प्रदान गर्दा सम्बन्धित समुदायको भाषा, संस्कृति र रहन सहन बुझेको कर्मचारी र जनप्रतिनिधिहरुले सेवा प्रवाहमा संलग्न भई सहजिकरण र सहयोग गरेको ।	सबल	यस कार्यलाई निरन्तरता दिनु पर्ने ।
२.१.४	जनप्रतिनिधिहरु तथा कर्मचारीहरुलाई कुनै क्षमता अभिबृद्धिको अवसर प्रदान गर्दा सबैलाई समान अवसर हुनेगरी र महिला र बञ्चितिकरणमा परेका समुदायलाई अग्रभाग प्राप्त हुनेगरी सकारात्मक बिभेदको नीति लिएको/नलिएको ?	जनप्रतिनिधिहरु तथा कर्मचारीहरुलाई क्षमता बिकासका अवसर बितरण गर्दा सकारात्मक बिभेदको नीति लिएको । यो नीति पूर्ण रुपमा कार्यान्वयन नभएको ।	आंशिक	जनप्रतिनिधिहरु तथा कर्मचारीहरुलाई क्षमता बिकासका अवसर बितरण गर्दा सकारात्मक बिभेदको नीतिलाई ध्यान दिंई कार्यान्वयनमा निरन्तरता दिनु पर्ने ।
२.२	**कार्यप्रणाली समावेशी**			

२.२.१	महिला र पुरुष बिचको असमानता हटाउन तथा सामाजिक समावेशीकरण बढाउनको लागि स्थानीय तहको निस्चित कार्यनीति छ/छैन ?	महिला र पुरुष बिचको असमानता हटाउन तथा सामाजिक समावेशीकरण बढाउनको लागि स्थानीय तहको निश्चित रणनीति र कार्यनीति तयारी र लागु नभएको । महिलालाई नेतृत्वमा ल्याउन केही नीतिगत पहलहरु भएको ।	आंशिक	लैससास कार्यान्वयन रणनीति तयार गरी लागु गर्नु पर्ने ।
२.२.२	स्थानीय सरकारमा लैंगिक बिकास हेर्ने ईकाईको ब्यवस्था छ/छैन ? (लैंगिक बिकास डेस्क वा लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समिति वा यस्तै कुनै संरचनाको ब्यवस्था कार्यशर्त र जिम्मेवारी किटान सहित गरिएको/नगरिएको)	गाउँपालिकामा लैंगिक बिकास हेर्ने छुट्टै ईकाई वा डेस्कको ब्यवस्था शुरुआत भएको । लैससास कार्यान्वयन समिति गठन गरी परिचालन नभएको ।	आंशिक	गाउँपालिकामा लैंगिक बिकास हेर्ने छुट्टै ईकाई वा डेस्कको ब्यवस्था गर्ने लैससास कार्यान्वयन समिति गठन गरी परिचालन गर्नु पर्ने ।
२.२.३	स्थानीय सरकारवाट कार्यालयमा हुन सक्ने कुनै पनि प्रकारको दुर्ब्यवहार भेदभाव महिला हिंसा नियन्त्रणको लागि आचार संहिता बनाएर लागु गरिएको छ/छैन ?	गाउँपालिकाका सबै कार्यालयहरुमा हुन सक्ने सबै प्रकारको महिला हिंसा नियन्त्रणको लागि आचार संहिता लागु गरिएको नभएको ।		गाउँपालिकाका सबै कार्यालयहरुमा हुन सक्ने सबै प्रकारको महिला हिंसा नियन्त्रणको लागि आचार संहिता लागु गर्नु पर्ने ।
२.२.४	योजना तर्जुमा समितिलाई सुझाव दिने दस्तावेज तयार गर्दा लैससास कार्यान्वयन समितिमा महिला बालबालिका तथा अन्य सबै लक्षित समुदायको सक्रिय सहभागिता भए नभएको र यस समितिले वडा तहमा योजना सम्बन्धी छलफल समावेशी भए नभएको अनुगमन गरेको/नगरेको ?	योजना तर्जुमा गर्दा महिला बालबालिका तथा अन्य सबै लक्षित समुदायको सक्रिय सहभागिता भएको र वडा तहमा योजना सम्बन्धी छलफल समावेशी भएको । लैससास कार्यान्वयन समिति गठन नभएको ।	आंशिक	लैससास कार्यान्वयन समिति गठन गरी परिचालन गर्नु पर्ने ।
२.३	**समिति उपसमिति र कार्यदलमा प्रतिनिधित्व**			

२.३.१	स्थानीय सरकारले गठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरुमा महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समुदायबाट महिला र पुरुषको समवेशी प्रतिनिधित्व हुने ब्यवस्था रहेको/नरहेको ?	गाउँपालिकाका समिति, उपसमिति र कार्यदलहरुमा महिला र बञ्चितिकरणमा परेका समुदायवाट प्रतिनिधित्व गराईएको ।	सबल	गाउँपालिकाका समिति, उपसमिति र कार्यदलहरुमा महिला र बञ्चितिकरणमा परेका समुदायवाट प्रतिनिधित्व गराउने कार्यलाई निरन्तरता दिनु पर्ने ।
२.३.२	स्थानीय सरकारले गठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरुमा महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समुदायका छलफल र निर्णय प्रक्रियामा स्वस्थ ढंगले भाग लिन पाएको/नपाएको ?	हालसम्म गठित समिति उपसमितिहरुमा प्रतिनिधित्व गरेका महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका प्रतिनिधिहरुले छलफल र निर्णय कार्यमा स्वस्थ ढंगले भाग लिन पाएको जानकारी पाईएको ।	सबल	यस कार्यलाई अझ प्रभावकारी ढंगवाट कार्यान्वयन गर्नु पर्ने ।
२.३.३	स्थानीय तहमा सञ्चालित कार्यक्रमहरुको अनुगमन तथा समिक्षा सम्बन्धी कार्यमा स्थानीय सरकारले गठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरुले महिला र बञ्चितिकरणमा परेका समुदायको हित हुने गरी बिश्लेषण सहित नीतिगत र कार्यगत सुझाव दिने गरेको/नगरेको ?	गाउँपालिकाका समिति उपसमितिहरुले कार्यक्रम अनुगमनको क्रममा महिला र बञ्चितिकरणमा परेका समुदायको हित हुने गरी नीतिगत र कार्यगत सुझाव मौखिक रुपमा गरेको । लिखित सुझाव दिने र अभिलेखिकरण गर्ने कार्य नभएको ।	आंशिक	यस्ता समितिहरुले लैससास कार्यान्वयन सम्बन्धमा दिएका सूझावहरु लिखित रुपमा संकलन गरी राख्नु पर्ने ।
२.३.४	स्थानीय सरकारले गठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरुले महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समुदायको हित हुने गरी दिईएको नीतिगत र कार्यगत सुझावहरुको कार्यान्वयन हुने गरेको/नगरेको ?	यस्ता समिति, उपसमिति र कार्यदलहरुले महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समुदायको हित हुने गरी दिईएको नीतिगत र कार्यगत सुझावहरुको कार्यान्वयन आंशिक रुपमा भएको ।	सबल	यस्ता समितिहरुले लैससास कार्यान्वयन सम्बन्धमा दिएका सूझावहरु लिखित रुपमा संकलन गरी राख्ने र सुझावहरुको कार्यान्वयन गर्नु पर्ने ।
२.४	**बित्त ब्यवस्थापन प्रणालीमा समावेशीता**			

२.४.१	स्थानीय तहमा महिला बिकास, लैंगिक हिंसा बिरुद्ध, महिला सिप बिकास नेतृत्व बिकास तथा क्षमता अभिबृद्धि जस्ता बिषयमा स्रोत ब्यवस्थापनका लागि बार्षिक आर्थिक ऐनमा उल्लेख गरी छुट्टै कोष स्थापना गरिएको/नगरिएको ?	यस गाउँपालिकाले लक्षित बर्गका लागि क्षमता बिकास तालिम कार्यक्रमहरु सञ्चालन भएको । सोको लागि छुट्टै कोषको स्थापना र सञ्चालन पनि नभएको ।	आंशिक	महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समुदायको बिकासको लागि छुट्टै कोषको ब्यवस्था गरी परिचालन गर्नु पर्ने ।
२.४.२	के आदिबासी, जनजाति, दलित, अन्य लक्षित समुहका महिलाहरुको बिकास र सशक्तिकरणको लागि बजेटको ब्यवस्था भएको छ ? उनीहरुको आवश्यकता अनुसार कार्यक्रम तर्जुमा गरिएको छ ?	महिला तथा लक्षित समुदायको बिकास र सशक्तिकरणको लागि कार्यक्रमहरुमा बजेट बिनियोजन भएको ।	सबल	यस कार्यलाई निरन्तरता दिनु पर्ने ।
२.४.३	के स्थानीय सरकारमा लैंगिक डेस्कको बिकासको र आवश्यक मानवीय श्रोतहरुको लागि बजेटको ब्यवस्था गरिएको छ ? सो अनुसार कार्यक्रम पहिचान गरिएको छ ?	लैंगिक डेस्क तथा कर्मचारीको क्षमता बिकासको लागि कार्यक्रमहरु पहिचान नगरिएको ।	आंशिक	लैंगिक डेस्क तथा कर्मचारीको क्षमता बिकासको लागि कार्यक्रमहरु पहिचान तथा कार्यान्वयन गर्नु पर्ने ।
२.४.४	स्थानीय सरकारले समावेशी सूचना प्रणाली ब्यवस्थापन गर्न बजेट ब्यवस्था गरेको/नगरेको र कम्प्युटरकृत लेखा प्रणालीले समावेशी क्षेत्रमा भएको बजेट तथा खर्च सम्बन्धी सूचना दिने वा नदिने गरेको ?	गाउँपालिकाले समावेशी सूचना प्रणाली लागु गरेको तर बजेटवाट लाभान्वित वर्गको सूचना नदिने । कम्प्युटरकृत लेखा प्रणालीले समावेशी क्षेत्रमा भएको बजेट तथा खर्च सम्बन्धि सूचना दिने गरेको तर लाभान्वित वर्गको सूचना नदिने ।	आंशिक	गाउँपालिकामा बजेटवाट लाभन्वित वर्गको सूचना सहितको समावेशी सूचना प्रणाली लागु गर्नु पर्ने ।
२.५	**तथ्याङ्क संकलन तथा ब्यवस्थापन**			
२.५.१	के स्थानीय सरकारले आफ्नो क्षेत्रका समुदायस्तरका आधारभूत खण्डिकृत सूचना या तथ्यांक संकलन	गाउँपालिका प्रोफाईल तयार गरी (लिङ्ग उमेर जात र आर्थिक स्थिति आदि) समुदायस्तरका	आंशिक	यस्ता समुदायस्तरका आधारभूत खण्डिकृत सूचना वा तथ्यांक बार्षिक

	तथा अध्यावधिक गर्ने गरेको छ ? (लिङ्ग उमेर जात र आर्थिक स्थिति आदि) - गाउँ/नगर प्रोफाईल	आधारभूत खण्डिकृत सूचना एवं तथ्यांक संकलन र ब्यवस्थापन नगरेको। गाउँपालिका प्रोफाईल तयारीको लागि बजेट बिनियोजन भएको।		रुपमा अध्यावधिक गर्नु पर्ने।
२.५.२	स्थानीय सरकारले आफ्नो क्षेत्रका समुदाय स्तरका आधारभूत सूचना वा तथ्यांक संकलन गर्दा बेरोजगार तथा गरीबको पहिचान गरी छुट्टाछुट्टै नक्साङ्कन गर्ने गरेको/नगरेको (गाउँ/नगर प्रोफाईल)	गाउँपालिका प्रोफाईल तयार गरी समुदायस्तरका आधारभूत खण्डिकृत सूचना वा तथ्यांकमा बेरोजगार तथा गरीबको पहिचान गरी छुट्टाछुट्टै नक्साङ्कन गर्ने कार्य नभएको। तर प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रमले बेरोजगार तथा गरीबको पहिचान गरी नक्साङ्कन गरेको।	आंशिक	यस कार्यलाई निरन्तरता दिनु पर्ने।
२.५.३	के स्थानीय सरकारले आफ्नो पार्श्वचित्रमा आधारित खण्डिकृत तथ्याङ्क र सूचनालाई आधार मानी स्थानीय बिकास योजना तर्जुमा गर्ने गरेको छ ?	गाउँपालिकाले स्थानीय बिकास योजना तर्जुमा गर्दा पार्श्वचित्रमा आधारित खण्डिकृत तथ्याङ्क र सूचनालाई आधार लिने गरेको।	सबल	यस कार्यलाई निरन्तरता दिनु पर्ने।
२.५.४	स्थानीय सरकारले आफ्नो क्षेत्रको सामाजिक सूरक्षा पाउँनेहरु र पञ्जिकरणको अभिलेख ब्यवस्थापन तथा तथ्याङ्क अध्यावधिक गर्ने गरेको/नगरेको ?	गाउँपालिकाका सामाजिक सुरक्षा पाउनेहरु र पञ्जिकरणको अभिलेख ब्यवस्थापन तथा तथ्याङ्क MIS प्रणालीको माध्यमबाट अध्यावधिक राख्ने गरिएको।	सबल	गाउँपालिकाका सामाजिक सूरक्षा पाउनेहरु र पञ्जिकरणको अभिलेख ब्यवस्थापन तथा तथ्याङ्क अध्यावधिक गर्ने कार्यमा निरन्तरता दिनु पर्ने।
३.	**मानव संसाधन तथा क्षमता बिकास**			
३.१	**मानव संसाधन तथा क्षमता बिकास**			

३.१.१	लैंगिक तथा समावेशी बिकासको लागि क्षमता बिकास कार्ययोजना तयार गरे नगरेको र छुट्टै शिर्षकमा बजेट बिनियोजन भए नभएको र यस्तो रकम खर्च कार्यबिधि स्वीकृत भई कार्यान्वयनमा आएको/नआएको ?	लैंगिक तथा समावेशी बिकासको लागि क्षमता बिकास कार्यक्रमहरु कार्यान्वयन भएको। यसको लागि छुट्टै शिर्षकमा बजेट बिनियोजन गरी खर्च कार्यबिधि स्वीकृत भई कार्यान्वयनमा नआएको।	आंशिक	गाउँपालिकाको क्षमता बिकास योजनामा लैंगिक तथा समावेशी बिकासको लागि क्षमता बिकासका कार्यक्रमहरु समावेश गरी तयार गर्ने र लागु गर्नु पर्ने।
३.१.२	स्थानीय सरकारका पदाधिकारी/ कर्मचारीहरुले लैंगिक तथा समावेशी बिकास, लैंगिक हिंसा सम्बन्धी तालिम लिएका छन् वा छैनन् र तालिम कार्यक्रममा लक्षित समुह तथा अन्य सबै महिला र पुरुषको समान सहभागिता र उपस्थिति सुनिश्चितता गरिएको/नगरिएको ?	स्थानीय सरकारका अध्यक्ष, उपाध्यक्ष र वडा अध्यक्षसम्मका पदाधिकारी/ कर्मचारीहरुले लैंगिक तथा समावेशी बिकास, लैंगिक हिंसा सम्बन्धी तालिम लिएको। वडा सदस्य र नयाँ कर्मचारीहरुलाई यो बिषयमा तालिम नभएको।	आंशिक	तालिम नलिएका पदाधिकारी र कर्मचारीहरुलाई लैससास तालिमको ब्यवस्था गर्नु पर्ने।
३.१.३	तालिमका बिषयबस्तुको प्रस्तुतिकरणमा लैंगिक संम्वेदनशिल भाषाको प्रयोग र महिलाका आवश्यकता समेटिएको र तालिमको गुणस्तर सेवा सुबिधा सम्बन्धमा पृष्ठपोषण लिने गरिएको छ/छैन ?	तालिमका बिषयबस्तुको प्रस्तुतिकरणमा लैंगिक संम्वेदनशिल भाषाको प्रयोग भएको। महिलाका आवश्यकता समेट्ने र तालिमको गुणस्तरीय सेवा सुबिधा सम्बन्धमा पृष्ठपोषण लिने नगरिएको।	आंशिक	महिलाका आवश्यकता समेट्ने किसिमका तालिम दिने र गुणस्तर तथा सेवा सुबिधा सम्बन्धमा पृष्ठपोषण लिनु पर्ने।
३.१.४	महिला तथा लक्षित समुहको पदाधिकारीहरुको क्षमता अभिबृद्धिका लागि निर्दिष्ट कार्यक्रमहरु (प्राविधिक तालिम, क्षमता बिकास, नेतृत्व बिकासको तालिम, भ्रमण) छन्/ छैनन् ? सो अनुसारको बजेट बिनियोजन गरिएको छ/छैन ?	सबै पदाधिकारीहरुको क्षमता अभिबृद्धिका लागि निर्दिष्ट कार्यक्रमहरु (प्राविधिक तालिम, क्षमता बिकास, नेतृत्व बिकासको तालिम, भ्रमण) आंशिक रुपमा भएको।	आंशिक	पदाधिकारीहरुको क्षमता अभिबृद्धिका लागि निर्दिष्ट कार्यक्रमहरु (प्राविधिक तालिम, क्षमता बिकास, नेतृत्व बिकासको तालिम, भ्रमण) कार्यान्वयन गर्नु पर्ने।

३.१.५	के स्थानीय सरकारमा लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण सम्बन्धी तालिम दिन तथा कार्यक्रमलाई कार्यान्वयन गर्न सक्ने यथेष्ट मानवीय श्रोत छन् ? (बिषयगत तालिम प्राप्त जनशक्ति संख्या)	गाउँपालिकामा लैससास सम्बन्धि तालिम दिन र कार्यक्रमलाई कार्यान्वयन गर्ने सक्ने थोरै मात्र जनशक्ति रहेको ।	आंशिक	गाउँपालिकाले लैससास तालिम तथा कार्यक्रम सञ्चालनको लागि आवश्यक जनशक्तिको किसिम र संख्या अनुमान गरी आवश्यक क्षमता बिकास तालिम र कार्यक्रमहरु गर्नु पर्ने ।
३.१.६	के स्थानीय सरकारमा मानव संसाधन बिकास केन्द्र वा शाखा वा ईकाईको ब्यवस्था छ ?	गाउँपालिकामा मानव संसाधन बिकास केन्द्रको जिम्मेवारी प्रशासन शाखालाई दिईएको । मानव संसाधन बिकास केन्द्रको छुट्टै स्थापना नगरिएको ।	आंशिक	गाउँपालिकामा मानव संसाधन बिकास केन्द्र स्थापना गर्नु पर्ने ।
३.१.७	महिला र बञ्चितिकरणमा परेको समुदाय लक्षित लोक सेवा आयोग पूर्व तयारी कक्षा सञ्चालन कार्यक्रम रहे नरहेको र कार्यान्वयन भए नभएको ? (सञ्चालित तालिम कार्यक्रम संख्या र उपस्थिति)	महिला र बञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई मात्र लक्षित नभई गाउँपालिकाभित्रका सबै शिक्षकहरुलाई लक्षित गरी शिक्षक सेवा आयोग पूर्व तयारी कक्षा सञ्चालन भएको तर लोक सेवा आयोग पूर्व तयारी कक्षा सञ्चालन नभएको । यस आर्थिक बर्षमा बजेट बिनियोजन भई कार्यान्वयनको चरणमा रहेको ।	आंशिक	महिला र बञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई लक्षित गरी लोक सेवा आयोग पूर्व तयारी कक्षा सञ्चालन गर्नु पर्ने ।
३.१.८	महिला बिकासको लागि भएका बेईजिङ घोषणपत्रका बाह्रवटा प्रतिबद्धताहरुको बारेमा स्थानीय सरकारका पदाधिकारीहरु र कर्मचारीहरुलाई जानकारी छ ? सोको लागि अभिमूखिकरण गरिएको छ ? (कार्यक्रम संख्या र उपस्थिति)	वेईजिङ घोषणापत्र सम्बन्धमा स्थानीय पदाधिकारी तथा कर्मचारीलाई अभिमूखिकरण नगरिएको ।	कमजोर	वेईजिङ घोषणापत्र सम्बन्धमा स्थानीय पदाधिकारी तथा कर्मचारीलाई अभिमूखिकरण कार्यक्रम गर्नु पर्ने ।

३.२	**अनौपचारिक मूल्य मान्यता र कुसंस्कार सम्बन्धि जनचेतना**			
३.२.१	महिला बिरुद्ध सबैखाले हिंसा निर्मुल गर्ने कार्यक्रमहरु र सो अनुसारको बजेट बिनियोजन गरी कार्यक्रम समयमै सम्पन्न गरेको छ ? (कार्यक्रम संख्या र उपस्थिति)	आ ब २०७८/७९ मा महिला हिंसा बिरुद्धको सचेतनामूलक कार्यक्रम तथा बालबिबाह रोकथाम सम्बन्धी कार्यक्रमको लागि बजेट बिनियोजन गरी कार्यक्रम भएको ।	सबल	महिला हिंसा बिरुद्धको सचेतनामूलक कार्यक्रममा बजेट बिनियोजन गरी कार्यक्रम निरन्तर गर्नु पर्ने ।
३.२.२	लैंगिक हिंसा रहित गाउँपालिका/नगरपालिका घोषणा गरेको छ ? (घोषणा गरेको मिति) र महिला हिंसा बिरुद्ध शुन्य सहनशिलता अपनाएको छ ? (घटेको घट्ना संख्या र लिईएको निर्णय)	लैंगिक हिंसा रहित गाउँपालिका घोषणा नगरेको । महिला हिंसा बिरुद्ध शुन्य सहनशिलता सम्बन्धमा स्थानीय नीति लागु नभएको ।	आंशिक	लैंगिक हिंसा रहित गाउँपालिका घोषणाको लागि कार्यक्रमहरु गर्नु पर्ने । महिला हिंसा बिरुद्ध शुन्य सहनशिलता सम्बन्धमा स्थानीय नीति तथा कानुन तयार गरी लागु गर्नु पर्ने ।
३.२.३	स्थानीय सरकारले महिला बिरुद्ध सबैखाले हिंसा निर्मूल गर्ने कार्यक्रमहरु सञ्चानल गर्ने गरेको छ ? (कार्यक्रम संख्या उपस्थिति तथा निर्णय पुस्तिका)	महिला हिंसा बिरुद्धको सचेतनामूलक कार्यक्रममा बजेट बिनियोजन गरी कार्यक्रम सञ्चालन भएको ।	सबल	महिला हिंसा बिरुद्धको सचेतनामूलक कार्यक्रममा बजेट बिनियोजन गरी निरन्तर सञ्चालन गर्नु पर्ने ।
३.२.४	के स्थानीय सरकारले समाजमा रहेका बिभिन्न कुसंस्कार जस्तै जातिगत छुवाछुत, छाउपडी, बाल बिवाह, बहुबिवाह, दाईजो आदि जस्ता सामाजिक कुरीति हटाउन कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरेको छ ? (कार्यक्रम संख्या र उपस्थिति)	स्थानीय स्तरमा उल्लेखित सामाजिक कुसंस्कारहरु निर्मुल गर्नको लागि सचेतनामूलक तालिमहरु सम्पन्न गरेको ।	सबल	स्थानीय स्तरमा उल्लेखित सामाजिक कुसंस्कारहरु निर्मुल गर्नको लागि सचेतनामूलक तालिमहरु निरन्तर सञ्चालन गर्नु पर्ने ।
३.३	**कानुनी साक्षरता**			
३.३.१	स्थानीय तहका महिला तथा समावेशी समुहवाट निर्वाचित भएका समेत जनप्रतिनिधिहरु र पालिकामा	गाउँपालिकाका पदाधिकारीलाई संघवाट जारी भएका उल्लेखित ऐन कानुनहरु सम्बन्धमा	आंशिक	गाउँपालिकाका पदाधिकारीलाई संघवाट जारी भएका उल्लेखित ऐन

	कार्यरत कर्मचारीलाई नेपालको संबिधान, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, अन्तर सरकारी बित्त ब्यवस्थापन ऐन, कर्मचारी समायोजन ऐन, मुलुकी संहिताहरु, बिषयगत कानुनहरु पालिकाले जारी गरेको कानुनहरु र अन्य प्रचलित महत्वपूर्ण कानुनहरुको बारेमा अभिमूखिकरण गर्ने गरेको/नगरेको ?	अभिमूखिकरण थोरै मात्र भएको छ । गाउँपालिकाले स्थानीय रुपमा पारित गरी लागु गरेका ऐन नियमहरुको अभिमूखिकरण गर्न बाँकी छ ।		कानुनहरु सम्बन्धमा यथेष्ट अभिमूखिकरण तथा तालिमको ब्यवस्था गर्नु पर्ने । गाउँपालिकाले स्थानीय रुपमा पारित गरी लागु गरेका ऐन नियमहरुको अभिमूखिकरण कार्यक्रम गर्नु पर्ने ।
३.३.२	स्थानीय तहका कार्यपालिका सदस्यहरु, सभाका सदस्यहरु र पालिकाका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत लगायत सबै शाखा प्रमुखहरुलाई कानुनी मस्यौदा तर्जुमा सम्बन्धी प्रक्रिया र समाधान गर्नुपर्ने मूल समस्या तथा सवाल लगायत मुख्य बिषयबस्तुका सम्बन्धमा समय समयमा अभिमूखिकरण गर्ने गरेको/नगरेको ?	यस सम्बन्धमा गाउँपालिका सदस्यहरु, प्रमूख प्रशासकीय अधिकृत र सबै शाखाका प्रमूखहरु जानकार छन् । साथै यस सम्बन्धि अभिमूखिकरण कार्यक्रम समय समयमा आयोजना गर्ने नगरिएको ।	आंशिक	कार्यपालिका र सभाका सदस्यहरु र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत लगायत सबै शाखा प्रमुखहरुलाई कानुनी मस्यौदा तर्जुमा सम्बन्धी प्रक्रिया सम्बन्धमा निरन्तर समय समयमा अभिमूखिकरण समय समयमा गर्नु पर्ने ।
३.३.३	के महिलाहरुको लागि कानुनी शिक्षा सम्बन्धी कार्यक्रमहरु सञ्चालित भएका छन् ? (जस्तै कानुनी हक अधिकार, एकल महिला र चेलीबेटी बेचबिखन बिरुद्ध कार्यक्रम, छाउपडी प्रथा बिरुद्ध कार्यक्रम, यौनहिंसा बिरुद्ध कार्यक्रम आदि बारेमा अनुशिक्षण)	गाउँपालिकाले महिलाहरुको लागि कानुनी शिक्षा कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरेको छ तर यथेष्ट नभएको ।	आंशिक	महिलाहरुको लागि कानुनी शिक्षा कार्यक्रम वडा तथा बस्ती स्तरमा सञ्चालन गर्नु पर्ने ।
३.३.४	महिलाहरुको लागि सञ्चालित कानुनी शिक्षा सम्बन्धी कार्यक्रमहरु सञ्चालनवाट के उनीहरु लाभान्वित भएका छन् ? (जस्तै कानुनी हक	महिलाहरुको लागि सञ्चालन भएका कानुनी शिक्षावाट थोरै महिलाहरु मात्र लाभान्वित भएको ।	आंशिक	महिलाहरुको लागि सञ्चालन भएका कानुनी शिक्षा वडा र टोल स्तरमा कार्य गर्नु पर्ने ।

	अधिकार एकल महिला र चेलीबेटी बेचबिखन बिरुद्ध कार्यक्रम, छाउपडी प्रथा बिरुद्ध कार्यक्रम, यौनहिंसा बिरुद्ध कार्यक्रम आदि बारेमा अनुशिक्षण र यसको असर)			
३.४	**बिपद ब्यवस्थापनमा समावेशीकरण**			
३.४.१	स्थानीय सरकारले बिपद ब्यवस्थापन सम्बन्धी मापदण्ड, रणनीति, कार्यनीति सहितको कार्यबिधि स्वीकृत गर्दा महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समुदायसँग परामर्श गरे नगरेको र यस्ता दस्तावेजमा सिमान्तकृत वर्ग र समुदायलाई लक्षित गरी बिशेष राहत र महिला पुरुषलाई अलग अलग संरक्षणको प्रावधान रहेको/नरहेको ?	स्थानीय सरकारले बिपद ब्यवस्थापन सम्बन्धी मापदण्ड, रणनीति, कार्यनीति सहितको कार्यबिधि तयारी तथा लागु नगरेको।	कमजोर	स्थानीय तहमा बिपद ब्यवस्थापन कार्यबिधि तयारी तथा लागु गर्नु पर्ने।
३.४.२	स्थानीय स्तरको बिपद सम्बन्धी तथ्यांक संकलन नक्साङ्कन तथा ब्यवस्थापन गर्दा लाभान्वित समुहमा महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समुदाय समेतको खण्डीकृत तथ्यांक राखी आपतकालिन कार्य सञ्चालन तथा राहत बितरण गर्ने गरेको/ नगरेको ?	बिपद सम्बन्धी तथ्यांक ब्यवस्थापन गर्दा महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समुदाय समेतको तथ्यांक राखी आपतकालिन कार्य सञ्चालन तथा राहत बितरण गर्ने गरेको।	सबल	यस कार्यलाई निरन्तरता दिनु पर्ने।

३.४.३	समुदायमा आधारीत बिपद ब्यवस्थापन सम्बन्धि कार्य गर्दा लाभान्वित समुहमा महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदाय समेतको सहभागितामा उनीहरुलाई पहिलो प्राथमिकता राखी कार्य गरेको/नगरेको ?	बिपद ब्यवस्थापन सम्बन्धि कार्य गर्दा महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई पहिलो प्राथमिकता राखी कार्य गरेको।	सबल	यस कार्यलाई निरन्तरता दिनु पर्ने।
३.४.४	बिपद ब्यवस्थापन कोषको स्थापना तथा सञ्चालन र स्रोत परिचालन गर्दा महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समुदाय समेतको सहभागितामा निर्णय गर्ने गरेको/नगरेको ?	गाउँपालिकामा बिपद ब्यवस्थापन कोषको स्थापना नभएको। तर कोष सञ्चालन कार्यबिधि तयार तथा लागु नभएको।	सबल	बिपद ब्यवस्थापन कोष स्थापना र सो कोषलाई कार्यविधि बनाई सञ्चालन गर्नु पर्ने।
४.	**सेवा प्रवाह**			
४.१	**पूर्वाधार बिकास**			
४.१.१	स्थानीय तहका भवन, भौतिक पूर्वाधार तथा अन्य संरचना निर्माणको लागि ड्रोईङ डिजाईन लागत अनुमान तयार गर्दा संरचना निर्माण भएपछि महिला, बालबालिका, अपांगता भएका ब्यक्तिले निर्वाध रुपमा प्रयोग गर्न सकिने गरी लैंगिक, बाल र अपांग मैत्री सम्बेदनशिल संरचनाको प्रावधान सहित हुने गरेको/नगरेको ?	स्थानीय तहका नयाँ भवन, भौतिक पूर्वाधार तथा अन्य संरचना निर्माणको लागि ड्रोईङ डिजाईन लागत अनुमान तयार गर्दा लैंगिक, बाल र अपांग मैत्री संरचनाको प्रावधान सहित हुने गरेको। पुराना संरचनाहरुमा यी ब्यवस्थाहरु थप नभएको।	आंशिक	स्थानीय सरकारका मातहतका सबै भवनहरु तथा संरचनाहरुमा यी प्रावधानहरु लागु गर्नु पर्ने।
४.१.२	स्थानीय तहका भवन, भौतिक पूर्वाधार तथा संरचनाहरु शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सामाजिक पूर्वाधार सम्बन्धी भवन र अन्य संरचनाहरु निर्माण गर्दा महिला, अपांगता भएका ब्यक्ति तथा बालमैत्री	हाल निर्माण भैरहेका ठुला संरचनाहरुमा महिला, अपांगता भएको ब्यक्ति र बालमैत्री प्रावधानहरु सहित बनाउन शुरु भएको।	आंशिक	स्थानीय सरकारका मातहतका सबै भवनहरु तथा संरचनाहरुमा यी प्रावधानहरु लागु गर्नु पर्ने।

	युक्त दृष्टिकोणवाट समेत उपयुक्त हुने गरी निर्माण गरिएको छ/छैन ?			
४.१.३	स्थानीय तहले १५०० बर्गफिट भन्दा बढी प्लिन्थ क्षेत्रफल भएका निजी तथा सार्वजनिक भवन तथा संरचना निर्माण सम्बन्धी नक्सा स्वीकृत गर्दा महिला अपांगता भएका ब्यक्ती तथा बालमैत्रीयुक्त दृष्टीकोणवाट समेत उपयुक्त हुनेगरी संरचना तयार गर्न निर्देशन दिने गरिएको छ/छैन ?	ठुला सार्वजनिक भवन र संरचना निर्माण सम्बन्धी नक्सा पास गर्दा महिला, अपांगता भएका ब्यक्ती तथा बालमैत्रीयुक्त दृष्टीकोणवाट समेत उपयुक्त हुनेगरी संरचना तयार गराउने नीतिगत ब्यवस्था नभएको ।	आंशिक	ठुला सार्वजनिक भवन र संरचना निर्माण सम्बन्धी नक्सा पास गर्दा महिला, अपांगता भएका ब्यक्ती तथा बालमैत्रीयुक्त दृष्टीकोणवाट समेत उपयुक्त हुनेगरी संरचना तयार गराउने नीतिगत ब्यवस्था लागु गर्नु पर्ने ।
४.१.४	स्थानीय तहले महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समुदायलाई लक्षित गरी परम्परागत तथा आधुनिक उर्जा (जलबिद्युत, बिभिन्न बैकल्पिक उर्जा स्रोतवाट प्राप्त हुने उर्जा, सुधारिएको चुलो आदि) को प्रयोग गर्न सकारात्मक वातावरण र प्रोत्साहन गर्ने आयोजनाहरु रहे/नरहेको ?	महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समुदायलाई लक्षित गरी परम्परागत तथा आधुनिक उर्जा (जलबिद्युत, बिभिन्न बैकल्पिक उर्जा स्रोतवाट प्राप्त हुने उर्जा, सुधारिएको चुलो आदि) को प्रयोग गर्न प्रोत्साहन र सहयोग कार्यक्रम नभएको ।	आंशिक	महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समुदायलाई लक्षित गरी परम्परागत तथा आधुनिक उर्जा (जलबिद्युत, बिभिन्न बैकल्पिक उर्जा स्रोतवाट प्राप्त हुने उर्जा, सुधारिएको चुलो आदि) को प्रयोग गर्न प्रोत्साहन र सहयोग कार्यक्रमहरु गर्नु पर्ने ।
४.२	**प्रजनन स्वास्थ्य**			
४.२.१	गर्भवती महिलालाई जोखिमयूक्त, खतरायूक्त काममा नलगाउने गरी बार्षिक नीति र कार्यक्रममा प्रजनन स्वास्थ्य सम्बन्धी नीति र कार्यक्रम समावेश भएको/नभएको ?	गर्भवती महिलालाई जोखिमयूक्त, खतरायूक्त काममा नलगाउने बारेमा सचेतना र महिलाको प्रजनन स्वास्थ्य सम्बन्धी कार्यक्रमहरु कार्यान्वनमा रहेको ।	सबल	गर्भवती महिलालाई जोखिमयूक्त, खतरायूक्त काममा नलगाउने र महिलाको प्रजनन स्वास्थ्य सम्बन्धी कार्यक्रमहरुलाई थप बिस्तार गर्नु पर्ने ।

४.२.२	स्थानीय तहको कार्यालय, अस्पताल वा स्वास्थ्य चौकी र सम्भव भएका सार्वजनिक स्थलहरुमा बच्चालाई स्तनपानका निमित्त अलग्गै कक्ष र समयको ब्यवस्था र सोको ब्यवस्थापन गरिएको छ/छैन ?	स्वास्थ्य चौकीहरु स्तानपान कक्षको स्थापना गर्न शुरुआत भएको । गाउँपालिका कार्यालय, अस्पताल वा स्वास्थ्य चौकी र सार्वजनिक स्थलहरुमा बच्चालाई स्तनपानका निमित्त अलग्गै कक्ष ब्यवस्था गरि सकेको छैन ।	आंशिक	सबै सार्वजनिक स्थल र संस्थाहरुमा बच्चाका आमाहरुलाई स्तनपान कक्ष र समयको ब्यवस्था गर्नु पर्ने ।
४.२.३	परिवार नियोजन, मातृ शिशु कल्याण, बिस्तारित खोप, पोषण, जनसंख्या शिक्षा र जनस्वास्थ्य सम्बन्धी कार्यक्रम लगायत महिलाहरुको स्वास्थ्य सुधार सम्बन्धी बिशेष कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिएका छन् ?	परिवार नियोजन, मातृ शिशु कल्याण, बिस्तारित खोप, पोषण, जनसंख्या शिक्षा र जनस्वास्थ्य सम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन भएका ।	सबल	परिवार नियोजन, मातृ शिशु कल्याण, बिस्तारित खोप, पोषण, जनसंख्या शिक्षा र जनस्वास्थ्य सम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन निरन्तर गर्नु पर्ने ।
४.२.४	महिला, गरीब, निमूखा र बञ्चितिकरणमा परेका ब्यक्तिहरुको स्वास्थ्य बिमा गर्न सहजिकरण र सहयोग गर्ने कार्यक्रम र बजेट भए/नभएको ?	"जनतासंग गाउँपालिका अध्यक्ष" कार्यक्रमवाट महिला तथा लक्षित समुदायका नागरिकहरुको स्वास्थ्य बिमा सहयोग कार्यक्रम भएको ।	सबल	आगामी बर्षहरुमा निरन्तरता दिनु पर्ने ।
४.३	**शिक्षा कार्यक्रम**			
४.३.१	स्थानीय तहले आफ्नो पालिका भित्रका बिद्यालय जाने उमेरका सबै बालबालिकालाई बिद्यालयमा भर्ना गराउँने प्रबन्ध मिलाए/नमिलाएको ?	बिद्यार्थी भर्ना अभियानद्वारा बालबालिकालाई बिद्यालयमा भर्ना गर्ने कार्य भएको ।	सबल	यस कार्यलाई निरन्तरता दिनु पर्ने ।

४.३.२	स्थानीय तहले आफ्नो पालिका भित्रका आर्थिक अवस्था कमजोर भएका परिवारका बालिका तथा बञ्चितिकरण परेका समुदायका सबै बालबालिकालाई दिवा खाजा, निशुल्क पाठ्य पुस्तक र शैक्षिक सामाग्री तथा पोसाक उपलब्ध गराउन छात्रबृत्तिको ब्यवस्था गरी निश्पक्ष बितरण हुने प्रवन्ध मिलाए/नमिलाएको ?	बालबिकास तहदेखि ५ कक्षासम्म दिवाखाजा र कक्षा १ देखि १२ सम्म निशुल्क पाठ्यपुस्तक बितरण गरिएको ।	सबल	दिवाखाजा, निशुल्क पाठ्यपुस्तक बितरण कार्यलाई निरन्तरता दिनु पर्ने । लक्षित वर्गका बालबालिकाहरुलाई स्नातक र प्राबिधिक शिक्षामा पनि छात्रबृत्तिको ब्यवस्था गर्नु पर्ने ।
४.३.३	निरक्षर महिलाहरुको लागि शिक्षा सम्बन्धी बिशेष कार्यक्रमहरु सञ्चालन भए नभएको ? (जस्तै अभिभावक शिक्षा, प्रौढ तथा किसोरी शिक्षा, साथी शिक्षा, कार्यमूलक प्रौढ शिक्षा, बच्चा देखि बच्चा कक्षा आदि) (कार्यक्रम संख्या पटक तथा सहभागी संख्या)	सामुदायिक सिकाई केन्द्रवाट अभिभावक शिक्षा, प्रौढ तथा किसोरी शिक्षा आदि सञ्चालनमा रहेको ।	सबल	यी कार्यक्रमहरुलाई निरन्तरता दिनु पर्ने ।
४.३.४	बिद्यालयमा छात्र र छात्राको लागि छुट्टा छुट्टै शौचालय, किसोरी छात्राको लागि प्याड र यौनशिक्षा तथा सहजीकरण कार्यक्रम सञ्चालन हुने गरेको/नगरेको ?	बिद्यालयमा छात्र र छात्राको लागि छुट्टा छुट्टै शौचालय ब्यवस्था भएको । किसोरी छात्राको लागि प्याड बितरण भएको । यौनशिक्षा तथा सहजीकरण कार्यक्रम सञ्चालन आंशिक रुपमा भएको ।	आंशिक	यौनशिक्षा तथा सहजीकरण कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने ।
४.४	**खानेपानी तथा सरसफाई**			

४.४.१	गाउँपालिका/नगरपालिकामा सफा पिउने पानी, हात धुने ब्यवस्था, महिला र पुरुषको लागि अलग्गै शौचालयको ब्यवस्था र स्यानिटाईजरको उपयोग गर्ने प्रबन्ध भए/ नभएको ?	गाउँपालिका र वडामा सफा पिउने पानी, हात धुने ब्यवस्था र स्यानिटाईजरको ब्यवस्था नभएको । गाउँपालिका र वडाहरुमा महिला र पुरुषको लागि अलग्गै शौचालयको ब्यवस्था नभएको ।	आंशिक	गाउँपालिका र वडामा सफा पिउने पानी, हात धुने ब्यवस्था र स्यानिटाईजरको ब्यवस्था गर्नु पर्ने । गाउँपालिका र वडाहरुमा महिला र पुरुषको लागि अलग्गै शौचालयको ब्यवस्था गर्नु पर्ने ।
४.४.२	स्थानीय तहको आयोजना तथा स्थानीय महिलाहरुको सक्रिय सहभागितामा वडा वडामा खुला दिसामुक्त पालिका, घरघरमा शौचालय, डाँडा र गौडामा पोखरी, टोल सफाई अभियान जस्ता कार्यक्रम सञ्चालन हुने गरे/नगरेको ?	गाउँपालिका खुला दिशामुक्त घोषणा नभएको । टोल सरसफाई कार्यक्रम निरन्तर सञ्चालनमा रहेको । खानेपानीको मुल संरक्षण कार्यहरु सञ्चालनमा रहेको ।	आंशिक	स्थानीय समुदाय तथा आमा समूहको सक्रियतामा टोल सरसफाई, पानीको मुल संरक्षण जस्ता कार्यक्रमहरु निरन्तर कार्यान्वयन गर्नु पर्ने ।
४.४.३	कुहिने नकुहिने घरायासी फोहर छुट्याउने ब्यवस्था, फोहर संकलन तथा बिसर्जन, घरघरमा भान्साको फोहर र पानीवाट करेसाबारी तथा गमला र फुलवारी जस्ता कार्यक्रममा महिला र पुरुषको समान सहभागिता हुनुपर्ने जस्ता चेतना अभिबृद्धि कार्यक्रम सञ्चालन हुने गरे नगरेको ?	फोहर संकलन गर्ने ब्यवस्था भएको । फोहर बिसर्जन घरधनी आफैले गर्ने गरेको । फोहरको संकलन र करेसावारीमा प्रयोग गर्ने गरेको । फोहोर संकलनमा महिला र पुरुषको समान सहभागिता हुनुपर्ने जस्ता चेतना अभिबृद्धि कार्यक्रम सञ्चालन हुने काम नगरेको ।	आंशिक	आगामी बर्ष फोहोर संकलनमा महिला र पुरुषको समान सहभागिता हुनुपर्ने जस्ता चेतना अभिबृद्धि कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने ।

४.४.४	महिलाहरु बढी मात्रामा संलग्न हुने कार्यमा सफा पानीको सहज ब्यवस्थाका लागि स्थानीय महिलाहरुको सक्रीय सहभागितामा आकासेपानी संकलन र भण्डारण, पराम्परागत ईनार र कुवाको पूनर्जिवीकरण र रिचार्जिङ कार्यक्रम सञ्चालन हुने गरे/ नगरेको ?	गाउँपालिकाको सम्पूर्ण घरधुरीहरुमा एक घर एक धाराको ब्यवस्था भएको । खानेपानी मुहानको संरक्षण गरिएको ।	आंशिक	खानेपानीको मुल संरक्षणको कार्यक्रमहरु निरन्तर रुपमा गर्नु पर्ने ।
४.५	**स्वरोजगार र आयआर्जन तथा बजार ब्यवस्थापन**			
४.५.१	स्थानीय सरकारको योजना तर्जुमा गर्दा बेरोजगार तथा गरीबीको नक्सांकनको समेत आधार लिई महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ हुने स्वरोजगारमूलक, आयमूलक र सिपमूलक कार्यक्रमहरु राख्ने र बार्षिक बजेटमा समावेश गरी कार्यान्वयन गरिएको छ/छैन ?	बेरोजगार तथा गरीबीको नक्सांकनको आधारमा स्थानीय योजना तयार गरी महिला तथा लक्षित वर्गका समुदायलाई लघु उद्यम बिकास कार्यक्रम, महिला तथा लक्षित समुह रोजगारका कार्यक्रमहरु, प्रधानमन्त्री स्वरोजगार कार्यक्रमहरु कार्यान्वयन भएको ।	आंशिक	महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ हुने स्वरोजगारमूलक, आयमूलक र सिपमूलक कार्यक्रमहरु आवश्यकताको आधारमा तयार गरी कार्यान्वयन निरन्तर रुपमा गर्नु पर्ने ।
४.५.२	स्थानीय सरकारले स्वरोजगार तथा बैदेशिक रोजगारीमा जाने महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समुदायको क्षमता बिकासको लागि कार्यक्रमहरु तय गरी कार्यान्वयन गर्ने गरे नगरेको ? (कार्यक्रम संख्या र उपस्थिति)	हालसम्म यस गाउँपालिकामा बैदेशिक रोजगारमा जाने महिलाहरु र लक्षित वर्गहरुको लागि क्षमता बिकासको लागि कार्यक्रम नगरेको ।	कमजोर	बैदेशिक रोजगारमा जाने महिलाहरु र लक्षित वर्गहरुको लागि क्षमता बिकासको लागि कार्यक्रम गर्नु पर्ने ।
४.५.३	ग्रामिण महिला प्राविधिकहरु (पशु सेवा, कृषि, स्वास्थ्य र पूर्वाधार सम्बन्धि प्राविधिकहरु) र सामाजिक परिचालक तयार गर्ने गरे/नगरेको	ग्रामिण महिला प्राविधिकहरु (पशु सेवा, कृषि, स्वास्थ्य र पूर्वाधार सम्बन्धि प्राविधिकहरु) को तयारी गर्ने कार्यक्रम नभएको ।	कमजोर	ग्रामिण महिला प्राविधिकहरु (पशु सेवा, कृषि, स्वास्थ्य र पूर्वाधार सम्बन्धि प्राविधिकहरु) को तयारी गर्ने

	(मनोनयन, नियुक्ति वा गठन र तालिम सम्बन्धी सूचकांक) ?			कार्यक्रम गर्नु पर्ने ।
४.५.४	गरीब र बञ्चितिकरणमा परेको समुदायको पहुँच र क्रयशक्ति अनुरुप सुपथमूल्य सहकारी पसलहरुको ब्यवस्थापनमा पालिकाको कार्यक्रम कार्यान्वयन भए/नभएको ?	यस गाउँपालिकामा सुपथ मूल्य सहकारी सञ्चालन कार्यक्रम छैन ।	कमजोर	यस गाउँपालिकामा सुपथ मूल्य सहकारी सञ्चालन गर्नु पर्ने ।
५.	**सुशासन तथा उत्तरदायित्व**			
५.१	**सुशासन**			
५.१.१	स्थानीय तहले स्थानीय सेवा प्रवाह, बिकास निर्माण र स्थानीय शासनका बिषयमा कार्यपालिका तथा सभावाट नीति, कानुन जारी गरी सोही कानुन बमोजिम सम्बन्धित अधिकारीवाट निर्णय गरी कामकाज गर्ने गरेको वा तदर्थ निर्णय गरी कामकाज हुने गरेको ?	गाउँ सभा र कार्यपालिकाका निर्णयवाट पास भएका नीति, कार्यक्रम र बजेटवाट अख्तियारी प्राप्त गरी कामकाज हुने गरेको ।	सबल	यस कार्यलाई निरन्तरता दिनु पर्ने ।
५.१.२	स्थानीय तहले बिधिको शासन ब्यापक जनसहभागिता, भ्रष्टाचार बिरुद्ध शुन्य सहनशिलता, सेवा प्रवाहमा निश्पक्षता र महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समुदायलाई अग्राधिकार जस्ता नीतिहरु कार्यान्वयनमा ल्याएको/नल्याएको ?	गाउँपालिकाले बिधिको शासन ब्यापक जनसहभागिता, सेवा प्रवाहमा निश्पक्षता र महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समुदायलाई अग्राधिकार जस्ता नीतिहरु कार्यान्वयनमा ल्याएको ।	आंशिक	बिधिको शासन ब्यापक जनसहभागिता, भ्रष्टाचार बिरुद्ध शुन्य सहनशिलता, सेवा प्रवाहमा निश्पक्षता र महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समुदायलाई अग्राधिकार जस्ता नीतिहरु अझ प्रभावकारी रुपमा कार्यान्वयन गर्नु पर्ने ।

५.१.३	महिला बिकासको लागि भएका बेईजिङ घोषणपत्रका बाह्रवटा प्रतिबद्धताहरुको क्षेत्रमा कार्यक्रम तयार गरी कार्यान्वयन गर्ने गरेको छ ?(कार्यक्रम संख्या र उपस्थिति)	बेईजिङ घोषणापत्रका १२ बुँदाहरुलाई बिशिष्टीकृत गरी कार्यक्रम नगरिएको ।	कमजोर	बेईजिङ घोषणापत्रका प्रतिवद्धताहरुलाई स्थानीय कार्यक्रमहरुमा समावेश गरी कार्यान्वयन गर्नु पर्ने ।
५.१.४	संयूक्त राष्ट्रसंघीय बाल अधिकार महासन्धी १९८९ मा गरिएका प्रतिबद्धता कार्यान्वयन गर्न कार्यक्रमहरुमा रकम बिनियोजन गरी कार्यक्रमहरु समयमै सम्पन्न गरेको छ ?	संयूक्त राष्ट्रसंघीय बाल अधिकार महासन्धी १९८९ मा गरिएका प्रतिबद्धता कार्यान्वयन गर्न कार्यक्रमहरुमा रकम बिनियोजन गरी कार्यक्रमहरु आंशिक रुपमा कार्यान्वयन भएको ।	आंशिक	संयूक्त राष्ट्रसंघीय बाल अधिकार महासन्धी १९८९ मा गरिएका प्रतिबद्धता कार्यान्वयन गर्न कार्यक्रमहरुमा रकम बिनियोजन गरी कार्यक्रमहरु गर्नु पर्ने ।
५.२	**उत्तरदायित्व र जवाफदेहिता**			
५.२.१	स्थानीय सरकारले नियमित रुपमा कार्यक्रमको सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण गर्ने गरे/ नगरेको ?	चौमासिक रुपमा सार्वजनिक सुनुवाई गरिएको । सूचनाहरु वेवसाइट र पत्रिका मार्फत सम्प्रेषण गर्ने गरिएको । सामाजिक परीक्षण नभएको र सार्वजनिक परीक्षण भएको ।	आंशिक	यस कार्यलाई निरन्तरता दिनु पर्ने ।
५.२.२	स्थानीय सरकारले गर्ने सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण कार्यक्रममा बञ्चितिकरणमा परेका ब्यक्ति तथा समुदायका सदस्यको उपस्थिति रहने गरे/नगरेको ?	उक्त कार्यक्रमहरुको लागि सबै नागरिकहरुलाई निमन्त्रणा गरिएको । महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समुदायको ब्यक्ती उपस्थिति हुने गरेको ।	आंशिक	पालिकाले सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाईमा महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समुदायवाट उपस्थिति गराउने कार्यलाई निरन्तरता दिनु पर्ने ।

५.२.३	स्थानीय सरकारले गर्ने सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण कार्यक्रममा बञ्चितिकरणमा परेका ब्यक्ति तथा समुदायका तर्फवाट स्थानीय सरकारले लिएको नीति र कार्यक्रम र सोको कार्यान्वयनका बिषयमा आवाज उठ्ने गरे/नगरेको र यसरी उठेका प्रश्न उपर स्थानीय सरकारवाट सम्वोधन हुने गरे/नगरेको ?	स्थानीय सरकारले गर्ने सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई जस्ता कार्यक्रमहरुमा लक्षित वर्गको समस्याहरुको सम्बोधन बारेमा लिएको नीति र कार्यक्रम र सोको कार्यान्वयनका बिषयमा उठेका गुनासो र सुझावहरु सम्वोधन हुने गरेको ।	सबल	यस कार्यलाई निरन्तरता दिनु पर्ने ।
५.२.४	स्थानीय सरकारका जनप्रतिनिधि र कर्मचारीको आचार संहिता स्वीकृत गरी कार्यान्वयनमा ल्याए नल्याएको ?	गाउँपालिकाका पदाधिकारीहरुको आचारसंहिता २०७४ लागु भएको । कर्मचारीहरुको आचारसंहिता लागु नभएको ।	कमजोर	आचार संहिताको पालनामा निरन्तरता दिनु पर्ने ।
५.३	**सूचना तथा सञ्चार**			
५.३.१	स्थानीय सरकारले नियमित रुपमा समग्र बार्षिक योजना तथा कार्यक्रमको सार्वजनिक गर्ने गरे नगरेको र महिला, बालबालिका र आदिवासी जनजाति, मधेसी, मुस्लिम, पिछडावर्ग दलित, अपांगता भएका ब्यक्तिहरु, जेष्ठ नागरिकलाई लक्षित गरी राखेका कार्यक्रम र बजेट सरोकारवालाले थाह पाउने गरी सार्वजनिक गरे/नगरेको ?	बार्षिक नीति तथा कार्यक्रम गाउँसभावाट पास भए पछि सम्पूर्ण गाउँपालिकाबासीलाई सूचना गरी बजेट तथा कार्यक्रम सार्वजिनिकीकरण गर्ने गरिएको ।	सबल	बार्षिक योजना तथा कार्यक्रमको सार्वजनिक गर्ने कार्यलाई नियमित रुपमा गर्नु पर्ने ।
५.३.२	स्थानीय सरकारले स्थानीय सूचना स्थानीय भाषामा प्रवाह तथा प्रशारण गर्ने गरे नगरेको ?	यस गाउँपालिकामा स्थानीय भाषा नै नेपाली भाषा भएकोले नेपाली भाषामा नै सम्पूर्ण सूचना प्रवाह	सबल	सूचना प्रशारण कार्यलाई निरन्तरता दिनु पर्ने ।

		तथा प्रशारण गर्ने गरेको ।		
५.३.३	के स्थानीय सरकारले स्थानीय रेडियो एफ एम र छापा माध्यमद्वारा समावेशीकरण तथा लैंगिक समानता सम्बन्धी सूचना प्रवाह गरी जनतालाई सुसूचित गर्ने गरेको छ ?	स्थानीय सञ्चार माध्यमहरुवाट लैससास बिकास सम्बन्धी सूचनाहरु न्यून रुपमा प्रवाह गर्ने गरेको ।	आंशिक	स्थानीय सञ्चार माध्यमहरुवाट लैससास बिकास सम्बन्धी सूचनाहरु प्रवाह गर्नु पर्ने ।
५.३.४	के स्थानीय स्तरमा महिला बालबालिका सबै जातजातिका बिपन्न वर्ग (आदिबासी जनजाति दलित मधेशी मुस्लिम पिछडावर्ग) अपांगता भएको ब्यक्तिहरु जेष्ठ नागरिक लगायत अन्य लक्षित समुहहरुको सूचना शिक्षा र सञ्चार सम्बन्धी कार्यक्रमको प्रवाहवाट यी वर्गहरुको जनचेतना बृद्धि भएको छ ? (आधार तथ्यांकसंग समेत तुलना गर्न सकिने)	आदिबासी जनजाति तथा लक्षित समुहहरुको सूचना शिक्षा र सञ्चार कार्यक्रम लागु नभएको हुँदा जनचेतना बृद्धिमा आंशिक रुपमा योगदान भएको ।	आंशिक	गाउँपालिकावाट महिला तथा लक्षित बर्गका समुदायको लागि सूचना शिक्षा र सञ्चार कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्नु पर्ने ।
५.४	**अनुगमन र मूल्यांकन**			
५.४.१	के कार्यक्रम तथा परीयोजना कार्यान्वयनवाट सम्बन्धित समुदायले पुरा लाभ लिन सकेको छ ?	कार्यक्रम तथा परियोजनाको कार्यान्वयनवाट कार्ययोजना तथा नीति निर्माणमा सम्बन्धित समुदायले ठिकै लाभ लिएको छ ।	आंशिक	गाउँपालिकावाट सञ्चालन गरिने कार्यक्रम र परियोजनाहरुमा सहभागिताको लागि लक्षित वर्गहरुलाई यथेष्ट सचेतना दिनु पर्ने ।
५.४.२	के स्थानीय सरकारले सञ्चालन गरेका कार्यक्रमहरुको अनुगमन मूल्यांकन गर्दा लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशी बिकास सम्बन्धी कार्यक्रमको सञ्चालनबाट सरोकारवालालाई पुगेको	अनुगमन र मूल्यांकन गरिए पनि लाभ र असरको बिश्लेषण नभएको ।	कमजोर	आयोजना र कार्यक्रमले पुग्ने असर र प्रभावको मूल्यांकन गरिनु पर्ने ।

	लाभ असर र प्रभाव बिश्लेषण गर्ने गरिन्छ ?			
५.४.३	के स्थानीय सरकारको समिक्षा बैठकमा महिला, बालबालिका सबै जातजातिका बिपन्न बर्ग (आदिबासी, जनजाति, दलित, मधेशी, मुस्लिम, पिछडावर्ग) अपांगता भएका ब्यक्तिहरु, जेष्ठ नागरिक लगायतलाई लक्षित कार्यक्रम माथि छलफल गर्ने गरेको छ ?	समिक्षा बैठकमा महिला, बालबालिका सबै जातजातिका बिपन्न बर्ग (आदिबासी, जनजाति, दलित, मधेशी, मुस्लिम, पिछडावर्ग) अपांगता भएका ब्यक्तिहरु, जेष्ठ नागरिक लगायतलाई लक्षित कार्यक्रम माथि छलफल हुने गरेको।	सबल	गाउँपालिकाको समिक्षा बैठकहरुमा महिला तथा सबै लक्षित बर्ग लक्षित कार्यक्रमहरु सम्बन्धमा छलफल तथा निर्णयहरु गर्ने र कार्यान्वयन गर्नु पर्ने।
५.४.४	के अनुगमन तथा मूल्यांकनवाट सिकेका पाठहरु कार्यक्रम वा योजना तयार गर्दा समावेश गर्ने गरिन्छ ?	अनुगमन र मूल्यांकनवाट प्राप्त प्रतिवेदनका आधारमा आगामी कार्यक्रमलाई तयार गरी त्यसको अनुभवका आधारमा योजना तयार गरिएको।	आंशिक	अनुगमन र मूल्यांकनवाट सिकेका पाठहरुलाई लिखित रुपमा राखी योजना तर्जुमा गर्दा अनिवार्य प्रयोग गर्नु पर्ने।
५.५	**समन्वय र सम्बन्ध बिस्तार**			
५.५.१	स्थानीय तहले संघ र प्रदेश सरकारहरुले तय गरेको नीति, कानुन तथा कार्यक्रमहरुको कार्यान्वयनमा सहकार्य, समन्वय र सहजीकरण गर्ने गरेको/नगरेको ?	समन्वय र साझेदारीमा कार्यक्रमहरु गर्ने गरिएको।	सबल	यस कार्यलाई निरन्तरता दिनु पर्ने।
५.५.२	लैंगिक समानता तथा समावेशी बिकासको लागि बिभिन्न सरोकारवाला निकायहरु बिच सञ्जाल सदस्य बनी कार्यगत छलफल तथा यस क्षेत्रको बिकासको लागि नियमित रुपमा कार्य हुने गरे/ नगरेको ?	लैससास कार्यान्वयन सञ्जाल गठन नभएको।	आंशिक	लैससास सम्बन्धी कार्य गर्ने निकायहरु र सरोकारवालाहरु बिच लैससास कार्यान्वयन सञ्जाल गठन गरी परिचालन गर्नु पर्ने।

५.५.३	लैंगिक समानता तथा समावेशी बिकासको लागि बिभिन्न सरोकारवाला निकायहरु बिच कार्यगत संयन्त्र (सञ्जाल) का प्रतिनिधिहरुलाई लैंगिक तथा समावेशी बिकास सम्बन्धी क्षमता बिकास तालिमहरु प्रदान गर्ने गरे/नगरेको ?	लैंगिक समानता तथा समावेशी बिकासको लागि बिभिन्न सरोकारवाला निकायहरु बिच कार्यगत संयन्त्र (सञ्जाल) नभएकोले क्षमता बिकास तालिमहरु प्रदान गर्ने नगरेको ।	कमजोर	लैससास सम्बन्धी कार्य गर्ने निकायहरु र सरोकारवालाहरु बिच लैससास कार्यान्वयन सञ्जाल गठन गरी क्षमता बिकास तालिम कार्यक्रमहरु गर्नु पर्ने ।
५.५.४	महिला बिरुद्ध हुने सबै प्रकारका भेदभाव उन्मुलन गर्ने महासन्धि कार्यान्वयनका लागि तयार गरिएको राष्ट्रिय कार्ययोजना र संयूक्त राष्ट्रसंघीय सूरक्षा परिषदद्वारा पारित प्रस्ताव नं १३२५ र १८२० को कार्यान्वयन राष्ट्रिय कार्ययोजना, मानव अधिकार कार्ययोजना तथा छुवाछुत बिरुद्धको कार्ययोजनामा स्थानीय सरकारको जिम्मेवारी भनी उल्लेख गरिएका कार्यक्रमहरुमा रकम बिनियोजन तथा कार्यान्वयन गर्ने गरे/नगरेको ?	गाउँपालिकाले यी कार्यक्रमहरु स्थानीयकरण नगरेको ।	कमजोर	गाउँपालिकाले यी कार्यक्रमहरु स्थानीयकरण गर्नु पर्ने ।

३.४ अवसर र चुनौतिहरु

यस वडिगाड गाउँपालिकाको लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षणको क्रममा देखिएका अवसर र चुनौतिहरुलाई देहाय अनुसार प्रस्तुत गरिएको छः

३.४.१ अवसरहरु

क) यस गाउँपालिकाका नवनिर्वाचित अध्यक्ष महिला भएको र उपाध्यक्ष सहित प्राज्ञिक क्षेत्रवाट आएको ब्यक्ति हुँदा महिला र बञ्चितिमा परेका समुदायका रणनीतिक आवश्यकताहरु संकलन, नीति तथा कानुन निर्माण र कार्यक्रमहरु कार्यान्वयनमा प्रभावकारीता ल्याउन टेवा पुग्ने देखिएको छ।

ख) गाउँपालिकाका कर्मचारीहरुको संख्या सिमित रहेता पनि सबैजना प्रबिधिमैत्री सेवा प्रवाहमा सक्षम रहेको हुँदा लैससास सम्बन्धि अवधारणा र कार्यक्रमहरु छिटो छरितो रुपमा कार्यान्वयन हुने अवसर छ।

३.४.२ चुनौतिहरु

क) गाउँपालिकाका नवनिर्वाचित पदाधिकारीहरु र कर्मचारीहरुमा लैससासको अवधारणा विकास गरी कार्यान्वयनमा लैजान केही समय लाग्ने देखिएको छ।

ख) यस गाउँपालिकाको टोल बस्ती स्तरमा लक्षित वर्ग सचेतनाका कार्यक्रमहरु कार्यान्वयन गर्न ठुलो रकम लाग्ने हुँदा टोलबस्ती स्तरमा कार्यक्रम पुर्याउन चुनौतिको रुपमा रहेको छ।

ग) लक्षित समुदायवाट आएका जनप्रतिनिधिहरु नै लैससासको बिषयमा सुन्य जानकार रहेको हुँदा लैससासको सवालहरु उठाउन असक्षम रहेको देखिएको छ।

३.५ लैंगिक तथा सामाजिक समावेशी बिकास कार्ययोजना

तालिका ७: लैंगिक तथा सामाजिक समावेशी बिकास कार्ययोजना

क्र सं	सूचक तथा उपसूचकहरु	आगामी कार्यहरु	जिम्मेवार शाखा	समयावधि	थप आर्थिक दायित्व	
					पर्ने	नपर्ने
१	**नीति कानुन र योजना**					
१.१	**नीति कानुन र योजनामा समावेशी सहभागिता**					
१.१.१	स्थानीय तहको नीति तथा कानुनको मस्यौदा तयार गर्ने क्रममा लैससासको दृष्टिले सम्पादन गर्ने गरी कार्यटोली निर्माण, पूर्व दस्तावेजको समिक्षा गर्दा लैससास दृष्टिकोणले भएको, मस्यौदाको बिषयबस्तु र शब्द चयन समावेशी र सहभागितामूलक हुने गरी गरेको/नगरेको ?	यस कार्यलाई निरन्तरता दिने।	प्रशासन शाखा बिधायन समिति	निरन्तर		√
१.१.२	स्थानीय सरकारले आफ्नो नीति कानुन योजना जारी गर्नु भन्दा अगाडि लैससासको दृष्टिकोणले उपयूक्त भए नभएको बारे लेखाजोखा गर्ने गरेको / नगरेको ?	स्थानीय नीति, कानुन लागु गर्नु भन्दा अगाडि लैससासको दृष्टिकोणले उपयूक्तता बारेमा लेखाजोखा गरी दस्तावेज तयार गर्ने।	प्रशासन शाखा	आ ब २०७९/८० असार मसान्त		√
१.१.३	स्थानीय सरकारको नीति र योजनामा लैससास बिकास (स्थानीय कानुन, नीति, आवधिक र बार्षिक योजनामा भएका नीतिहरु) सम्बन्धी बिषयहरु	यस कार्यलाई निरन्तरता दिने।	प्रशासन शाखा			√

	समावेश भएको/नभएको ?					
१.१.४	स्थानीय सरकारको महिला र पुरुषको समबिकास तथा सामाजिक समावेशीकरण र लैंगिक परीक्षण तथा सामाजिक बिभेद अन्त्य गर्ने सम्बन्धि अलग्गै नीतिहरु छन्/छैनन् ? (स्थानीय ऐन, कानुन, कार्यबिधि र निर्देशिकामा खास ब्यवस्था गरिएको वा नगरिएको) ।	लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशिकरण परीक्षण कार्यबिधि लागु गर्ने र बार्षिक रुपमा परीक्षण कार्य गर्ने । लैससास रणनीति तयार गरी लागु गर्ने ।	प्रशासन शाखा	आ ब २०७९/८० असार मसान्त		√
१.१.५	स्थानीय तहले कार्यान्वयनमा ल्याएका ऐन नियम तथा कार्यबिधिमा महिला तथा बञ्चितिमा परेका समुदाय या लक्षित बर्गमा हुने सबै प्रकारका बिभेदजन्य कार्यहरु रोक्न पर्याप्त प्रावधान ब्यवस्था गरिएको छ/छैन ?	स्थानीय कानुनहरुमा महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समुदायमा बिभेदजन्य कार्यहरु रोक्ने प्रावधान लागु गर्ने ।	प्रशासन शाखा	आ ब २०७९/८० असार मसान्त		√
१.१.६	संघीय कानुनले ब्यवस्था गरे बमोजिम स्थानीय स्तरमा महिला तथा बञ्चितिमा परेका समुदाय या लक्षित बर्ग माथि हुने हिंसा र बिभेद उपर सुनुवाई हुने प्रबन्ध मिलाए/ नमिलाएको ?	यस कार्यलाई निरन्तरता दिने ।	प्रशासन शाखा			√
१.१.७	महिला र पुरुषमा श्रमको ज्यालामा बिभेद रोक्ने प्रावधान रहेको/नरहेको ? (समुदायको प्रचलन बिभेदकारी भएको/नभएको ।)	महिला र पुरुषमा श्रमको ज्यालामा बिभेद रोक्ने स्थानीय कानुन लागु गर्ने ।	प्रशासन शाखा बिधायन समिति	आ ब २०७९/८० असार मसान्त		√
१.१.८	स्थानीय तहको नीतिमा रैथाने र आप्रवासी कामदार	स्थानीय तहको नीतिमा रैथाने र आप्रवासी	प्रशासन शाखा	आ ब २०७९/८०		√

	तथा श्रमजिवी उपर हुने बिभेद रोक्ने प्रावधान रहेको/नरहेको ?	कामदार तथा श्रमजिवी उपर हुने बिभेद रोक्ने प्रावधान राख्ने।	बिधायन समिति	असार मसान्त		
१.२	**योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन**					
१.२.१	आवधिक योजना र बार्षिक योजना तथा कार्यक्रममा लैंगिक तथा समावेशी बिकासको लागि नीति, रणनीति, कार्यक्रम र मापनयोग्य उपलब्धी लक्ष्य समावेश गरिएको छ/छैन ?	आवधिक योजना र बार्षिक योजना तथा कार्यक्रममा लैंगिक तथा समावेशी बिकासको लागि मापनयोग्य उपलब्धी लक्ष्य समावेश गर्ने।	योजना शाखा			√
१.२.२	गाउँपालिका/नगरपालिकाको स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिले बजेट सिमा निर्धारण गर्दा महिला, बालबालिका तथा बञ्चितिकरणमा परेका समुहको अवस्था बिश्लेषणको आधारमा सो समुहको लागि वा प्रत्यक्ष फाईदा पुग्ने गरी कुल पूँजीगत बजेटको निश्चित प्रतिशत छुट्याउने गरेको/नगरेको ?	महिला, बालबालिका तथा बञ्चितिकरणमा परेका समुहको अवस्था बिश्लेषणको आधारमा सो समुहको लागि प्रत्यक्ष फाईदा पुग्ने गरी कुल पूजीगत बजेटको निश्चित प्रतिशत बजेट छुट्याउने।	योजना शाखा	आ ब २०७९/८० असार		√
१.२.३	स्थानीय सरकारको योजना सूची लक्षित समुहहरुको सक्रीय सहभागितामा तयार हुने र उनीहरुले छनौट गरेको योजना प्राथमिकिकरणमा पर्ने गरेको/नगरेको ? (योजना तर्जुमा गर्दा गाउँ बस्तीस्तरवाट आएका योजना कार्यक्रमहरुलाई समेटेको/नसमेटेको परीक्षण गर्ने।)	यो कार्यलाई निरन्तरता दिने।	योजना शाखा			√
१.२.४	योजना तर्जुमा गर्दा महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समुहहरुको ब्यवहारिक र रणनीतिक	यो कार्यलाई निरन्तरता दिने।	योजना शाखा	निरन्तर		√

	आवश्यकता पहिचान र परिपूर्ति गर्ने बिषयमा छलफल भए/नभएको ?					
१.२.५	योजना तर्जुमा गर्दा महिला र पुरुष एवं लक्षित समुहहरुको छुट्टा छुट्टै अवस्था बिश्लेषणको आधारमा आवश्यकता पहिचान गरी सो अनुसारको कार्यक्रम तय गर्ने गरिएको/नगरिएको (तयारी प्रतिवेदन) ?	चालु बर्षको प्रतिवेदन तयार पारी राख्ने।	योजना शाखा	आ ब २०७९/८०		√
१.२.६	स्थानीय सरकारले दिगो बिकासका लक्ष्यहरु बिशेष गरेर लक्ष्य ५ लैंगिक समानता प्राप्त गर्ने बिषयलाई स्थानीयकरण गरी सो अनुसारको बजेट बिनियोजन हुने गरेको/नगरेको ?	दिगो बिकासका लक्ष्यहरु बिशेष गरेर लक्ष्य ५ लैंगिक समानता प्राप्त गर्ने बिषयलाई स्थानीयकरण गरी सो अनुसारको बजेट बिनियोजन गर्ने।	योजना शाखा	आ ब २०७९/८० बैशाख - असार		√
१.२.७	स्थानीय तहको योजना महिला बालबालिका तथा पिछाडिएको बर्ग समुदाय र क्षेत्रलाई प्रत्यक्ष लाभ पुग्ने गरी बनेको/नबनेको ?	आगामी बर्षमा पनि निरन्तरता दिने।	योजना शाखा	आ ब २०७९/८० बैशाख - असार		√
१.२.८	स्थानीय सरकारका उपभोक्ता समितिहरुमा लक्षित समुहको प्रतिनिधि सहित कम्तिमा ४० प्रतिशत महिलाको सहभागिता भएको/नभएको र मुख्य कार्यकारी पद मध्ये कुनै एकमा जिम्मेवारी दिएको/नदिएको ?	स्थानीय सरकारका उपभोक्ता समितिहरुमा लक्षित समुहको प्रतिनिधि सहित कम्तिमा ४० प्रतिशत महिलाको सहभागिताको लागि नीतिगत ब्यवस्था र निर्देशन दिने।	योजना शाखा	आ ब २०७९/८०		√
१.३	**बजेट तर्जुमा तथा कार्यान्वयन**					

१.३.१	बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्नु भन्दा अघि समुदायका महिला, बालबालिका, अपांग, जनजाति, मुस्लिम, मधेशी, पिछडावर्ग र दलित लगायतका सबै जातजाति र बिपन्न वर्गका समुहहरुसंग बसेर समस्या केलाउने (बिश्लेषण) गर्ने गरिएको/नगरिएको ?	बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्नु भन्दा अघि समुदायका महिला, बालबालिका, अपांग, जनजाति, मुस्लिम, मधेशी, पिछडावर्ग र दलित लगायतका सबै जातजाति र बिपन्न वर्गका समुहहरुसंग बसेर समस्या केलाउने कार्यलाई निरन्तरता दिने।	योजना शाखा	आ ब २०७९/८० बैशाख - असार	√	
१.३.२	स्थानीय सरकारका क्षमता बिकास योजनामा लैंगिक उत्तरदायी तथा सामाजिक समावेशी बजेट निर्माण एबं परीक्षण नियमित रुपमा गर्न बजेटको ब्यवस्था गरिएको/नगरिएको ?	लैससास सम्बेदनशिल क्षमता बिकास योजना तयार गर्ने। हरेक आ ब को प्रथम चौमासिकमा लैससास परीक्षणको लागि बजेट बिनियोजन गर्ने।	सा बि शाखा म बा शाखा	हरेक आ ब मा	√	
१.३.३	लैससास परीक्षण पश्चात लैंगिक तथा समावेशी बिषयमा सुधार गर्न क्षमता बिकास कार्ययोजना कार्यान्वयनको लागि पर्याप्त बजेट तथा कार्यक्रम बार्षिक योजनामा समाबेश गरिएको/नगरिएको ?	लैससास सम्बेदनशिल क्षमता बिकास योजना कार्यान्वयन गर्ने। हरेक आ ब को प्रथम चौमासिकमा लैससास परीक्षण गर्ने।	सा बि शाखा म बा शाखा	हरेक आ ब मा	√	
१.३.४	स्थानीय सरकारको बजेट तथा कार्यक्रममा लक्षित समुहहरुको लागि निस्चित प्रतिशत बजेट बिनियोजन गरी उनीहरुको हितमा कार्यक्रममा समयमै खर्च गरिएको/नगरिएको ? (बजेट तथा कार्यक्रम बिच भिडान)	स्थानीय सरकारको बजेट तथा कार्यक्रममा लक्षित समुहहरुको लागि निस्चित प्रतिशत बजेट बिनियोजन गर्ने।	योजना शाखा	आ ब २०७९/८० असार मसान्त		√
२	**संस्थागत ब्यवस्था**					
२.१	**कर्मचारी/पदाधिकारी प्रतिनिधित्व**					

२.१.१	स्थानीय सरकारको निर्णायक तह (कर्मचारी/पदाधिकारी) मा महिलाहरुको समानरुपमा (५०/५० प्रतिशत) प्रतिनिधित्व रहेको छ/छैन ?	महिला र पुरुष कर्मचारी तथा पदाधिकारीहरुको ५०/५० प्रतिशत समान रुपमा प्रतिनिधित्वको लागि नीतिगत ब्यवस्था गर्ने ।	प्रशासन शाखा	आ ब २०७०/८०		√
२.१.२	स्थानीय सरकारका कर्मचारीहरुको पदपूर्तिको निर्णय गर्दा सबै जातजाति, वर्ग, लिंग र समुदायका बीच समावेशीकरण हुने गरी कर्मचारीहरुको समावेशी समानुपातिक प्रतिनिधित्व हुनसक्ने रणनीति लिएको छ/ छैन ?	गाउँपालिकामा कर्मचारीहरुको पदपूर्तिको निर्णय गर्दा सबै जातजाति, वर्ग, लिंग र समुदायका बीच समावेशीकरण हुने गरी कर्मचारीहरुको समावेशी समानुपातिक प्रतिनिधित्व हुनसक्ने रणनीति कार्यान्वयन गर्ने ।	प्रशासन शाखा	आ ब २०७९/८० असार मसान्त		√
२.१.३	स्थानीय सरकारले महिला तथा बिशेष समुदायलाई बिशेष सेवा प्रदान गर्दा सम्बन्धित समुदायको भाषा, संस्कृति र रहन सहन बुझेको कर्मचारी वा जनप्रतिनिधि समेत समावेश गरेको कार्यटोली वा शाखा मार्फत दिने गरेको/ नगरेको ?	महिला तथा बिशेष समुदायलाई बिशेष सेवा प्रदान गर्दा सम्बन्धित समुदायको भाषा, संस्कृति र रहन सहन बुझेको कर्मचारी वा जनप्रतिनिधिलाई जिम्मेवारी दिने नीतिगत ब्यवस्था गर्ने ।	प्रशासन शाखा	आ ब २०७९/८० असार मसान्त		√
२.१.४	जनप्रतिनिधिहरु तथा कर्मचारीहरुलाई कुनै क्षमता अभिबृद्धिको अवसर प्रदान गर्दा सबैलाई समान अवसर हुनेगरी र महिला र बञ्चितिकरणमा परेका समुदायलाई अग्रभाग प्राप्त हुनेगरी सकारात्मक बिभेदको नीति लिएको/नलिएको ?	जनप्रतिनिधिहरु तथा कर्मचारीहरुलाई क्षमता बिकासका अवसर बितरण गर्दा सकारात्मक बिभेदको नीतिलाई ध्यान दिंई कार्यान्वयनमा निरन्तरता दिने ।	प्रशासन शाखा	आ ब २०७९/८० असार मसान्त		√
२.२	**कार्यप्रणाली समावेशी**					
२.२.१	महिला र पुरुष बिचको असमानता हटाउन तथा सामाजिक समावेशीकरण बढाउनको लागि स्थानीय तहको निस्चित कार्यनीति छ/छैन ?	लैससास कार्यान्वयन रणनीति तयार गरी लागु गर्ने ।	प्रशासन शाखा	आ ब २०७९/८० असार मसान्त	√	

२.२.२	स्थानीय सरकारमा लैंगिक बिकास हेर्ने ईकाईको ब्यवस्था छ/छैन ? (लैंगिक बिकास डेस्क वा लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समिति वा यस्तै कुनै संरचनाको ब्यवस्था कार्यशर्त र जिम्मेवारी किटान सहित गरिएको/नगरिएको)	गाउँपालिकामा लैंगिक बिकास हेर्ने छुट्टै ईकाई वा डेस्कको ब्यवस्था गर्ने लैससास कार्यान्वयन समिति गठन गरी परिचालन गर्ने ।	प्रशासन शाखा	आ ब २०७९/८० असार मसान्त	√	
२.२.३	स्थानीय सरकारवाट कार्यालयमा हुन सक्ने कुनै पनि प्रकारको दुर्ब्यवहार भेदभाव महिला हिंसा नियन्त्रणको लागि आचार संहिता बनाएर लागु गरिएको छ/छैन ?	गाउँपालिकाका सबै कार्यालयहरुमा हुन सक्ने सबै प्रकारको महिला हिंसा नियन्त्रणको लागि आचार संहिता लागु गर्ने ।	प्रशासन शाखा	आ ब २०७९/८० असार मसान्त		√
२.२.४	योजना तर्जुमा समितिलाई सुझाव दिने दस्तावेज तयार गर्दा लैससास कार्यान्वयन समितिमा महिला बालबालिका तथा अन्य सबै लक्षित समुदायको सक्रिय सहभागिता भए नभएको र यस समितिले वडा तहमा योजना सम्बन्धी छलफल समावेशी भए नभएको अनुगमन गरेको/नगरेको ?	लैससास कार्यान्वयन समिति गठन गरी परिचालन गर्ने ।	प्रशासन शाखा योजना शाखा	आ ब २०७९/८० असार मसान्त		√
२.३	**समिति उपसमिति र कार्यदलमा प्रतिनिधित्व**					
२.३.१	स्थानीय सरकारले गठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरुमा महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समुदायबाट महिला र पुरुषको समवेशी प्रतिनिधित्व हुने ब्यवस्था रहेको/नरहेको ?	गाउँपालिकाका समिति, उपसमिति र कार्यदलहरुमा महिला र बञ्चितिकरणमा परेका समुदायवाट प्रतिनिधित्व गराउने कार्यलाई निरन्तरता दिने ।	प्र प्र अ प्रशासन शाखा	आ ब २०७८/७९ असार मसान्त		√
२.३.२	स्थानीय सरकारले गठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरुमा महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका	स्थानीय सरकारले गठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरुमा महिला तथा बञ्चितिकरणमा	प्रशासन शाखा			√

	समुदायका छलफल र निर्णय प्रक्रियामा स्वस्थ ढंगले भाग लिन पाएको/नपाएको ?	परेका समुदायका छलफल र निर्णय प्रक्रियामा स्वस्थ ढंगले भाग लिन वातावरण बनाउने ।				
२.३.३	स्थानीय तहमा सञ्चालित कार्यक्रमहरुको अनुगमन तथा समिक्षा सम्बन्धी कार्यमा स्थानीय सरकारले गठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरुले महिला र बञ्चितिकरणमा परेका समुदायको हित हुने गरी बिश्लेषण सहित नीतिगत र कार्यगत सुझाव दिने गरेको/नगरेको ?	यस्ता समितिहरुले लैससास कार्यान्वयन सम्बन्धमा दिएका सूझावहरु लिखित रुपमा संकलन गरी राख्ने ।	प्रशासन शाखा	आ ब २०७९/८०		√
२.३.४	स्थानीय सरकारले गठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरुले महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समुदायको हित हुने गरी दिईएको नीतिगत र कार्यगत सुझावहरुको कार्यान्वयन हुने गरेको/नगरेको ?	यस्ता समितिहरुले लैससास कार्यान्वयन सम्बन्धमा दिएका सूझावहरु लिखित रुपमा संकलन गरी राख्ने र सुझावहरुको कार्यान्वयन गर्ने ।	प्रशासन शाखा	आ ब २०७९/८०		√
२.४	**बित्त ब्यवस्थापन प्रणालीमा समावेशीता**					
२.४.१	स्थानीय तहमा महिला बिकास, लैंगिक हिंसा बिरुद्ध, महिला सिप बिकास नेतृत्व बिकास तथा क्षमता अभिबृद्धि जस्ता बिषयमा स्रोत ब्यवस्थापनका लागि बार्षिक आर्थिक ऐनमा उल्लेख गरी छुट्टै कोष स्थापना गरिएको/ नगरिएको ?	महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समुदायको बिकासको लागि छुट्टै कोषको ब्यवस्था गरी परिचालन गर्ने ।	योजना तथा	आ ब २०७९/८० असार मसान्त	√	
२.४.२	के आदिबासी, जनजाति, दलित, अन्य लक्षित समुहका महिलाहरुको बिकास र सशक्तिकरणको लागि बजेटको ब्यवस्था भएको छ ? उनीहरुको आवश्यकता अनुसार कार्यक्रम तर्जुमा गरिएको छ ?	लक्षित वर्गको बिकास र सशक्तिकरणको लागि निस्चित प्रतिशत बजेट ब्यवस्था गर्न नीतिगत ब्यवस्था गर्ने ।	योजना शाखा	आ ब २०७९/८० असार मसान्त	√	

२.४.३	के स्थानीय सरकारमा लैंगिक डेस्कको बिकासको र आवश्यक मानवीय श्रोतहरुको लागि बजेटको ब्यवस्था गरिएको छ ? सो अनुसार कार्यक्रम पहिचान गरिएको छ ?	लैंगिक डेस्क तथा कर्मचारीको क्षमता बिकासको लागि कार्यक्रमहरु पहिचान तथा कार्यान्वयन गर्ने ।	प्रशासन शाखा	आ ब २०७९/८० असार मसान्त	√	
२.४.४	स्थानीय सरकारले समावेशी सूचना प्रणाली ब्यवस्थापन गर्न बजेट ब्यवस्था गरेको/नगरेको र कम्प्युटरकृत लेखा प्रणालीले समावेशी क्षेत्रमा भएको बजेट तथा खर्च सम्बन्धी सूचना दिने वा नदिने गरेको ?	गाउँपालिकाको बजेटवाट लाभन्वित वर्गको सूचना सहितको समावेशी सूचना प्रणाली लागु गर्ने ।	सूचना शाखा योजना शाखा	आ ब २०७९/८० असार मसान्त		√
२.५	**तथ्याङ्क संकलन तथा ब्यवस्थापन**					
२.५.१	के स्थानीय सरकारले आफ्नो क्षेत्रका समुदायस्तरका आधारभूत खण्डिकृत सूचना या तथ्यांक संकलन तथा अध्यावधिक गर्ने गरेको छ ? (लिङ्ग उमेर जात र आर्थिक स्थिति आदि) - गाउँ/नगर प्रोफाईल	यस्ता समुदायस्तरका आधारभूत खण्डिकृत सूचना वा तथ्यांक बार्षिक रुपमा अद्यावधिक गर्ने ।	सूचना शाखा	हरेक आ ब मा		√
२.५.२	स्थानीय सरकारले आफ्नो क्षेत्रका समुदाय स्तरका आधारभूत सूचना वा तथ्यांक संकलन गर्दा बेरोजगार तथा गरीबको पहिचान गरी छुट्टाछुट्टै नक्साङ्कन गर्ने गरेको/नगरेको (गाउँ/नगर प्रोफाईल)	बेरोजगार तथा गरीबको पहिचान गरी छुट्टाछुट्टै नक्साङ्कन गर्ने कार्यलाई नियमित रुपमा गर्ने ।	सूचना शाखा	हरेक आ ब मा		√
२.५.३	के स्थानीय सरकारले आफ्नो पार्श्वचित्रमा आधारित खण्डिकृत तथ्याङ्क र सूचनालाई आधार मानी स्थानीय बिकास योजना तर्जुमा गर्ने गरेको छ ?	पार्श्वचित्रमा आधारित खण्डिकृत तथ्याङ्क र सूचनालाई आधार मानी स्थानीय बिकास योजना तर्जुमा गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिने ।	योजना शाखा	हरेक आ ब मा		√

२.५.४	स्थानीय सरकारले आफ्नो क्षेत्रको सामाजिक सूरक्षा पाउनेहरु र पञ्जिकरणको अभिलेख ब्यवस्थापन तथा तथ्याङ्क अध्यावधिक गर्ने गरेको/नगरेको ?	गाउँपालिकाका सामाजिक सूरक्षा पाउनेहरु र पञ्जिकरणको अभिलेख ब्यवस्थापन तथा तथ्याङ्क अध्यावधिक गर्ने कार्यमा निरन्तरता दिने ।	पञ्जिकरण शाखा	हरेक आ ब मा		√
३.	**मानव संसाधन तथा क्षमता बिकास**					
३.१	**मानव संसाधन तथा क्षमता बिकास**					
३.१.१	लैंगिक तथा समावेशी बिकासको लागि क्षमता बिकास कार्ययोजना तयार गरे नगरेको र छुट्टै शिर्षकमा बजेट बिनियोजन भए नभएको र यस्तो रकम खर्च कार्यबिधि स्वीकृत भई कार्यान्वयनमा आएको/नआएको ?	गाउँपालिकाको क्षमता बिकास योजनामा लैंगिक तथा समावेशी बिकासको लागि क्षमता बिकासका कार्यक्रमहरु समावेश गरी तयार गर्ने र लागु गर्ने ।	सा बि शाखा म बा शाखा योजना शाखा	आ ब २०७९/८० असार मसान्त	√	
३.१.२	स्थानीय सरकारका पदाधिकारी/ कर्मचारीहरुले लैंगिक तथा समावेशी बिकास, लैंगिक हिंसा सम्बन्धी तालिम लिएका छन् वा छैनन् र तालिम कार्यक्रममा लक्षित समुह तथा अन्य सबै महिला र पुरुषको समान सहभागिता र उपस्थिति सुनिश्चितता गरिएको/नगरिएको ?	तालिम नलिएका पदाधिकारी र कर्मचारीहरुलाई लैससास तालिमको ब्यवस्था गर्नु पर्ने ।	सा बि शाखा म बा शाखा योजना शाखा	आ ब २०७९/८० असार मसान्त	√	
३.१.३	तालिमका बिषयबस्तुको प्रस्तुतिकरणमा लैंगिक संम्वेदनशिल भाषाको प्रयोग र महिलाका आवश्यकता समेटिएको र तालिमको गुणस्तर सेवा सुबिधा सम्बन्धमा पृष्ठपोषण लिने गरिएको छ/छैन ?	महिलाका आवश्यकता समेट्ने किसिमका तालिम दिने र गुणस्तर तथा सेवा सुबिधा सम्बन्धमा पृष्ठपोषण लिने ।	सा बि शाखा म बा शाखा योजना शाखा	हरेक आ ब मा		√

३.१.४	महिला तथा लक्षित समुहको पदाधिकारीहरुको क्षमता अभिबृद्धिका लागि निर्दिष्ट कार्यक्रमहरु (प्राविधिक तालिम, क्षमता बिकास, नेतृत्व बिकासको तालिम, भ्रमण) छन्/ छैनन् ? सो अनुसारको बजेट बिनियोजन गरिएको छ/छैन ?	पदाधिकारीहरुको क्षमता अभिबृद्धिका लागि निर्दिष्ट कार्यक्रमहरु (प्राविधिक तालिम, क्षमता बिकास, नेतृत्व बिकासको तालिम, भ्रमण) कार्यान्वयन गर्ने ।	सा बि शाखा म बा शाखा योजना शाखा	आ ब २०७९/८०	√	
३.१.५	के स्थानीय सरकारमा लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण सम्बन्धी तालिम दिन तथा कार्यक्रमलाई कार्यान्वयन गर्न सक्ने यथेष्ट मानवीय श्रोत छन् ? (बिषयगत तालिम प्राप्त जनशक्ति संख्या)	गाउँपालिकाले लैससास तालिम तथा कार्यक्रम सञ्चालनको लागि आवश्यक जनशक्तिको किसिम र संख्या अनुमान गरी आवश्यक क्षमता बिकास तालिम र कार्यक्रमहरु गर्ने ।	सा बि शाखा म बा शाखा योजना शाखा	आ ब २०७८/७९	√	
३.१.६	के स्थानीय सरकारमा मानव संसाधन बिकास केन्द्र वा शाखा वा ईकाईको ब्यवस्था छ ?	गाउँपालिकामा मानव संसाधन बिकास केन्द्र स्थापना गर्ने ।	प्रशासन शाखा	आ ब २०७९/८० असार मसान्त	√	
३.१.७	महिला र बञ्चितिकरणमा परेको समुदाय लक्षित लोक सेवा आयोग पूर्व तयारी कक्षा सञ्चालन कार्यक्रम रहे नरहेको र कार्यान्वयन भए नभएको ? (सञ्चालित तालिम कार्यक्रम संख्या र उपस्थिति)	महिला र बञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई लक्षित गरी लोक सेवा आयोग पूर्व तयारी कक्षा सञ्चालन गर्ने ।	सा बि शाखा म बा शाखा	आ ब २०७९/८०	√	
३.१.८	महिला बिकासको लागि भएका बेईजिङ घोषणपत्रका बाह्रवटा प्रतिबद्धताहरुको बारेमा स्थानीय सरकारका पदाधिकारीहरु र कर्मचारीहरुलाई जानकारी छ ? सोको लागि अभिमूखिकरण गरिएको छ ? (कार्यक्रम संख्या र उपस्थिति)	वेईजिङ घोषणापत्र सम्बन्धमा स्थानीय पदाधिकारी तथा कर्मचारीलाई अभिमूखिकरण कार्यक्रम गर्ने ।	सा बि शाखा म बा शाखा	आ ब २०७९/८०	√	

३.२	**अनौपचारिक मूल्य मान्यता र कुसँस्कार सम्बन्धि जनचेतना**					
३.२.१	महिला बिरुद्ध सबैखाले हिंसा निर्मुल गर्ने कार्यक्रमहरु र सो अनुसारको बजेट बिनियोजन गरी कार्यक्रम समयमै सम्पन्न गरेको छ ? (कार्यक्रम संख्या र उपस्थिति)	महिला हिंसा बिरुद्धको सचेतनामूलक कार्यक्रममा बजेट बिनियोजन गरी कार्यक्रम निरन्तर गर्ने ।	सा बि शाखा म बा शाखा	हरेक आ ब मा	√	
३.२.२	लैंगिक हिंसा रहित गाउँपालिका/नगरपालिका घोषणा गरेको छ ? (घोषणा गरेको मिति) र महिला हिंसा बिरुद्ध शुन्य सहनशिलता अपनाएको छ ? (घटेको घट्ना संख्या र लिईएको निर्णय)	लैंगिक हिंसा रहित गाउँपालिका घोषणाको लागि कार्यक्रमहरु गर्ने । महिला हिंसा बिरुद्ध शुन्य सहनशिलता सम्बन्धमा स्थानीय नीति तथा कानुन तयार गरी लागु गर्ने ।	सा बि शाखा म बा शाखा	आ ब २०७९/८०	√	
३.२.३	स्थानीय सरकारले महिला बिरुद्ध सबैखाले हिंसा निर्मूल गर्ने कार्यक्रमहरु सञ्चानल गर्ने गरेको छ ? (कार्यक्रम संख्या उपस्थिति तथा निर्णय पुस्तिका)	महिला हिंसा बिरुद्धको सचेतनामूलक कार्यक्रममा बजेट बिनियोजन गरी निरन्तर सञ्चालन गर्ने ।	सा बि शाखा म बा शाखा	आ ब २०७९/८०	√	
३.२.४	के स्थानीय सरकारले समाजमा रहेका बिभिन्न कुसंस्कार जस्तै जातिगत छुवाछुत, छाउपडी, बाल बिवाह, बहुबिवाह, दाईजो आदि जस्ता सामाजिक कुरीति हटाउन कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरेको छ ? (कार्यक्रम संख्या र उपस्थिति)	स्थानीय स्तरमा उल्लेखित सामाजिक कुसंस्कारहरु निर्मुल गर्नको लागि सचेतनामूलक तालिमहरु निरन्तर सञ्चालन गर्ने ।	सा बि शाखा म बा शाखा	आ ब २०७९/८०	√	
३.३	**कानुनी साक्षरता**					

३.३.१	स्थानीय तहका महिला तथा समावेशी समुहवाट निर्वाचित भएका समेत जनप्रतिनिधिहरु र पालिकामा कार्यरत कर्मचारीलाई नेपालको संबिधान, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, अन्तर सरकारी बित्त ब्यवस्थापन ऐन, कर्मचारी समायोजन ऐन, मुलुकी संहिताहरु, बिषयगत कानुनहरु पालिकाले जारी गरेको कानुनहरु र अन्य प्रचलित महत्वपूर्ण कानुनहरुको बारेमा अभिमूखिकरण गर्ने गरेको/नगरेको ?	गाउँपालिकाका पदाधिकारीलाई संघवाट जारी भएका उल्लेखित ऐन कानुनहरु सम्बन्धमा यथेष्ट अभिमूखिकरण तथा तालिमको ब्यवस्था गर्ने । गाउँपालिकाले स्थानीय रुपमा पारित गरी लागु गरेका ऐन नियमहरुको अभिमूखिकरण कार्यक्रम गर्ने ।	प्रशासन शाखा	आ ब २०७९/८०	√	
३.३.२	स्थानीय तहका कार्यपालिका सदस्यहरु, सभाका सदस्यहरु र पालिकाका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत लगायत सबै शाखा प्रमुखहरुलाई कानुनी मस्यौदा तर्जुमा सम्बन्धी प्रक्रिया र समाधान गर्नुपर्ने मूल समस्या तथा सवाल लगायत मुख्य बिषयबस्तुका सम्बन्धमा समय समयमा अभिमूखिकरण गर्ने गरेको/नगरेको ?	स्थानीय तहका सम्बन्धित पदाधिकारी र कर्मचारीहरुलाई कानुन निर्माण प्रक्रिया सम्बन्धमा समय समयमा अभिमूखिकरण गर्ने ।	प्रशासन शाखा बिधायन समिति	हरेक आ ब मा	√	
३.३.३	के महिलाहरुको लागि कानुनी शिक्षा सम्बन्धी कार्यक्रमहरु सञ्चालित भएका छन् ? (जस्तै कानुनी हक अधिकार, एकल महिला र चेलीबेटी बेचबिखन बिरुद्ध कार्यक्रम, छाउपडी प्रथा बिरुद्ध कार्यक्रम, यौनहिंसा बिरुद्ध कार्यक्रम आदि बारेमा अनुशिक्षण)	महिलाहरुको लागि कानुनी शिक्षा कार्यक्रम वडा तथा बस्ती स्तरमा सञ्चालन गर्ने ।	सा बि शाखा म बा शाखा	आ ब २०७९/८०	√	

३.३.४	महिलाहरुको लागि सञ्चालित कानुनी शिक्षा सम्बन्धी कार्यक्रमहरु सञ्चालनवाट के उनीहरु लाभान्वित भएका छन् ? (जस्तै कानुनी हक अधिकार एकल महिला र चेलीबेटी बेचबिखन बिरुद्ध कार्यक्रम, छाउपडी प्रथा बिरुद्ध कार्यक्रम, यौनहिंसा बिरुद्ध कार्यक्रम आदि बारेमा अनुशिक्षण र यसको असर)	महिलाहरुको लागि सञ्चालन भएका कानुनी शिक्षा वडा र टोल स्तरमा कार्य गर्ने ।	सा बि शाखा म बा शाखा	आ ब २०७९/८०	√	
३.४	**बिपद ब्यवस्थापनमा समावेशीकरण**					
३.४.१	स्थानीय सरकारले बिपद ब्यवस्थापन सम्बन्धी मापदण्ड, रणनीति, कार्यनीति सहितको कार्यबिधि स्वीकृत गर्दा महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समुदायसँग परामर्श गरे नगरेको र यस्ता दस्तावेजमा सिमान्तकृत वर्ग र समुदायलाई लक्षित गरी बिशेष राहत र महिला पुरुषलाई अलग अलग संरक्षणको प्रावधान रहेको/नरहेको ?	स्थानीय तहमा बिपद ब्यवस्थापन कार्यबिधि तयारी तथा लागु गर्ने ।	बिपद ब्यवस्थापन शाखा	आ ब २०७९/८०	√	
३.४.२	स्थानीय स्तरको बिपद सम्बन्धी तथ्यांक संकलन नक्साङ्कन तथा ब्यवस्थापन गर्दा लाभान्वित समुहमा महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समुदाय समेतको खण्डीकृत तथ्यांक राखी आपतकालिन कार्य सञ्चालन तथा राहत बितरण गर्ने गरेको/नगरेको ?	यस कार्यलाई निरन्तरता दिने ।	बि ब्य शाखा सूचना शाखा	आ ब २०७९/८०	√	

३.४.३	समुदायमा आधारीत बिपद ब्यवस्थापन सम्बन्धि कार्य गर्दा लाभान्वित समुहमा महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदाय समेतको सहभागितामा उनीहरुलाई पहिलो प्राथमिकता राखी कार्य गरेको/नगरेको ?	यस कार्यलाई निरन्तरता दिने ।	बि ब्य शाखा सूचना शाखा	आ ब २०७९/८०	√	
३.४.४	बिपद ब्यवस्थापन कोषको स्थापना तथा सञ्चालन र स्रोत परिचालन गर्दा महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समुदाय समेतको सहभागितामा निर्णय गर्ने गरेको/नगरेको ?	बिपद ब्यवस्थापन कोष स्थापना र सो कोषलाई कार्यविधि बनाई सञ्चालन गर्ने ।	बि ब्य शाखा	आ ब २०७९/८०		√
४.	**सेवा प्रवाह**					
४.१	**पूर्वाधार बिकास**					
४.१.१	स्थानीय तहका भवन, भौतिक पूर्वाधार तथा अन्य संरचना निर्माणको लागि ड्रोईङ डिजाईन लागत अनुमान तयार गर्दा संरचना निर्माण भएपछि महिला, बालबालिका, अपांगता भएका ब्यक्तिले निर्वाध रुपमा प्रयोग गर्न सकिने गरी लैंगिक, बाल र अपांग मैत्री सम्बेदनशिल संरचनाको प्रावधान सहित हुने गरेको/नगरेको ?	स्थानीय सरकारका मातहतका सबै भवनहरु तथा संरचनाहरुमा यी प्रावधानहरु लागु गर्ने ।	पूर्वाधार शाखा	आ ब २०७९/८०		√
४.१.२	स्थानीय तहका भवन, भौतिक पूर्वाधार तथा संरचनाहरु शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सामाजिक पूर्वाधार सम्बन्धी भवन र अन्य संरचनाहरु निर्माण गर्दा महिला, अपांगता भएका ब्यक्ति तथा बालमैत्री	स्थानीय सरकारका मातहतका सबै भवनहरु तथा संरचनाहरुमा यी प्रावधानहरु लागु गर्ने ।	पूर्वाधार शाखा	आ ब २०७९/८०	√	

	युक्त दृष्टिकोणवाट समेत उपयुक्त हुने गरी निर्माण गरिएको छ/छैन ?					
४.१.३	स्थानीय तहले १५०० बर्गफिट भन्दा बढी प्लिन्थ क्षेत्रफल भएका निजी तथा सार्वजनिक भवन तथा संरचना निर्माण सम्बन्धी नक्सा स्वीकृत गर्दा महिला अपांगता भएका ब्यक्ती तथा बालमैत्रीयुक्त दृष्टीकोणवाट समेत उपयुक्त हुनेगरी संरचना तयार गर्न निर्देशन दिने गरिएको छ/छैन ?	ठुला सार्वजनिक भवन र संरचना निर्माण सम्बन्धी नक्सा पास गर्दा महिला, अपांगता भएका ब्यक्ती तथा बालमैत्रीयुक्त दृष्टीकोणवाट समेत उपयुक्त हुनेगरी संरचना तयार गराउने नीतिगत ब्यवस्था लागु गर्ने ।	पूर्वाधार शाखा	आ ब २०७९/८०	√	
४.१.४	स्थानीय तहले महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समुदायलाई लक्षित गरी परम्परागत तथा आधुनिक उर्जा (जलबिद्युत, बिभिन्न बैकल्पिक उर्जा स्रोतवाट प्राप्त हुने उर्जा, सुधारिएको चुलो आदि) को प्रयोग गर्न सकारात्मक वातावरण र प्रोत्साहन गर्ने आयोजनाहरु रहे/नरहेको ?	महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समुदायलाई लक्षित गरी परम्परागत तथा आधुनिक उर्जा (जलबिद्युत, बिभिन्न बैकल्पिक उर्जा स्रोतवाट प्राप्त हुने उर्जा, सुधारिएको चुलो आदि) को प्रयोग गर्न प्रोत्साहन र सहयोग कार्यक्रमहरु गर्ने ।	उर्जा तथा बातावरण शाखा	आ ब २०७९/८०	√	
४.२	**प्रजनन स्वास्थ्य**					
४.२.१	गर्भवती महिलालाई जोखिमयूक्त, खतरायूक्त काममा नलगाउने गरी बार्षिक नीति र कार्यक्रममा प्रजनन स्वास्थ्य सम्बन्धी नीति र कार्यक्रम समावेश भएको/नभएको ?	गर्भवती महिलालाई जोखिमयूक्त, खतरायूक्त काममा नलगाउने र महिलाको प्रजनन स्वास्थ्य सम्बन्धी कार्यक्रमहरुलाई थप बिस्तार गर्ने ।	स्वास्थ्य शाखा र म बा शाखा	आ ब २०७९/८०		√

४.२.२	स्थानीय तहको कार्यालय, अस्पताल वा स्वास्थ्य चौकी र सम्भव भएका सार्वजनिक स्थलहरुमा बच्चालाई स्तनपानका निमित्त अलग्गै कक्ष र समयको ब्यवस्था र सोको ब्यवस्थापन गरिएको छ/छैन ?	गाउँपालिका, सार्वजनिक कार्यालय र सार्वजनिक स्थलहरुमा बच्चाका आमाहरुलाई स्तनपान कक्ष र समयको ब्यवस्था गर्ने।	शिक्षा शाखा, स्वास्थ्य शाखा र म बा शाखा	आ ब २०७९/८० असार मसान्त	√	
४.२.३	परिवार नियोजन, मातृ शिशु कल्याण, बिस्तारित खोप, पोषण, जनसंख्या शिक्षा र जनस्वास्थ्य सम्बन्धी कार्यक्रम लगायत महिलाहरुको स्वास्थ्य सुधार सम्बन्धी बिशेष कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिएका छन् ?	परिवार नियोजन, मातृ शिशु कल्याण, बिस्तारित खोप, पोषण, जनसंख्या शिक्षा र जनस्वास्थ्य सम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन निरन्तर गर्ने।	स्वास्थ्य शाखा र म बा शाखा	निरन्तर		√
४.२.४	महिला, गरीब, निमूखा र बञ्चितिकरणमा परेका ब्यक्तिहरुको स्वास्थ्य बिमा गर्न सहजिकरण र सहयोग गर्ने कार्यक्रम र बजेट भए/नभएको ?	लक्षित वर्ग स्वास्थ्य बिमा कार्यक्रम निरन्तर सञ्चालन गर्ने।	योजना शाखा म बा शाखा	आ ब २०७९/८०	√	
४.३	**शिक्षा कार्यक्रम**					
४.३.१	स्थानीय तहले आफ्नो पालिका भित्रका बिद्यालय जाने उमेरका सबै बालबालिकालाई बिद्यालयमा भर्ना गराउँने प्रबन्ध मिलाए/नमिलाएको ?	बालबालिकालाई बिद्यालय भर्ना कार्यक्रम हरेक वर्ष निरन्तर रुपमा सञ्चालन गर्ने।	शिक्षा शाखा	निरन्तर		√
४.३.२	स्थानीय तहले आफ्नो पालिका भित्रका आर्थिक अवस्था कमजोर भएका परिवारका बालिका तथा बञ्चितिकरण परेका समुदायका सबै बालबालिकालाई दिवा खाजा, निशुल्क पाठ्य पुस्तक र शैक्षिक सामाग्री तथा पोसाक उपलब्ध	दिवाखाजा, निशुल्क पाठ्यपुस्तक बितरण कार्यलाई निरन्तरता दिने। लक्षित वर्गका बालबालिकाहरुलाई स्नातक र प्राबिधिक शिक्षामा पनि छात्रबृत्तिको ब्यवस्था गर्ने।	शिक्षा शाखा	निरन्तर		√

	गराउन छात्रबृत्तिको ब्यवस्था गरी निश्पक्ष बितरण हुने प्रवन्ध मिलाए/नमिलाएको ?					
४.३.३	निरक्षर महिलाहरुको लागि शिक्षा सम्बन्धी बिशेष कार्यक्रमहरु सञ्चालन भए नभएको ? (जस्तै अभिभावक शिक्षा, प्रौढ तथा किसोरी शिक्षा, साथी शिक्षा, कार्यमूलक प्रौढ शिक्षा, बच्चा देखि बच्चा कक्षा आदि) (कार्यक्रम संख्या पटक तथा सहभागी संख्या)	अनौपचारिक शिक्षा कार्यक्रम आवश्यकतानुसार सञ्चालन गर्ने।	शिक्षा शाखा	आ ब २०७९/८०	√	
४.३.४	बिद्यालयमा छात्र र छात्राको लागि छुट्टा छुट्टै शौचालय, किसोरी छात्राको लागि प्याड र यौनशिक्षा तथा सहजीकरण कार्यक्रम सञ्चालन हुने गरेको/नगरेको ?	यौनशिक्षा तथा सहजीकरण कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने।	योजना शाखा शिक्षा शाखा र स्वास्थ्य शाखा	आ ब २०७९/८०	√	
४.४	**खानेपानी तथा सरसफाई**					
४.४.१	गाउँपालिका/नगरपालिकामा सफा पिउने पानी, हात धुने ब्यवस्था, महिला र पुरुषको लागि अलग्गै शौचालयको ब्यवस्था र स्यानिटाईजरको उपयोग गर्ने प्रबन्ध भए/ नभएको ?	गाउँपालिका र वडामा सफा पिउने पानी, हात धुने ब्यवस्था र स्यानिटाईजरको ब्यवस्था गर्ने। गाउँपालिका र वडाहरुमा महिला र पुरुषको लागि अलग्गै शौचालयको ब्यवस्था गर्ने।	योजना शाखा भौतिक पूर्वाधार तथा स्वास्थ्य शाखा	आ ब २०७९/८०	√	

४.४.२	स्थानीय तहको आयोजना तथा स्थानीय महिलाहरुको सक्रिय सहभागितामा वडा वडामा खुला दिसामुक्त पालिका, घरघरमा शौचालय, डाँडा र गौडामा पोखरी, टोल सफाई अभियान जस्ता कार्यक्रम सञ्चालन हुने गरे/नगरेको ?	स्थानीय समुदाय तथा आमा समूहको सक्रियतामा टोल सरसफाई, पानीको मुल संरक्षण जस्ता कार्यक्रमहरु निरन्तर कार्यान्वयन गर्ने ।	सा बि शाखा म बा शाखा स्वास्थ्य शाखा	आ ब २०७९/८०	√	
४.४.३	कुहिने नकुहिने घरायासी फोहर छुट्याउने ब्यवस्था, फोहर संकलन तथा बिसर्जन, घरघरमा भान्साको फोहर र पानीवाट करेसाबारी तथा गमला र फुलवारी जस्ता कार्यक्रममा महिला र पुरुषको समान सहभागिता हुनुपर्ने जस्ता चेतना अभिबृद्धि कार्यक्रम सञ्चालन हुने गरे नगरेको ?	फोहोर संकलनमा महिला र पुरुषको समान सहभागिता हुनुपर्ने जस्ता चेतना अभिबृद्धि कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।	बातावरण शाखा	आ ब २०७९/८०	√	
४.४.४	महिलाहरु बढी मात्रामा संलग्न हुने कार्यमा सफा पानीको सहज ब्यवस्थाका लागि स्थानीय महिलाहरुको सक्रीय सहभागितामा आकासेपानी संकलन र भण्डारण, पराम्परागत ईनार र कुवाको पूनर्जिवीकरण र रिचार्जिङ कार्यक्रम सञ्चालन हुने गरे/ नगरेको ?	खानेपानीको मुल संरक्षणको कार्यक्रमहरु निरन्तर रुपमा गर्ने ।	बातावरण शाखा	निरन्तर		√
४.५	**स्वरोजगार र आयआर्जन तथा बजार ब्यवस्थापन**					

४.५.१	स्थानीय सरकारको योजना तर्जुमा गर्दा बेरोजगार तथा गरीबीको नक्सांकनको समेत आधार लिई महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ हुने स्वरोजगारमूलक, आयमूलक र सिपमूलक कार्यक्रमहरु राख्ने र बार्षिक बजेटमा समावेश गरी कार्यान्वयन गरिएको छ/छैन ?	महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ हुने स्वरोजगारमूलक, आयमूलक र सिपमूलक कार्यक्रमहरु आवश्यकताको आधारमा तयार गरी कार्यान्वयन गर्ने।	सा बि शाखा म बा शाखा रोजगार शाखा	आ ब २०७९/८०	√	
४.५.२	स्थानीय सरकारले स्वरोजगार तथा बैदेशिक रोजगारीमा जाने महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समुदायको क्षमता बिकासको लागि कार्यक्रमहरु तय गरी कार्यान्वयन गर्ने गरे नगरेको ? (कार्यक्रम संख्या र उपस्थिति)	बैदेशिक रोजगारमा जाने महिलाहरु र लक्षित वर्गहरुको लागि क्षमता बिकासको लागि कार्यक्रम गर्ने।	सा बि शाखा	आ ब २०७९/८०	√	
४.५.३	ग्रामिण महिला प्राविधिकहरु (पशु सेवा, कृषि, स्वास्थ्य र पूर्वाधार सम्बन्धि प्राविधिकहरु) र सामाजिक परिचालक तयार गर्ने गरे/नगरेको (मनोनयन, नियुक्ति वा गठन र तालिम सम्बन्धी सूचकांक) ?	ग्रामिण महिला प्राविधिकहरु (पशु सेवा, कृषि, स्वास्थ्य र पूर्वाधार सम्बन्धि प्राविधिकहरु) को तयारी गर्ने कार्यक्रम गर्ने।	सा बि शाखा योजना शाखा तथा शिक्षा शाखा	आ ब २०७९/८०	√	
४.५.४	गरीब र बञ्चितिकरणमा परेको समुदायको पहुँच र क्रयशक्ति अनुरुप सुपथमूल्य सहकारी पसलहरुको ब्यवस्थापनमा पालिकाको कार्यक्रम कार्यान्वयन भए/नभएको ?	यस गाउँपालिकामा सुपथ मूल्य सहकारी सञ्चालन गर्ने।	योजना शाखा सा बि शाखा तथा रोजगार शाखा	आ ब २०७९/८०	√	
५.	**सुशासन तथा उत्तरदायित्व**					
५.१	**सुशासन**					

५.१.१	स्थानीय तहले स्थानीय सेवा प्रवाह, बिकास निर्माण र स्थानीय शासनका बिषयमा कार्यपालिका तथा सभावाट नीति, कानुन जारी गरी सोही कानुन बमोजिम सम्बन्धित अधिकारीवाट निर्णय गरी कामकाज गर्ने गरेको वा तदर्थ निर्णय गरी कामकाज हुने गरेको ?	यस कार्यलाई निरन्तरता दिने ।	कार्यपालिका	निरन्तर		√
५.१.२	स्थानीय तहले बिधिको शासन ब्यापक जनसहभागिता, भ्रष्टाचार बिरुद्ध शुन्य सहनशिलता, सेवा प्रवाहमा निश्पक्षता र महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समुदायलाई अग्राधिकार जस्ता नीतिहरु कार्यान्वयनमा ल्याएको/नल्याएको ?	बिधिको शासन, ब्यापक जनसहभागिता, भ्रष्टाचार बिरुद्ध शुन्य सहनशिलता, सेवा प्रवाहमा निश्पक्षता र महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समुदायलाई अग्राधिकार जस्ता नीतिहरु अझ प्रभावकारी रुपमा कार्यान्वयन गर्ने ।	सबै शाखाहरु	आ ब २०७९/८०		√
५.१.३	महिला बिकासको लागि भएका बेईजिङ घोषणपत्रका बाह्रवटा प्रतिबद्धताहरुको क्षेत्रमा कार्यक्रम तयार गरी कार्यान्वयन गर्ने गरेको छ ?(कार्यक्रम संख्या र उपस्थिति)	बेईजिङ घोषणापत्रका प्रतिवद्धताहरुलाई स्थानीय कार्यक्रमहरुमा समावेश गरी कार्यान्वयन गर्ने ।	सा बि शाखा म बा शाखा	आ ब २०७९/८०	√	
५.१.४	संयूक्त राष्ट्रसंघीय बाल अधिकार महासन्धी १९८९ मा गरिएका प्रतिबद्धता कार्यान्वयन गर्न कार्यक्रमहरुमा रकम बिनियोजन गरी कार्यक्रमहरु समयमै सम्पन्न गरेको छ ?	संयूक्त राष्ट्रसंघीय बाल अधिकार महासन्धी १९८९ मा गरिएका प्रतिबद्धता कार्यान्वयन गर्न कार्यक्रमहरुमा रकम बिनियोजन गरी कार्यक्रमहरु गर्ने ।	सा बि शाखा म बा शाखा	आ ब २०७९/८०	√	
५.२	**उत्तरदायित्व र जवाफदेहिता**					
५.२.१	स्थानीय सरकारले नियमित रुपमा कार्यक्रमको	सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण,	सा बि शाखा	आ ब २०७९/८०	√	

	सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण गर्ने गरे/ नगरेको ?	सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण नियमितरुपमा गर्ने ।	सूचना शाखा			
५.२.२	स्थानीय सरकारले गर्ने सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण कार्यक्रममा बञ्चितिकरणमा परेका ब्यक्ति तथा समुदायका सदस्यको उपस्थिति रहने गरे/नगरेको ?	सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाईमा महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समुदायवाट उपस्थिति गराउने कार्यलाई निरन्तरता दिने ।	सा बि शाखा सूचना शाखा	आ ब २०७९/८०	√	
५.२.३	स्थानीय सरकारले गर्ने सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण कार्यक्रममा बञ्चितिकरणमा परेका ब्यक्ति तथा समुदायका तर्फवाट स्थानीय सरकारले लिएको नीति र कार्यक्रम र सोको कार्यान्वयनका बिषयमा आवाज उठ्ने गरे/नगरेको र यसरी उठेका प्रश्न उपर स्थानीय सरकारवाट सम्वोधन हुने गरे/नगरेको ?	सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई आदि कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने क्रममा प्राप्त सुझावहरु लिखित रुपमा संकलन गरी सोको सम्बोधन गर्ने ।	सा बि शाखा	आ ब २०७९/८०		√
५.२.४	स्थानीय सरकारका जनप्रतिनिधि र कर्मचारीको आचार संहिता स्वीकृत गरी कार्यान्वयनमा ल्याए नल्याएको ?	स्थानीय सरकारका जनप्रतिनिधि र कर्मचारीको आचार संहिता तर्जुमा र लागु गर्ने ।	प्रशासन शाखा	आ ब २०७८/७९	√	
५.३	**सूचना तथा सञ्चार**					

५.३.१	स्थानीय सरकारले नियमित रुपमा समग्र बार्षिक योजना तथा कार्यक्रमको सार्वजनिक गर्ने गरे नगरेको र महिला, बालबालिका र आदिवासी जनजाति, मधेसी, मुस्लिम, पिछडावर्ग दलित, अपांगता भएका ब्यक्तिहरु, जेष्ठ नागरिकलाई लक्षित गरी राखेका कार्यक्रम र बजेट सरोकारवालाले थाह पाउने गरी सार्वजनिक गरे/नगरेको ?	बार्षिक योजना तथा कार्यक्रमको सार्वजनिक गर्ने कार्य नियमित रुपमा गर्ने।	प्रशासन शाखा	निरन्तर	√	
५.३.२	स्थानीय सरकारले स्थानीय सूचना स्थानीय भाषामा प्रवाह तथा प्रशारण गर्ने गरे नगरेको ?	स्थानीय समुदायले प्रयोग गर्ने भाषामा सूचना प्रशारण कार्यलाई निरन्तरता दिने।	सूचना शाखा	निरन्तर	√	
५.३.३	के स्थानीय सरकारले स्थानीय रेडियो एफ एम र छापा माध्यमद्वारा समावेशीकरण तथा लैंगिक समानता सम्बन्धी सूचना प्रवाह गरी जनतालाई सुसूचित गर्ने गरेको छ ?	स्थानीय सञ्चार माध्यमहरुवाट लैससास बिकास सम्बन्धी सूचनाहरु प्रवाह गर्ने।	सूचना शाखा म बा शाखा	आ ब २०७९/८०	√	
५.३.४	के स्थानीय स्तरमा महिला बालबालिका सबै जातजातिका बिपन्न वर्ग (आदिबासी जनजाति दलित मधेशी मुस्लिम पिछडावर्ग) अपांगता भएको ब्यक्तिहरु जेष्ठ नागरिक लगायत अन्य लक्षित समुहहरुको सूचना शिक्षा र सञ्चार सम्बन्धी कार्यक्रमको प्रवाहवाट यी वर्गहरुको जनचेतना बृद्धि भएको छ ? (आधार तथ्यांकसंग समेत तुलना गर्न सकिने)	गाउँपालिकावाट महिला तथा लक्षित बर्गका समुदायको लागि सूचना शिक्षा र सञ्चार कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने।	सूचना शाखा म बा शाखा	निरन्तर	√	
५.४	**अनुगमन र मूल्यांकन**					

५.४.१	के कार्यक्रम तथा परीयोजना कार्यान्वयनवाट सम्बन्धित समुदायले पुरा लाभ लिन सकेको छ ?	गाउँपालिकावाट सञ्चालन गरिने कार्यक्रम र परियोजनाहरुमा सहभागिताको लागि लक्षित वर्गहरुलाई यथेष्ट सचेतना दिने ।	योजना शाखा र सूचना शाखा	आ ब २०७९/८०		√
५.४.२	के स्थानीय सरकारले सञ्चालन गरेका कार्यक्रमहरुको अनुगमन मूल्यांकन गर्दा लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशी बिकास सम्बन्धी कार्यक्रमको सञ्चालनबाट सरोकारवालालाई पुगेको लाभ असर र प्रभाव बिश्लेषण गर्ने गरिन्छ ?	आयोजना र कार्यक्रमले पुग्ने असर र प्रभावको मूल्यांकन गरिनु पर्ने ।	योजना शाखा र सूचना शाखा	आ ब २०७९/८० असार मसान्त		√
५.४.३	के स्थानीय सरकारको समिक्षा बैठकमा महिला, बालबालिका सबै जातजातिका बिपन्न बर्ग (आदिबासी, जनजाति, दलित, मधेशी, मुस्लिम, पिछडावर्ग) अपांगता भएका ब्यक्तिहरु, जेष्ठ नागरिक लगायतलाई लक्षित कार्यक्रम माथि छलफल गर्ने गरेको छ ?	गाउँपालिकाको समिक्षा बैठकहरुमा महिला तथा सबै लक्षित बर्गका कार्यक्रमहरु सम्बन्धमा छलफल तथा निर्णयहरु गर्ने र कार्यान्वयन गर्ने ।	योजना शाखा	आ ब २०७९/८०		√
५.४.४	के अनुगमन तथा मूल्यांकनवाट सिकेका पाठहरु कार्यक्रम वा योजना तयार गर्दा समावेश गर्ने गरिन्छ ?	अनुगमन र मूल्यांकनवाट सिकेका पाठहरुलाई लिखित रुपमा राखी योजना तर्जुमा गर्दा प्रयोग गर्ने ।	योजना शाखा र सूचना शाखा	आ ब २०७९/८० असार मसान्त		√
५.५	**समन्वय र सम्बन्ध बिस्तार**					
५.५.१	स्थानीय तहले संघ र प्रदेश सरकारहरुले तय गरेको नीति, कानुन तथा कार्यक्रमहरुको कार्यान्वयनमा सहकार्य, समन्वय र सहजीकरण गर्ने गरेको/नगरेको ?	यस कार्यलाई निरन्तरता दिने ।	सबै शाखाहरु	निरन्तर	√	√

५.५.२	लैंगिक समानता तथा समावेशी बिकासको लागि बिभिन्न सरोकारवाला निकायहरु बिच सञ्जाल सदस्य बनी कार्यगत छलफल तथा यस क्षेत्रको बिकासको लागि नियमित रुपमा कार्य हुने गरे/नगरेको ?	लैससास सम्बन्धी कार्य गर्ने निकायहरु र सरोकारवालाहरु बिच लैससास कार्यान्वयन सञ्जाल गठन गरी परिचालन गर्ने ।	म बा शाखा	आ ब २०७९/८०		√
५.५.३	लैंगिक समानता तथा समावेशी बिकासको लागि बिभिन्न सरोकारवाला निकायहरु बिच कार्यगत संयन्त्र (सञ्जाल) का प्रतिनिधिहरुलाई लैंगिक तथा समावेशी बिकास सम्बन्धी क्षमता बिकास तालिमहरु प्रदान गर्ने गरे/नगरेको ?	लैससास सम्बन्धी कार्य गर्ने निकायहरु र सरोकारवालाहरु बिच लैससास कार्यान्वयन सञ्जाल गठन गरी क्षमता बिकास तालिम कार्यक्रमहरु गर्ने ।	म बा शाखा	आ ब २०७९/८०	√	
५.५.४	महिला बिरुद्ध हुने सबै प्रकारका भेदभाव उन्मुलन गर्ने महासन्धि कार्यान्वयनका लागि तयार गरिएको राष्ट्रिय कार्ययोजना र संयूक्त राष्ट्रसंघीय सूरक्षा परिषदद्वारा पारित प्रस्ताव नं १३२५ र १८२० को कार्यान्वयन राष्ट्रिय कार्ययोजना, मानव अधिकार कार्ययोजना तथा छुवाछुत बिरुद्धको कार्ययोजनामा स्थानीय सरकारको जिम्मेवारी भनी उल्लेख गरिएका कार्यक्रमहरुमा रकम बिनियोजन तथा कार्यान्वयन गर्ने गरे/नगरेको ?	यी कार्यक्रमहरुमा रकम बिनियोजन तथा कार्यान्वयन गर्ने ।	योजना शाखा म बा शाखा	आ ब २०७९/८०	√	

भाग – ४

निष्कर्ष र सूझावहरु

४.१ निष्कर्ष

वडिगाड गाउँपालिकाले लैससासको क्षेत्रमा मध्यम स्तरीय कार्य प्रगति गरेको छ । लैससास परीक्षणको कुल अंक १०० मा ५८ अंक प्राप्त भएको छ। गत आर्थिक वर्षको कार्य प्रगतिको लेखाजोखा गर्दा सिमित आर्थिक स्रोत र जनशक्तीको बावजुद लैससासको क्षेत्रमा सन्तोषजनक कार्य भएको पाईयो।

यस गाउँपालिका लैससास कार्यान्वयन सम्बन्धमा परीक्षण गर्दा ५ वटा क्षेत्रहरु मध्ये सूचकहरुमा आधारित रही हेर्दा नीति कानुन र योजना बिषय क्षेत्रमा ५७.७ प्रतिश कार्य प्रगति देखिएको छ। दोस्रो बिषय क्षेत्र संस्थागत संरचनामा ६२.५ प्रतिशत प्रगति भएको छ। यस्तै तेस्रो बिषय क्षेत्र मानव संसाधन तथा क्षमता बिकासमा ६० प्रतिशत र चौथो बिषयक्षेत्र सेवा प्रवाहमा ५७.५ प्रतिशत प्रगति भएको छ। पाँचौ बिषयक्षेत्र सुशासन तथा उत्तरदायित्वमा ५२.५ प्रतिशत प्रगति भएको छ । यसवाट के प्रष्ट देखिन्छ भने लैससास सम्बेदनशिलता तथा दृष्टिकोणवाट मूल्यांकनमा संस्थागत संरचना क्षेत्रमा बढी प्रगति भएको र सुशासन तथा उत्तरदायित्व क्षेत्रमा बढी काम गर्नु पर्ने आवश्यकता रहेको देखिन्छ ।

४.२ सूझावहरु

यस गाउँपालिकाको लैससास परीक्षण गर्दा देखिएका अवस्थाहरुको आधारमा देहायका कार्यहरु गर्नु पर्न आवश्यकता देखिएकोले सुझावको रुपमा पेश गरिएको छः

क) यस गाउँपालिकामा लैससास कार्यान्वयनको लागि स्थानीय लैससास रणनीति, लैंगिक उत्तरदायी बजेट कार्यबिधि, लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण उत्तरदायी बजेट कार्यबिधि र लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण कार्यबिधि तुरुन्त लागु गर्नु पर्ने आवश्यकता देखिएको छ।

ख) यिनै रणनीति र कानुनी ब्यवस्थाहरुको कार्यान्वयन गर्ने, सो अनुसारको आवधिक योजना र बार्षिक योजनामा लैससासको बिषयबस्तुहरु समावेश गर्नु पर्ने आवश्यकता देखिएको छ।

ग) लैससासको कार्यक्रमहरुलाई प्रभावकारी कार्यान्वयनको लागि लैससास कार्यान्वयन समितिको गठन गरी परिचालन गर्नु पर्ने आवश्यकता देखिएको छ ।

घ) अनौपचारिक क्षेत्रमा आजसम्म पनि महिला र पुरुषमा श्रमको ज्यालामा बिभेद रहेको हुँदा सोको न्यूनिकरण गर्न स्थानीय कानुन लागु गर्नु पर्ने आवश्यकता रहेको छ ।

ङ) गाउँपालिकाको आवधिक र बार्षिक योजना तथा कार्यक्रमहरु लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशिकरण उत्तरदायी बनाई लैससास विकासको लागि मापनयोग्य उपलब्धी लक्ष्यहरु तोकी सोको आधारमा कार्यक्रमहरु पहिचान गरी कार्यान्वयन गर्नु पर्ने आवश्यकता देखिएको छ ।

च) गाउँपालिकाको बार्षिक योजनामा महिला तथा अन्य लक्षित वर्गको उत्थानको लागि कुल पूजीगत बजेटको निस्चित प्रतिशत छुट्याउने नीतिगत ब्यवस्था गरी लागु गर्नु पर्ने देखिन्छ ।

छ) योजना तर्जुमाको क्रममा लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणको प्रवर्द्धनको लागि महिला तथा लक्षित बर्गहरुको रणनैतिक आवश्यकता पहिचानको लागि उनीहरुसंग बसी गरिने छलफलको सघनता बढाउनु पर्ने र सोको दस्तावेजीकरण गर्नु पर्ने देखिन्छ ।

ज) दिगो बिकास लक्ष्य र लक्ष्य नं ५ को स्थानीयकरणको लागि नीतिगत ब्यवस्था र कार्यक्रम तथा बजेट ब्यवस्था गरी कार्यान्वयनको आवश्यकता देखिन्छ ।

झ) महिला बिरुद्ध हुने सबै प्रकारका भेदभाव उन्मुलन गर्ने महासन्धि कार्यान्वयनका लागि तयार गरिएको राष्ट्रिय कार्ययोजना र संयूक्त राष्ट्रसंघीय सूरक्षा परिषदद्वारा पारित प्रस्ताव नं १३२५ र १८२० को कार्यान्वयन राष्ट्रिय कार्ययोजना, मानव अधिकार कार्ययोजना तथा छुवाछुत बिरुद्धको कार्ययोजनामा स्थानीय सरकारको जिम्मेवारी भनी उल्लेख गरिएका कार्यक्रमहरुमा रकम बिनियोजन तथा कार्यान्वयन गर्नु पर्ने देखिन्छ ।

ञ) गाउँपालिकाले लैससासका कार्यक्रमहरु प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्नको लागि लैससास बिकास डेस्क स्थापना गरी कर्मचारी ब्यवस्था गर्नु पर्ने देखिन्छ ।

ट) गाउँपालिकाले मानव संसाधनको ब्यवस्थापन र क्षमता बिकास कार्यक्रम प्रभावकारी रुपमा कार्यान्वयन गर्न मानव संसाधन बिकास केन्द्र वा शाखा स्थापना गरी कार्यक्रम सम्पादन गर्नु पर्ने देखिन्छ ।

अनुसूची – १

लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण कार्यदल गठन

क्र सं	नाम थर	जिम्मेवारी	पद	सम्पर्क नं
१	श्री भिमसेन वन	संयोजक	उपाध्यक्ष	९८५७६६६१००
२	श्री बिर बहादुर खत्री	सदस्य	वडा अध्यक्ष वडा नं ६	९८५७६६६१०६
३	श्री बोम बहादुर थापा	सदस्य	वडा अध्यक्ष वडा नं १	९८५७१२१७१४
४	श्री कृष्ण बहादुर के सि	सदस्य	वडा अध्यक्ष वडा नं ९	९८५१०५५३४१
५	श्री देवी कामी	सदस्य	कार्यपालिका सदस्य	९८४८०६९७७३
६	श्री रुनमाया थापा	सदस्य	कार्यपालिका सदस्य	९८६१४५५९७२
७	श्री सन्ते बिश्वकर्मा	सदस्य	कार्यपालिका सदस्य	९८४३१६९३४६
८	श्री चेतनारायण भण्डारी	सदस्य	प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत	९८५७६७६४४४
९	श्री सुनिता पाईजा	सदस्य	उद्यम बिकास सहजकर्ता	९८४०१०२१७९

लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण कार्य-समुहहरु

समुह नं १: नीति, कानुन तथा योजना

क्र सं	नाम थर	जिम्मेवारी	पद	सम्पर्क नं
१	श्री बिर बहादुर खत्री	संयोजक	वडा अध्यक्ष वडा नं ६	९८५७६६६१०६
२	श्री कमल शर्मा	सदस्य	योजना शाखा संयोजक	९८४०१९७१७५
३	श्री ईश्वर ओली	सदस्य	कृषि शाखा संयोजक	९८६८६४२३१६
४	श्री देवेन्द्र घिमिरे	सदस्य	रोजगार संयोजक	९७४५४१८१७७
५	श्री सुनिता पाईजा	सदस्य	उद्यम बिकास सहजकर्ता	९८४०१०२१७९
६	श्री सुधिर कुमार यादव	सदस्य	सब ईन्जिनियर	९८४१०५८८७७

समुह नं २: संस्थागत ब्यवस्था

क्र सं	नाम थर	जिम्मेवारी	पद	सम्पर्क नं
१	श्री बोम बहादुर थापा	संयोजक	वडा अध्यक्ष वडा नं १	९८५७१२१७१४
२	श्री डालिमा सावत	सदस्य	वडा सदस्य	९८६६०५३९७३
३	श्री निशान अधिकारी	सदस्य	सूचना प्रविधि अधिकृत	९८४९६५८१६६
४	श्री सुधिर कुमार यादव	सदस्य	प्राबिधिक सहायक - रोजगार	९८४१०५८८७७

समुह नं ३: मानव संसाधन तथा क्षमता बिकास

क्र सं	नाम थर	जिम्मेवारी	पद	सम्पर्क नं
१	श्री कृष्ण बहादुर के सि	संयोजक	वडा अध्यक्ष वडा नं ९	९८५१०५५३४१
२	श्री रबिना थापा	सदस्य	कार्यपालिका सदस्य	९८६६८९५१४७
३	श्री देवी कामी	सदस्य	कार्यपालिका सदस्य	९८४८०६९७७३
४	श्री कमल शर्मा	सदस्य	योजना संयोजक/ बिपद शाखा	९८४०१९७१७५
५	श्री सितास्मा रोका	सदस्य	अनमी, सामाजिक र स्वास्थ्य शाखा	९८६७२७७९६३
६	श्री थमन बहादुर रेश्मी	सदस्य	प्रशासन अधिकृत, प्रशासन शाखा	९८५७६२२४८०
७	श्री पूर्ण घर्ती	सदस्य	शिक्षा शाखा प्रमुख	

समुह नं ४: सेवा प्रवाह

क्र सं	नाम थर	जिम्मेवारी	पद	सम्पर्क नं
१	श्री रुनमाया थापा	संयोजक	कार्यपालिका सदस्य	९८६१४५५९७२
२	श्री बिपेन्द्र के सि	सदस्य	स्वास्थ्य शाखा संयोजक	९८५७६७२५६०
३	श्री कुलराज घिमिरे	सदस्य	प्रा श, शिक्षा शाखा	९८४७५५८३४८
४	श्री राम प्रसाद सिंजाली	सदस्य	रोजगार संयोजक	९८६१८५७८२२
५	श्री हेम बहादुर पुन	सदस्य	हेल्थ असिष्टेन्ट	९८६३३७६०१०
६	श्री दिल बन्धु शाह	सदस्य	स ई, खानेपानी र सरसफाई शाखा	९८६७७४३११०
७	श्री ईश्वर ओली	सदस्य	प्रा स, कृषि शाखा	९८६८६४२३१६

समुह नं ५: सुशासन र उत्तरदायित्व

क्र सं	नाम थर	जिम्मेवारी	पद	सम्पर्क नं
१	श्री शान्ते बिश्वकर्मा	संयोजक	कार्यपालिका सदस्य	९८४३१६९३४६
२	श्री निशान अधिकारी	सदस्य	सूचना प्रविधि अधिकृत	९८४९६५८१६६
३	श्री हेम बहादुर पुन	सदस्य	HA, स्वास्थ्य शाखा	९८६३३७६०१०
४	श्री तेजेन्द्र घर्ती	सदस्य	पशु सेवा प्राविधिक	९८४११२५४५७
५	श्री अरुणा क्षेत्री	सदस्य	MIS फिल्ड सहायक	९८४३७२०७१७

अनुसूची – २

वडिगाड गाउँपालिका

ग्वालिचौर, बागलुङ

लैंगिक उत्तरदायी तथा सामाजिक समावेशी परीक्षण अंक मापन बिवरण

परीक्षण अंकः राम्रो - १, ठिकै - ०.५ र नभएको – ०

क्र सं	सूचक तथा उपसूचकहरु	अंकभार	वर्तमान अवस्था	प्राप्ताङ्क
१	**नीति कानुन र योजना**			
१.१	**नीति कानुन र योजनामा समावेशी सहभागिता**			
१.१.१	स्थानीय तहको नीति तथा कानुनको मस्यौदा तयार गर्ने क्रममा लैससासको दृष्टिले सम्पादन गर्ने गरी कार्यटोली निर्माण, पूर्व दस्तावेजको समिक्षा गर्दा लैससास दृष्टिकोणले भएको, मस्यौदाको बिषयबस्तु र शब्द चयन समावेशी र सहभागितामूलक हुने गरी गरेको/नगरेको ?	१	नीति तथा कानुनको तर्जुमा गर्दा लैससासको दृष्टिले तर्जुमा गर्ने कार्यटोली निर्माण गर्ने गरेको। कानुन निर्माण कार्य लैससासको दृष्टिले सम्पादन गर्ने गरी उपसमिति निर्माण गरी कार्यान्वयन गर्ने।	१
१.१.२	स्थानीय सरकारले आफ्नो नीति कानुन योजना जारी गर्नु भन्दा अगाडि लैससासको दृष्टिकोणले उपयूक्त भए नभएको बारे लेखाजोखा गर्ने गरेको / नगरेको ?	१	स्थानीय सरकारको नीति, कानुन र योजना तयार गर्ने क्रममा लैससासको दृष्टीकोणवाट उपयूक्त भए नभएको बारे लेखाजोखा गर्ने गरेको।	१
१.१.३	स्थानीय सरकारको नीति र योजनामा लैससास बिकास (स्थानीय कानुन, नीति, आवधिक र बार्षिक योजनामा भएका नीतिहरु) सम्बन्धी बिषयहरु समावेश भएको/नभएको ?	१	गाउँपालिकाको स्थानीय कानुन, नीति, आवधिक र बार्षिक योजनामा भएका नीतिहरुमा लैससास बिकास सम्बन्धी क्षेत्र तथा बिषयहरु समावेश भएको।	१
१.१.४	स्थानीय सरकारको महिला र पुरुषको समबिकास तथा सामाजिक समावेशीकरण र लैंगिक परीक्षण तथा सामाजिक बिभेद अन्त्य गर्ने सम्बन्धि अलग्गै नीतिहरु छन्/छैनन् ? (स्थानीय ऐन, कानुन, कार्यबिधि र निर्देशिकामा खास ब्यवस्था गरिएको वा नगरिएको)।	१	लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशिकरण परीक्षण कार्यबिधि लागु नभएको र परीक्षण कार्य नभएको। अलग्गै लैससास रणनीति तयार गरी लागु नभएको।	०

१.१.५	स्थानीय तहले कार्यान्वयनमा ल्याएका ऐन नियम तथा कार्यबिधिमा महिला तथा बञ्चितिमा परेका समुदाय या लक्षित बर्गमा हुने सबै प्रकारका बिभेदजन्य कार्यहरु रोक्न पर्याप्त प्रावधान ब्यवस्था गरिएको छ/छैन ?	१	महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समुदायहरुमा हुने सबै प्रकारका बिभेदजन्य कार्यहरु रोक्ने कार्यक्रम भएको तर निर्दिष्ट स्थानीय कानुनी प्राबधान नभएको।	०
१.१.६	संघीय कानुनले ब्यवस्था गरे बमोजिम स्थानीय स्तरमा महिला तथा बञ्चितिमा परेका समुदाय या लक्षित बर्ग माथि हुने हिंसा र बिभेद उपर सुनुवाई हुने प्रबन्ध मिलाए/ नमिलाएको ?	१	न्यायिक समितिले महिला तथा बञ्चितिमा परेका समुदाय माथि हुने हिंसा र बिभेद उपर सुनुवाई हुने ब्यवस्था गरिएको।	१
१.१.७	महिला र पुरुषमा श्रमको ज्यालामा बिभेद रोक्ने प्रावधान रहेको/नरहेको ? (समुदायको प्रचलन बिभेदकारी भएको/नभएको।)	१	औपचारिक क्षेत्रमा महिला र पुरुषमा श्रमको ज्यालामा बिभेद नभएको। अनौपचारिक क्षेत्रमा महिलाहरुको ज्यालामा बिभेद रहेको र उक्त कार्य रोक्न स्थानीय कानुन नभएको।	०.५
१.१.८	स्थानीय तहको नीतिमा रैथाने र आप्रवासी कामदार तथा श्रमजिवी उपर हुने बिभेद रोक्ने प्रावधान रहेको/नरहेको ?	१	गाउँपालिकामा यो समस्या नभएको।	१
	सहायक बिषयगत जम्मा	८		५.५
१.२	**योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन**			
१.२.१	आवधिक योजना र बार्षिक योजना तथा कार्यक्रममा लैंगिक तथा समावेशी बिकासको लागि नीति, रणनीति, कार्यक्रम र मापनयोग्य उपलब्धी लक्ष्य समावेश गरिएको छ/छैन ?	१	आवधिक योजना र बार्षिक योजना तथा कार्यक्रममा लैंगिक तथा समावेशी बिकासको लागि नीति, रणनीति, कार्यक्रम र मापनयोग्य उपलब्धी लक्ष्य समावेश गरिएको तर यथेष्ट नभएको।	०.५
१.२.२	गाउँपालिका/नगरपालिकाको स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिले बजेट सिमा निर्धारण गर्दा महिला, बालबालिका तथा बञ्चितिकरणमा परेका समुहको अवस्था बिश्लेषणको आधारमा सो समुहको लागि वा प्रत्यक्ष फाईदा पुग्ने गरी कुल पूँजीगत बजेटको निश्चित प्रतिशत छुट्याउने गरेको/नगरेको ?	१	महिला, बालबालिका तथा बञ्चितिकरणमा परेका समुहको लागि कार्यक्रमहरु राखिएको भएता पनि बजेट तर्जुमा गर्दा निश्चित प्रतिशत निर्धारण गरी बजेट बिनियोजन नगरिएको।	०.५

१.२.३	स्थानीय सरकारको योजना सूची लक्षित समुहहरुको सक्रीय सहभागितामा तयार हुने र उनीहरुले छनौट गरेको योजना प्राथमिकिकरणमा पर्ने गरेको/नगरेको ? (योजना तर्जुमा गर्दा गाउँ बस्तीस्तरवाट आएका योजना कार्यक्रमहरुलाई समेटेको/नसमेटेको परीक्षण गर्ने ।)	१	सबै टोलहरुमा टोल बिकास समिति गठन गरी परिचालन गरिएको । योजना तर्जुमा प्रक्रियामा लक्षित समुहको सकृय सहभागितामा हुने गरेको । योजना छनौट गर्दा गाउँ बस्तीस्तरबाट आएका योजनाहरुलाई प्राथमिकिकरण गरी योजना तर्जुमा गरिएको ।	१
१.२.४	योजना तर्जुमा गर्दा महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समुहहरुको ब्यवहारिक र रणनीतिक आवश्यकता पहिचान र परिपूर्ति गर्ने बिषयमा छलफल भए/नभएको ?	१	योजना तर्जुमा गर्दा महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समुहहरुको ब्यवहारिक र रणनीतिक आवश्यकता पहिचान र परिपूर्ति गर्ने बिषयमा छलफल हुने गरेको भन्ने जवाफ प्राप्त भएको । र साथै बैठक पुस्तिका समेत उपलब्ध गराएको ।	०.५
१.२.५	योजना तर्जुमा गर्दा महिला र पुरुष एवं लक्षित समुहहरुको छुट्टा छुट्टै अवस्था बिश्लेषणको आधारमा आवश्यकता पहिचान गरी सो अनुसारको कार्यक्रम तय गर्ने गरिएको/नगरिएको (तयारी प्रतिवेदन) ?	१	योजना तर्जुमा गर्दा महिला र पुरुष एवं लक्षित समुहहरुको समग्रमा बिश्लेषणको आधारमा आवश्यकता पहिचान गरेको । सोको प्रतिवेदन तयार नगरेको ।	०.५
१.२.६	स्थानीय सरकारले दिगो बिकासका लक्ष्यहरु बिशेष गरेर लक्ष्य ५ लैंगिक समानता प्राप्त गर्ने बिषयलाई स्थानीयकरण गरी सो अनुसारको बजेट बिनियोजना हुने गरेको/नगरेको ?	१	स्थानीय सरकारले दिगो बिकासका लक्ष्यहरु बिशेष गरेर लक्ष्य ५ लैंगिक समानताका कार्यक्रमहरु स्थानीयकरण नगरेको ।	०
१.२.७	स्थानीय तहको योजना महिला बालबालिका तथा पिछाडिएको बर्ग समुदाय र क्षेत्रलाई प्रत्यक्ष लाभ पुग्ने गरी बनेको/नबनेको ?	१	स्थानीय तहको योजनामा महिला, बालबालिका तथा पिछाडिएको बर्ग समुदाय र क्षेत्रलाई प्रत्यक्ष लाभ पुग्ने गरी नीतिगत ब्यवस्था भएको ।	१
१.२.८	स्थानीय सरकारका उपभोक्ता समितिहरुमा लक्षित समुहको प्रतिनिधि सहित कम्तिमा ४० प्रतिशत महिलाको सहभागिता भएको/नभएको र मुख्य कार्यकारी पद मध्ये कुनै एकमा जिम्मेवारी	१	उपभोक्ता समितिहरुमा महिला तथा लक्षित समुदायको प्रतिनिधित्व ४५ प्रतिशत भन्दा बढी रहेको र मुख्य कार्यकारी पदमा उनीहरुलाई जिम्मेवारी दिएको पाईएको ।	१

	दिएको/नदिएको ?			
	सहायक बिषयगत जम्मा	८		५
१.३	**बजेट तर्जुमा तथा कार्यान्वयन**			
१.३.१	बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्नु भन्दा अघि समुदायका महिला, बालबालिका, अपांग, जनजाति, मुस्लिम, मधेशी, पिछडावर्ग र दलित लगायतका सबै जातजाति र बिपन्न वर्गका समुहहरुसंग बसेर समस्या केलाउने (बिश्लेषण) गर्ने गरिएको/नगरिएको ?	१	बस्ती स्तरमा टोल बिकास संस्थाहरुको सहभागितामा योजना तर्जुमाको क्रममा लक्षित वर्गको सहभागिता सहित छलफल हुने गरेको । गाउँपालिका स्तरमा महिला, दलित, जनजाति, बालबालिका आदिको सञ्जालहरुसंग छलफल गरी योजना तथा बजेट तर्जुमा गरिएको ।	१
१.३.२	स्थानीय सरकारका क्षमता बिकास योजनामा लैंगिक उत्तरदायी तथा सामाजिक समावेशी बजेट निर्माण एबं परीक्षण नियमित रुपमा गर्न बजेटको ब्यवस्था गरिएको/नगरिएको ?	१	गाउँपालिकामा क्षमता बिकास योजना तयार नभएको । लैससास परीक्षणको लागि बजेट बिनियोजन नभएको ।	०
१.३.३	लैससास परीक्षण पश्चात लैंगिक तथा समावेशी बिषयमा सुधार गर्न क्षमता बिकास कार्ययोजना कार्यान्वयनको लागि पर्याप्त बजेट तथा कार्यक्रम बार्षिक योजनामा समाबेश गरिएको/नगरिएको ?	१	क्षमता बिकास योजना लागु नभएको । बार्षिक रुपमा लैससास परीक्षण तथा सुझावहरुको कार्यान्वयनको लागि पहल नभएको ।	०
१.३.४	स्थानीय सरकारको बजेट तथा कार्यक्रममा लक्षित समुहहरुको लागि निस्चित प्रतिशत बजेट बिनियोजन गरी उनीहरुको हितमा कार्यक्रममा समयमै खर्च गरिएको/नगरिएको ? (बजेट तथा कार्यक्रम बिच भिडान)	१	स्थानीय सरकारको बजेट तथा कार्यक्रममा लक्षित समुहहरुको लागि निस्चित प्रतिशत बजेट बिनियोजनको ब्यवस्था नगरेको ।	०
	सहायक बिषयगत जम्मा	४		१
	मूल बिषयगत जम्मा	२०		११.५
२	**संस्थागत ब्यवस्था**			
२.१	**कर्मचारी/पदाधिकारी प्रतिनिधित्व**			

२.१.१	स्थानीय सरकारको निर्णायक तह (कर्मचारी/पदाधिकारी) मा महिलाहरुको समानरुपमा (५०/५० प्रतिशत) प्रतिनिधित्व रहेको छ/छैन ?	१	महिला र पुरुष कर्मचारी तथा पदाधिकारीहरुको ५०/५० प्रतिशत समान रुपमा प्रतिनिधित्वको लागि नीतिगत ब्यवस्था नभएको। कर्मचारी तथा पदाधिकारीहरुमा महिलाहरुको प्रतिनिधित्व अधिकतम् रहेको छ।	०.५
२.१.२	स्थानीय सरकारका कर्मचारीहरुको पदपूर्तिको निर्णय गर्दा सबै जातजाति, वर्ग, लिंग र समुदायका बीच समावेशीकरण हुने गरी कर्मचारीहरुको समावेशी समानुपातिक प्रतिनिधित्व हुनसक्ने रणनीति लिएको छ/छैन ?	१	गाउँपालिकामा कर्मचारीहरुको पदपूर्तिको निर्णय गर्दा सबै जातजाति, वर्ग, लिंग र समुदायका बीच समावेशीकरण र समानुपातिक प्रतिनिधित्व गराउने नीति लागु नभएको।	०
२.१.३	स्थानीय सरकारले महिला तथा बिशेष समुदायलाई बिशेष सेवा प्रदान गर्दा सम्बन्धित समुदायको भाषा, संस्कृति र रहन सहन बुझेको कर्मचारी वा जनप्रतिनिधि समेत समावेश गरेको कार्यटोली वा शाखा मार्फत दिने गरेको/नगरेको ?	१	महिला तथा बिशेष समुदायलाई बिशेष सेवा प्रदान गर्दा सम्बन्धित समुदायको भाषा, संस्कृति र रहन सहन बुझेको कर्मचारी र जनप्रतिनिधिहरुले सेवा प्रवाहमा संलग्न भई सहजिकरण र सहयोग गरेको।	१
२.१.४	जनप्रतिनिधिहरु तथा कर्मचारीहरुलाई कुनै क्षमता अभिबृद्धिको अवसर प्रदान गर्दा सबैलाई समान अवसर हुनेगरी र महिला र बञ्चितिकरणमा परेका समुदायलाई अग्रभाग प्राप्त हुनेगरी सकारात्मक बिभेदको नीति लिएको/नलिएको ?	१	जनप्रतिनिधिहरु तथा कर्मचारीहरुलाई क्षमता बिकासका अवसर बितरण गर्दा सकारात्मक बिभेदको नीति लिएको। यो नीति पूर्ण रुपमा कार्यान्वयन नभएको।	०.५
	सहायक बिषयगत जम्मा	४		२
२.२	**कार्यप्रणाली समावेशी**			
२.२.१	महिला र पुरुष बिचको असमानता हटाउन तथा सामाजिक समावेशीकरण बढाउनको लागि स्थानीय तहको निस्चित कार्यनीति छ/छैन ?	१	महिला र पुरुष बिचको असमानता हटाउन तथा सामाजिक समावेशीकरण बढाउनको लागि स्थानीय तहको निश्चित रणनीति र कार्यनीति तयारी र लागु नभएको। महिलालाई नेतृत्वमा ल्याउन केही नीतिगत पहलहरु भएको।	०.५

२.२.२	स्थानीय सरकारमा लैंगिक बिकास हेर्ने ईकाईको ब्यवस्था छ/छैन ? (लैंगिक बिकास डेस्क वा लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समिति वा यस्तै कुनै संरचनाको ब्यवस्था कार्यशर्त र जिम्मेवारी किटान सहित गरिएको/नगरिएको)	१	गाउँपालिकामा लैंगिक बिकास हेर्ने छुट्टै ईकाई वा डेस्कको ब्यवस्था शुरुआत भएको । लैससास कार्यान्वयन समिति गठन गरी परिचालन नभएको ।	०.५
२.२.३	स्थानीय सरकारवाट कार्यालयमा हुन सक्ने कुनै पनि प्रकारको दुर्ब्यवहार भेदभाव महिला हिंसा नियन्त्रणको लागि आचार संहिता बनाएर लागु गरिएको छ/छैन ?	१	गाउँपालिकाका सबै कार्यालयहरुमा हुन सक्ने सबै प्रकारको महिला हिंसा नियन्त्रणको लागि आचार संहिता लागु गरिएको नभएको ।	०.५
२.२.४	योजना तर्जुमा समितिलाई सुझाव दिने दस्तावेज तयार गर्दा लैससास कार्यान्वयन समितिमा महिला बालबालिका तथा अन्य सबै लक्षित समुदायको सक्रिय सहभागिता भए नभएको र यस समितिले वडा तहमा योजना सम्बन्धी छलफल समावेशी भए नभएको अनुगमन गरेको/नगरेको ?	१	योजना तर्जुमा गर्दा महिला बालबालिका तथा अन्य सबै लक्षित समुदायको सक्रिय सहभागिता भएको र वडा तहमा योजना सम्बन्धी छलफल समावेशी भएको । लैससास कार्यान्वयन समिति गठन नभएको ।	०.५
	सहायक बिषयगत जम्मा	४		२
२.३	**समिति उपसमिति र कार्यदलमा प्रतिनिधित्व**			
२.३.१	स्थानीय सरकारले गठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरुमा महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समुदायबाट महिला र पुरुषको समवेशी प्रतिनिधित्व हुने ब्यवस्था रहेको/नरहेको ?	१	गाउँपालिकाका समिति, उपसमिति र कार्यदलहरुमा महिला र बञ्चितिकरणमा परेका समुदायवाट प्रतिनिधित्व गराईएको ।	१
२.३.२	स्थानीय सरकारले गठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरुमा महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समुदायका छलफल र निर्णय प्रक्रियामा स्वस्थ ढंगले भाग लिन पाएको/नपाएको ?	१	हालसम्म गठित समिति उपसमितिहरुमा प्रतिनिधित्व गरेका महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका प्रतिनिधिहरुले छलफल र निर्णय कार्यमा स्वस्थ ढंगले भाग लिन पाएको जानकारी पाईएको ।	१
२.३.३	स्थानीय तहमा सञ्चालित कार्यक्रमहरुको अनुगमन तथा समिक्षा सम्बन्धी कार्यमा स्थानीय सरकारले गठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरुले महिला र बञ्चितिकरणमा परेका समुदायको हित	१	गाउँपालिकाका समिति उपसमितिहरुले कार्यक्रम अनुगमनको क्रममा महिला र बञ्चितिकरणमा परेका समुदायको हित हुने गरी नीतिगत र कार्यगत सुझाव मौखिक रुपमा गरेको ।	०.५

	हुने गरी बिश्लेषण सहित नीतिगत र कार्यगत सुझाव दिने गरेको/नगरेको ?		लिखित सुझाव दिने र अभिलेखिकरण गर्ने कार्य नभएको ।	
२.३.४	स्थानीय सरकारले गठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरुले महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समुदायको हित हुने गरी दिईएको नीतिगत र कार्यगत सुझावहरुको कार्यान्वयन हुने गरेको/नगरेको ?	१	यस्ता समिति, उपसमिति र कार्यदलहरुले महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समुदायको हित हुने गरी दिईएको नीतिगत र कार्यगत सुझावहरुको कार्यान्वयन आंशिक रुपमा भएको ।	१
	सहायक बिषयगत जम्मा	४		३.५
२.४	**बित्त ब्यवस्थापन प्रणालीमा समावेशीता**			
२.४.१	स्थानीय तहमा महिला बिकास, लैंगिक हिंसा बिरुद्ध, महिला सिप बिकास नेतृत्व बिकास तथा क्षमता अभिबृद्धि जस्ता बिषयमा स्रोत ब्यवस्थापनका लागि बार्षिक आर्थिक ऐनमा उल्लेख गरी छुट्टै कोष स्थापना गरिएको/नगरिएको ?	१	यस गाउँपालिकाले लक्षित बर्गका लागि क्षमता बिकास तालिम कार्यक्रमहरु सञ्चालन भएको । सोको लागि छुट्टै कोषको स्थापना र सञ्चालन पनि नभएको ।	०.५
२.४.२	के आदिबासी, जनजाति, दलित, अन्य लक्षित समुहका महिलाहरुको बिकास र सशक्तिकरणको लागि बजेटको ब्यवस्था भएको छ ? उनीहरुको आवश्यकता अनुसार कार्यक्रम तर्जुमा गरिएको छ ?	१	महिला तथा लक्षित समुदायको बिकास र सशक्तिकरणको लागि कार्यक्रमहरुमा बजेट बिनियोजन भएको ।	१
२.४.३	के स्थानीय सरकारमा लैंगिक डेस्कको बिकासको र आवश्यक मानवीय श्रोतहरुको लागि बजेटको ब्यवस्था गरिएको छ ? सो अनुसार कार्यक्रम पहिचान गरिएको छ ?	१	लैंगिक डेस्क तथा कर्मचारीको क्षमता बिकासको लागि कार्यक्रमहरु पहिचान नगरिएको ।	०.५
२.४.४	स्थानीय सरकारले समावेशी सूचना प्रणाली ब्यवस्थापन गर्न बजेट ब्यवस्था गरेको/नगरेको र कम्प्युटरकृत लेखा प्रणालीले समावेशी क्षेत्रमा भएको बजेट तथा खर्च सम्बन्धी सूचना दिने वा नदिने गरेको ?	१	गाउँपालिकाले समावेशी सूचना प्रणाली लागु गरेको तर बजेटवाट लाभान्वित वर्गको सूचना नदिने । कम्प्युटरकृत लेखा प्रणालीले समावेशी क्षेत्रमा भएको बजेट तथा खर्च सम्बन्धि सूचना दिने गरेको तर लाभान्वित वर्गको	०.५

			सूचना नदिने।	
	सहायक बिषयगत जम्मा	४		२.५
२.५	**तथ्याङ्क संकलन तथा ब्यवस्थापन**			
२.५.१	के स्थानीय सरकारले आफ्नो क्षेत्रका समुदायस्तरका आधारभूत खण्डिकृत सूचना या तथ्यांक संकलन तथा अध्यावधिक गर्ने गरेको छ ? (लिङ्ग उमेर जात र आर्थिक स्थिति आदि) - गाउँ/नगर प्रोफाईल	१	गाउँपालिका प्रोफाईल तयार गरी (लिङ्ग उमेर जात र आर्थिक स्थिति आदि) समुदायस्तरका आधारभूत खण्डिकृत सूचना एवं तथ्यांक संकलन र ब्यवस्थापन नगरेको। गाउँपालिका प्रोफाईल तयारीको लागि बजेट बिनियोजन भएको।	०.५
२.५.२	स्थानीय सरकारले आफ्नो क्षेत्रका समुदाय स्तरका आधारभूत सूचना वा तथ्यांक संकलन गर्दा बेरोजगार तथा गरीबको पहिचान गरी छुट्टाछुट्टै नक्साङ्कन गर्ने गरेको/नगरेको (गाउँ/नगर प्रोफाईल)	१	गाउँपालिका प्रोफाईल तयार गरी समुदायस्तरका आधारभूत खण्डिकृत सूचना वा तथ्यांकमा बेरोजगार तथा गरीबको पहिचान गरी छुट्टाछुट्टै नक्साङ्कन गर्ने कार्य नभएको। तर प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रमले बेरोजगार तथा गरीबको पहिचान गरी नक्साङ्कन गरेको।	०.५
२.५.३	के स्थानीय सरकारले आफ्नो पार्श्वचित्रमा आधारित खण्डिकृत तथ्याङ्क र सूचनालाई आधार मानी स्थानीय बिकास योजना तर्जुमा गर्ने गरेको छ ?	१	गाउँपालिकाले स्थानीय बिकास योजना तर्जुमा गर्दा पार्श्वचित्रमा आधारित खण्डिकृत तथ्याङ्क र सूचनालाई आधार लिने गरेको।	१
२.५.४	स्थानीय सरकारले आफ्नो क्षेत्रको सामाजिक सूरक्षा पाउँनेहरु र पञ्जिकरणको अभिलेख ब्यवस्थापन तथा तथ्याङ्क अध्यावधिक गर्ने गरेको/ नगरेको ?	१	गाउँपालिकाका सामाजिक सुरक्षा पाउनेहरु र पञ्जिकरणको अभिलेख ब्यवस्थापन तथा तथ्याङ्क MIS प्रणालीको माध्यमबाट अध्यावधिक राख्ने गरिएको।	१
	सहायक बिषयगत जम्मा	४		२.५
	मूल बिषयगत जम्मा	२०		१२.५
३.	**मानव संसाधन तथा क्षमता बिकास**			
३.१	**मानव संसाधन तथा क्षमता बिकास**			

३.१.१	लैंगिक तथा समावेशी बिकासको लागि क्षमता बिकास कार्ययोजना तयार गरे नगरेको र छुट्टै शिर्षकमा बजेट बिनियोजन भए नभएको र यस्तो रकम खर्च कार्यबिधि स्वीकृत भई कार्यान्वयनमा आएको/नआएको ?	१	लैंगिक तथा समावेशी बिकासको लागि क्षमता बिकास कार्यक्रमहरु कार्यान्वयन भएको। यसको लागि छुट्टै शिर्षकमा बजेट बिनियोजन गरी खर्च कार्यबिधि स्वीकृत भई कार्यान्वयनमा नआएको।	०.५
३.१.२	स्थानीय सरकारका पदाधिकारी/ कर्मचारीहरुले लैंगिक तथा समावेशी बिकास, लैंगिक हिंसा सम्बन्धी तालिम लिएका छन् वा छैनन् र तालिम कार्यक्रममा लक्षित समुह तथा अन्य सबै महिला र पुरुषको समान सहभागिता र उपस्थिति सुनिश्चितता गरिएको/ नगरिएको ?	१	स्थानीय सरकारका अध्यक्ष, उपाध्यक्ष र वडा अध्यक्षसम्मका पदाधिकारी/ कर्मचारीहरुले लैंगिक तथा समावेशी बिकास, लैंगिक हिंसा सम्बन्धी तालिम लिएको। वडा सदस्य र नयाँ कर्मचारीहरुलाई यो बिषयमा तालिम नभएको।	०.५
३.१.३	तालिमका बिषयबस्तुको प्रस्तुतिकरणमा लैंगिक संम्वेदनशिल भाषाको प्रयोग र महिलाका आवश्यकता समेटिएको र तालिमको गुणस्तर सेवा सुबिधा सम्बन्धमा पृष्ठपोषण लिने गरिएको छ/ छैन ?	१	तालिमका बिषयबस्तुको प्रस्तुतिकरणमा लैंगिक संम्वेदनशिल भाषाको प्रयोग भएको। महिलाका आवश्यकता समेट्ने र तालिमको गुणस्तरीय सेवा सुबिधा सम्बन्धमा पृष्ठपोषण लिने नगरिएको।	०.५
३.१.४	महिला तथा लक्षित समुहको पदाधिकारीहरुको क्षमता अभिबृद्धिका लागि निर्दिष्ट कार्यक्रमहरु (प्राविधिक तालिम, क्षमता बिकास, नेतृत्व बिकासको तालिम, भ्रमण) छन्/ छैनन् ? सो अनुसारको बजेट बिनियोजन गरिएको छ/छैन ?	१	सबै पदाधिकारीहरुको क्षमता अभिबृद्धिका लागि निर्दिष्ट कार्यक्रमहरु (प्राविधिक तालिम, क्षमता बिकास, नेतृत्व बिकासको तालिम, भ्रमण) आंशिक रुपमा भएको।	०.५
३.१.५	के स्थानीय सरकारमा लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण सम्बन्धी तालिम दिन तथा कार्यक्रमलाई कार्यान्वयन गर्न सक्ने यथेष्ट मानवीय श्रोत छन् ? (बिषयगत तालिम प्राप्त जनशक्ति संख्या)	१	गाउँपालिकामा लैससास सम्बन्धि तालिम दिन र कार्यक्रमलाई कार्यान्वयन गर्ने सक्ने थोरै मात्र जनशक्ति रहेको।	०.५
३.१.६	के स्थानीय सरकारमा मानव संसाधन बिकास केन्द्र वा शाखा वा ईकाईको ब्यवस्था छ ?	१	गाउँपालिकामा मानव संसाधन बिकास केन्द्रको जिम्मेवारी प्रशासन शाखालाई दिईएको।	०.५

			मानव संसाधन बिकास केन्द्रको छुट्टै स्थापना नगरिएको ।	
३.१.७	महिला र बञ्चितिकरणमा परेको समुदाय लक्षित लोक सेवा आयोग पूर्व तयारी कक्षा सञ्चालन कार्यक्रम रहे नरहेको र कार्यान्वयन भए नभएको ? (सञ्चालित तालिम कार्यक्रम संख्या र उपस्थिति)	१	महिला र बञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई मात्र लक्षित नभई गाउँपालिकाभित्रका सबै शिक्षकहरुलाई लक्षित गरी शिक्षक सेवा आयोग पूर्व तयारी कक्षा सञ्चालन भएको तर लोक सेवा आयोग पूर्व तयारी कक्षा सञ्चालन नभएको । यस आर्थिक बर्षमा बजेट बिनियोजन भई कार्यान्वयनको चरणमा रहेको ।	०.५
३.१.८	महिला बिकासको लागि भएका बेईजिङ घोषणपत्रका बाह्रवटा प्रतिबद्धताहरुको बारेमा स्थानीय सरकारका पदाधिकारीहरु र कर्मचारीहरुलाई जानकारी छ ? सोको लागि अभिमूखिकरण गरिएको छ ? (कार्यक्रम संख्या र उपस्थिति)	१	वेईजिङ घोषणापत्र सम्बन्धमा स्थानीय पदाधिकारी तथा कर्मचारीलाई अभिमूखिकरण नगरिएको ।	०
	सहायक बिषयगत जम्मा	८		३.५
३.२	**अनौपचारिक मूल्य मान्यता र कुसँस्कार सम्बन्धि जनचेतना**			
३.२.१	महिला बिरुद्ध सबैखाले हिंसा निर्मुल गर्ने कार्यक्रमहरु र सो अनुसारको बजेट बिनियोजन गरी कार्यक्रम समयमै सम्पन्न गरेको छ ? (कार्यक्रम संख्या र उपस्थिति)	१	आ ब २०७८/७९ मा महिला हिंसा बिरुद्धको सचेतनामूलक कार्यक्रम तथा बालबिबाह रोकथाम सम्बन्धी कार्यक्रमको लागि बजेट बिनियोजन गरी कार्यक्रम भएको ।	१
३.२.२	लैंगिक हिंसा रहित गाउँपालिका/नगरपालिका घोषणा गरेको छ ? (घोषणा गरेको मिति) र महिला हिंसा बिरुद्ध शुन्य सहनशिलता अपनाएको छ ? (घटेको घट्ना संख्या र लिईएको निर्णय)	१	लैंगिक हिंसा रहित गाउँपालिका घोषणा नगरेको । महिला हिंसा बिरुद्ध शुन्य सहनशिलता सम्बन्धमा स्थानीय नीति लागु नभएको ।	०.५
३.२.३	स्थानीय सरकारले महिला बिरुद्ध सबैखाले हिंसा निर्मूल गर्ने कार्यक्रमहरु सञ्चानल गर्ने गरेको छ ? (कार्यक्रम संख्या उपस्थिति तथा निर्णय पुस्तिका)	१	महिला हिंसा बिरुद्धको सचेतनामूलक कार्यक्रममा बजेट बिनियोजन गरी कार्यक्रम सञ्चालन भएको ।	१

३.२.४	के स्थानीय सरकारले समाजमा रहेका बिभिन्न कुसंस्कार जस्तै जातिगत छुवाछुत, छाउपडी, बाल बिवाह, बहुबिवाह, दाईजो आदि जस्ता सामाजिक कुरीति हटाउन कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरेको छ ? (कार्यक्रम संख्या र उपस्थिति)	१	स्थानीय स्तरमा उल्लेखित सामाजिक कुसंस्कारहरु निर्मुल गर्नको लागि सचेतनामूलक तालिमहरु सम्पन्न गरेको।	१
	सहायक बिषयगत जम्मा	४		३.५
३.३	**कानुनी साक्षरता**			
३.३.१	स्थानीय तहका महिला तथा समावेशी समुहवाट निर्वाचित भएका समेत जनप्रतिनिधिहरु र पालिकामा कार्यरत कर्मचारीलाई नेपालको संबिधान, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, अन्तर सरकारी बित्त ब्यवस्थापन ऐन, कर्मचारी समायोजन ऐन, मुलुकी संहिताहरु, बिषयगत कानुनहरु पालिकाले जारी गरेको कानुनहरु र अन्य प्रचलित महत्वपूर्ण कानुनहरुको बारेमा अभिमूखिकरण गर्ने गरेको/नगरेको ?	१	गाउँपालिकाका पदाधिकारीलाई संघवाट जारी भएका उल्लेखित ऐन कानुनहरु सम्बन्धमा अभिमूखिकरण थोरै मात्र भएको छ। गाउँपालिकाले स्थानीय रुपमा पारित गरी लागु गरेका ऐन नियमहरुको अभिमूखिकरण गर्न बाँकी छ।	०.५
३.३.२	स्थानीय तहका कार्यपालिका सदस्यहरु, सभाका सदस्यहरु र पालिकाका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत लगायत सबै शाखा प्रमुखहरुलाई कानुनी मस्यौदा तर्जुमा सम्बन्धी प्रक्रिया र समाधान गर्नुपर्ने मूल समस्या तथा सवाल लगायत मुख्य बिषयबस्तुका सम्बन्धमा समय समयमा अभिमूखिकरण गर्ने गरेको/नगरेको ?	१	यस सम्बन्धमा गाउँपालिका सदस्यहरु, प्रमूख प्रशासकीय अधिकृत र सबै शाखाका प्रमूखहरु जानकार छन्। साथै यस सम्बन्धि अभिमूखिकरण कार्यक्रम समय समयमा आयोजना गर्ने नगरिएको।	०.५
३.३.३	के महिलाहरुको लागि कानुनी शिक्षा सम्बन्धी कार्यक्रमहरु सञ्चालित भएका छन् ? (जस्तै कानुनी हक अधिकार, एकल महिला र चेलीबेटी बेचबिखन बिरुद्ध कार्यक्रम, छाउपडी प्रथा बिरुद्ध कार्यक्रम, यौनहिंसा बिरुद्ध कार्यक्रम आदि बारेमा अनुशिक्षण)	१	गाउँपालिकाले महिलाहरुको लागि कानुनी शिक्षा कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरेको छ तर यथेष्ट नभएको।	०.५

३.३.४	महिलाहरुको लागि सञ्चालित कानुनी शिक्षा सम्बन्धी कार्यक्रमहरु सञ्चालनवाट के उनीहरु लाभान्वित भएका छन् ? (जस्तै कानुनी हक अधिकार एकल महिला र चेलीबेटी बेचबिखन बिरुद्ध कार्यक्रम, छाउपडी प्रथा बिरुद्ध कार्यक्रम, यौनहिंसा बिरुद्ध कार्यक्रम आदि बारेमा अनुशिक्षण र यसको असर)	१	महिलाहरुको लागि सञ्चालन भएका कानुनी शिक्षावाट थोरै महिलाहरु मात्र लाभान्वित भएको।	०.५
	सहायक बिषयगत जम्मा	४		२
३.४	**बिपद ब्यवस्थापनमा समावेशीकरण**			
३.४.१	स्थानीय सरकारले बिपद ब्यवस्थापन सम्बन्धी मापदण्ड, रणनीति, कार्यनीति सहितको कार्यबिधि स्वीकृत गर्दा महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समुदायसँग परामर्श गरे नगरेको र यस्ता दस्तावेजमा सिमान्तकृत वर्ग र समुदायलाई लक्षित गरी बिशेष राहत र महिला पुरुषलाई अलग अलग संरक्षणको प्रावधान रहेको/ नरहेको ?	१	स्थानीय सरकारले बिपद ब्यवस्थापन सम्बन्धी मापदण्ड, रणनीति, कार्यनीति सहितको कार्यबिधि तयारी तथा लागु नगरेको।	०
३.४.२	स्थानीय स्तरको बिपद सम्बन्धी तथ्यांक संकलन नक्साङ्कन तथा ब्यवस्थापन गर्दा लाभान्वित समुहमा महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समुदाय समेतको खण्डीकृत तथ्यांक राखी आपतकालिन कार्य सञ्चालन तथा राहत बितरण गर्ने गरेको/नगरेको ?	१	बिपद सम्बन्धी तथ्यांक ब्यवस्थापन गर्दा महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समुदाय समेतको तथ्यांक राखी आपतकालिन कार्य सञ्चालन तथा राहत बितरण गर्ने गरेको।	१
३.४.३	समुदायमा आधारीत बिपद ब्यवस्थापन सम्बन्धि कार्य गर्दा लाभान्वित समुहमा महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदाय समेतको सहभागितामा उनीहरुलाई पहिलो प्राथमिकता राखी कार्य गरेको/नगरेको ?	१	बिपद ब्यवस्थापन सम्बन्धि कार्य गर्दा महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई पहिलो प्राथमिकता राखी कार्य गरेको।	१
३.४.४	बिपद ब्यवस्थापन कोषको स्थापना तथा सञ्चालन र स्रोत परिचालन गर्दा महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समुदाय समेतको सहभागितामा निर्णय गर्ने	१	गाउँपालिकामा बिपद ब्यवस्थापन कोषको स्थापना नभएको। तर कोष सञ्चालन कार्यबिधि तयार तथा लागु नभएको।	१

	गरेको/नगरेको ?			
	सहायक बिषयगत जम्मा	४		३
	मूल बिषयगत जम्मा	२०		१२
४.	**सेवा प्रवाह**			
४.१	**पूर्वाधार बिकास**			
४.१.१	स्थानीय तहका भवन, भौतिक पूर्वाधार तथा अन्य संरचना निर्माणको लागि ड्रोईङ डिजाईन लागत अनुमान तयार गर्दा संरचना निर्माण भएपछि महिला, बालबालिका, अपांगता भएका ब्यक्तिले निर्वाध रुपमा प्रयोग गर्न सकिने गरी लैंगिक, बाल र अपांग मैत्री सम्बेदनशिल संरचनाको प्रावधान सहित हुने गरेको/नगरेको ?	१	स्थानीय तहका नयाँ भवन, भौतिक पूर्वाधार तथा अन्य संरचना निर्माणको लागि ड्रोईङ डिजाईन लागत अनुमान तयार गर्दा लैंगिक, बाल र अपांग मैत्री संरचनाको प्रावधान सहित हुने गरेको। पुराना संरचनाहरुमा यी ब्यवस्थाहरु थप नभएको।	०.५
४.१.२	स्थानीय तहका भवन, भौतिक पूर्वाधार तथा संरचनाहरु शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सामाजिक पूर्वाधार सम्बन्धी भवन र अन्य संरचनाहरु निर्माण गर्दा महिला, अपांगता भएका ब्यक्ति तथा बालमैत्री युक्त दृष्टिकोणवाट समेत उपयुक्त हुने गरी निर्माण गरिएको छ/छैन ?	१	हाल निर्माण भैरहेका ठुला संरचनाहरुमा महिला, अपांगता भएको ब्यक्ति र बालमैत्री प्रावधानहरु सहित बनाउन शुरु भएको।	०.५
४.१.३	स्थानीय तहले १५०० बर्गफिट भन्दा बढी प्लिन्थ क्षेत्रफल भएका निजी तथा सार्वजनिक भवन तथा संरचना निर्माण सम्बन्धी नक्सा स्वीकृत गर्दा महिला अपांगता भएका ब्यक्ती तथा बालमैत्रीयुक्त दृष्टीकोणवाट समेत उपयुक्त हुनेगरी संरचना तयार गर्न निर्देशन दिने गरिएको छ/छैन ?	१	ठुला सार्वजनिक भवन र संरचना निर्माण सम्बन्धी नक्सा पास गर्दा महिला, अपांगता भएका ब्यक्ती तथा बालमैत्रीयुक्त दृष्टीकोणवाट समेत उपयुक्त हुनेगरी संरचना तयार गराउने नीतिगत ब्यवस्था नभएको।	०.५

४.१.४	स्थानीय तहले महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समुदायलाई लक्षित गरी परम्परागत तथा आधुनिक उर्जा (जलबिद्युत, बिभिन्न बैकल्पिक उर्जा स्रोतवाट प्राप्त हुने उर्जा, सुधारिएको चुलो आदि) को प्रयोग गर्न सकारात्मक वातावरण र प्रोत्साहन गर्ने आयोजनाहरु रहे/नरहेको ?	१	महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समुदायलाई लक्षित गरी परम्परागत तथा आधुनिक उर्जा (जलबिद्युत, बिभिन्न बैकल्पिक उर्जा स्रोतवाट प्राप्त हुने उर्जा, सुधारिएको चुलो आदि) को प्रयोग गर्न प्रोत्साहन र सहयोग कार्यक्रम नभएको ।	०.५
	सहायक बिषयगत जम्मा	४		२
४.२	**प्रजनन स्वास्थ्य**			
४.२.१	गर्भवती महिलालाई जोखिमयूक्त, खतरायूक्त काममा नलगाउने गरी बार्षिक नीति र कार्यक्रममा प्रजनन स्वास्थ्य सम्बन्धी नीति र कार्यक्रम समावेश भएको/नभएको ?	१	गर्भवती महिलालाई जोखिमयूक्त, खतरायूक्त काममा नलगाउने बारेमा सचेतना र महिलाको प्रजनन स्वास्थ्य सम्बन्धी कार्यक्रमहरु कार्यान्वनमा रहेको ।	१
४.२.२	स्थानीय तहको कार्यालय, अस्पताल वा स्वास्थ्य चौकी र सम्भव भएका सार्वजनिक स्थलहरुमा बच्चालाई स्तनपानका निमित्त अलग्गै कक्ष र समयको ब्यवस्था र सोको ब्यवस्थापन गरिएको छ/छैन ?	१	स्वास्थ्य चौकीहरु स्तानपान कक्षको स्थापना गर्न शुरुआत भएको । गाउँपालिका कार्यालय, अस्पताल वा स्वास्थ्य चौकी र सार्वजनिक स्थलहरुमा बच्चालाई स्तनपानका निमित्त अलग्गै कक्ष ब्यवस्था गरि सकेको छैन ।	०.५
४.२.३	परिवार नियोजन, मातृ शिशु कल्याण, बिस्तारित खोप, पोषण, जनसंख्या शिक्षा र जनस्वास्थ्य सम्बन्धी कार्यक्रम लगायत महिलाहरुको स्वास्थ्य सुधार सम्बन्धी बिशेष कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिएका छन् ?	१	परिवार नियोजन, मातृ शिशु कल्याण, बिस्तारित खोप, पोषण, जनसंख्या शिक्षा र जनस्वास्थ्य सम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन भएका ।	१
४.२.४	महिला, गरीब, निमूखा र बञ्चितिकरणमा परेका ब्यक्तिहरुको स्वास्थ्य बिमा गर्न सहजिकरण र सहयोग गर्ने कार्यक्रम र बजेट भए/नभएको ?	१	"जनतासंग गाउँपालिका अध्यक्ष" कार्यक्रमवाट महिला तथा लक्षित समुदायका नागरिकहरुको स्वास्थ्य बिमा सहयोग कार्यक्रम भएको ।	१
	सहायक बिषयगत जम्मा	४		३.५
४.३	**शिक्षा कार्यक्रम**			
४.३.१	स्थानीय तहले आफ्नो पालिका भित्रका बिद्यालय जाने उमेरका सबै बालबालिकालाई बिद्यालयमा भर्ना	१	बिद्यार्थी भर्ना अभियानद्वारा बालबालिकालाई बिद्यालयमा भर्ना गर्ने कार्य भएको ।	१

	गराउने प्रबन्ध मिलाए/नमिलाएको ?			
४.३.२	स्थानीय तहले आफ्नो पालिका भित्रका आर्थिक अवस्था कमजोर भएका परिवारका बालिका तथा बञ्चितिकरण परेका समुदायका सबै बालबालिकालाई दिवा खाजा, निशुल्क पाठ्य पुस्तक र शैक्षिक सामाग्री तथा पोसाक उपलब्ध गराउन छात्रबृत्तिको ब्यवस्था गरी निश्पक्ष बितरण हुने प्रवन्ध मिलाए/नमिलाएको ?	१	बालबिकास तहदेखि ५ कक्षासम्म दिवाखाजा र कक्षा १ देखि १२ सम्म निशुल्क पाठ्यपुस्तक बितरण गरिएको ।	१
४.३.३	निरक्षर महिलाहरुको लागि शिक्षा सम्बन्धी बिशेष कार्यक्रमहरु सञ्चालन भए नभएको ? (जस्तै अभिभावक शिक्षा, प्रौढ तथा किसोरी शिक्षा, साथी शिक्षा, कार्यमूलक प्रौढ शिक्षा, बच्चा देखि बच्चा कक्षा आदि) (कार्यक्रम संख्या पटक तथा सहभागी संख्या)	१	सामुदायिक सिकाई केन्द्रवाट अभिभावक शिक्षा, प्रौढ तथा किसोरी शिक्षा आदि सञ्चालनमा रहेको ।	१
४.३.४	बिद्यालयमा छात्र र छात्राको लागि छुट्टा छुट्टै शौचालय, किसोरी छात्राको लागि प्याड र यौनशिक्षा तथा सहजीकरण कार्यक्रम सञ्चालन हुने गरेको/नगरेको ?	१	बिद्यालयमा छात्र र छात्राको लागि छुट्टा छुट्टै शौचालय ब्यवस्था भएको । किसोरी छात्राको लागि प्याड बितरण भएको । यौनशिक्षा तथा सहजीकरण कार्यक्रम सञ्चालन आंशिक रुपमा भएको ।	०.५
	सहायक बिषयगत जम्मा	४		३.५
४.४	**खानेपानी तथा सरसफाई**			
४.४.१	गाउँपालिका/नगरपालिकामा सफा पिउने पानी, हात धुने ब्यवस्था, महिला र पुरुषको लागि अलग्गै शौचालयको ब्यवस्था र स्यानिटाईजरको उपयोग गर्ने प्रबन्ध भए/ नभएको ?	१	गाउँपालिका र वडामा सफा पिउने पानी, हात धुने ब्यवस्था र स्यानिटाईजरको ब्यवस्था नभएको । गाउँपालिका र वडाहरुमा महिला र पुरुषको लागि अलग्गै शौचालयको ब्यवस्था नभएको ।	०.५
४.४.२	स्थानीय तहको आयोजना तथा स्थानीय महिलाहरुको सक्रिय सहभागितामा वडा वडामा खुला दिसामुक्त पालिका, घरघरमा शौचालय, डाँडा र गौडामा पोखरी, टोल सफाई अभियान जस्ता कार्यक्रम	१	गाउँपालिका खुला दिशामुक्त घोषणा नभएको । टोल सरसफाई कार्यक्रम निरन्तर सञ्चालनमा रहेको । खानेपानीको मुल संरक्षण कार्यहरु	०.५

	सञ्चालन हुने गरे/नगरेको ?		सञ्चालनमा रहेको ।	
४.४.३	कुहिने नकुहिने घरायासी फोहर छुट्याउने ब्यवस्था, फोहर संकलन तथा बिसर्जन, घरघरमा भान्साको फोहर र पानीवाट करेसाबारी तथा गमला र फुलवारी जस्ता कार्यक्रममा महिला र पुरुषको समान सहभागिता हुनुपर्ने जस्ता चेतना अभिबृद्धि कार्यक्रम सञ्चालन हुने गरे नगरेको ?	१	फोहर संकलन गर्ने ब्यवस्था भएको । फोहर बिसर्जन घरधनी आफैले गर्ने गरेको । फोहरको संकलन र करेसावारीमा प्रयोग गर्ने गरेको । फोहोर संकलनमा महिला र पुरुषको समान सहभागिता हुनुपर्ने जस्ता चेतना अभिबृद्धि कार्यक्रम सञ्चालन हुने काम नगरेको ।	०.५
४.४.४	महिलाहरु बढी मात्रामा संलग्न हुने कार्यमा सफा पानीको सहज ब्यवस्थाका लागि स्थानीय महिलाहरुको सक्रीय सहभागितामा आकासेपानी संकलन र भण्डारण, पराम्परागत ईनार र कुवाको पूनर्जिवीकरण र रिचार्जिङ कार्यक्रम सञ्चालन हुने गरे/ नगरेको ?	१	गाउँपालिकाको सम्पूर्ण घरधुरीहरुमा एक घर एक धाराको ब्यवस्था भएको । खानेपानी मुहानको संरक्षण गरिएको ।	०.५
	सहायक बिषयगत जम्मा	४		२
४.५	**स्वरोजगार र आयआर्जन तथा बजार ब्यवस्थापन**			
४.५.१	स्थानीय सरकारको योजना तर्जुमा गर्दा बेरोजगार तथा गरीबीको नक्सांकनको समेत आधार लिई महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ हुने स्वरोजगारमूलक, आयमूलक र सिपमूलक कार्यक्रमहरु राख्ने र बार्षिक बजेटमा समावेश गरी कार्यान्वयन गरिएको छ/छैन ?	१	बेरोजगार तथा गरीबीको नक्सांकनको आधारमा स्थानीय योजना तयार गरी महिला तथा लक्षित वर्गका समुदायलाई लघु उद्यम बिकास कार्यक्रम, महिला तथा लक्षित समुह रोजगारका कार्यक्रमहरु, प्रधानमन्त्री स्वरोजगार कार्यक्रमहरु कार्यान्वयन भएको ।	०.५
४.५.२	स्थानीय सरकारले स्वरोजगार तथा बैदेशिक रोजगारीमा जाने महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समुदायको क्षमता बिकासको लागि कार्यक्रमहरु तय गरी	१	हालसम्म यस गाउँपालिकामा बैदेशिक रोजगारमा जाने महिलाहरु र लक्षित वर्गहरुको लागि क्षमता बिकासको लागि कार्यक्रम नगरेको ।	०

	कार्यान्वयन गर्ने गरे नगरेको ? (कार्यक्रम संख्या र उपस्थिति)			
४.५.३	ग्रामिण महिला प्राविधिकहरु (पशु सेवा, कृषि, स्वास्थ्य र पूर्वाधार सम्बन्धि प्राविधिकहरु) र सामाजिक परिचालक तयार गर्ने गरे/नगरेको (मनोनयन, नियुक्ति वा गठन र तालिम सम्बन्धी सूचकांक) ?	१	ग्रामिण महिला प्राविधिकहरु (पशु सेवा, कृषि, स्वास्थ्य र पूर्वाधार सम्बन्धि प्राविधिकहरु) को तयारी गर्ने कार्यक्रम नभएको ।	०
४.५.४	गरीब र बञ्चितिकरणमा परेको समुदायको पहुँच र क्रयशक्ति अनुरुप सुपथमूल्य सहकारी पसलहरुको ब्यवस्थापनमा पालिकाको कार्यक्रम कार्यान्वयन भए/नभएको ?	१	यस गाउँपालिकामा सुपथ मूल्य सहकारी सञ्चालन कार्यक्रम छैन ।	०
	सहायक बिषयगत जम्मा	४		०.५
	मूल बिषयगत जम्मा	२०		११.५
५.	**सुशासन तथा उत्तरदायित्व**			
५.१	**सुशासन**			
५.१.१	स्थानीय तहले स्थानीय सेवा प्रवाह, बिकास निर्माण र स्थानीय शासनका बिषयमा कार्यपालिका तथा सभावाट नीति, कानुन जारी गरी सोही कानुन बमोजिम सम्बन्धित अधिकारीवाट निर्णय गरी कामकाज गर्ने गरेको वा तदर्थ निर्णय गरी कामकाज हुने गरेको ?	१	गाउँ सभा र कार्यपालिकाका निर्णयवाट पास भएका नीति, कार्यक्रम र बजेटवाट अख्तियारी प्राप्त गरी कामकाज हुने गरेको ।	१
५.१.२	स्थानीय तहले बिधिको शासन ब्यापक जनसहभागिता, भ्रष्टाचार बिरुद्ध शुन्य सहनशिलता, सेवा प्रवाहमा निश्पक्षता र महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समुदायलाई अग्राधिकार जस्ता नीतिहरु कार्यान्वयनमा ल्याएको/नल्याएको ?	१	गाउँपालिकाले बिधिको शासन ब्यापक जनसहभागिता, सेवा प्रवाहमा निश्पक्षता र महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समुदायलाई अग्राधिकार जस्ता नीतिहरु कार्यान्वयनमा ल्याएको ।	०.५
५.१.३	महिला बिकासको लागि भएका बेईजिङ घोषणपत्रका बाहवटा प्रतिबद्धताहरुको क्षेत्रमा कार्यक्रम तयार गरी कार्यान्वयन गर्ने गरेको छ ?(कार्यक्रम संख्या र उपस्थिति)	१	बेईजिङ घोषणापत्रका १२ बुँदाहरुलाई बिशिष्टीकृत गरी कार्यक्रम नगरिएको ।	०

५.१.४	संयूक्त राष्ट्रसंघीय बाल अधिकार महासन्धी १९८९ मा गरिएका प्रतिबद्धता कार्यान्वयन गर्न कार्यक्रमहरुमा रकम बिनियोजन गरी कार्यक्रमहरु समयमै सम्पन्न गरेको छ ?	१	संयूक्त राष्ट्रसंघीय बाल अधिकार महासन्धी १९८९ मा गरिएका प्रतिबद्धता कार्यान्वयन गर्न कार्यक्रमहरुमा रकम बिनियोजन गरी कार्यक्रमहरु आंशिक रुपमा कार्यान्वयन भएको ।	०.५
	सहायक बिषयगत जम्मा	४		२
५.२	**उत्तरदायित्व र जवाफदेहिता**			
५.२.१	स्थानीय सरकारले नियमित रुपमा कार्यक्रमको सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण गर्ने गरे/ नगरेको ?	१	चौमासिक रुपमा सार्वजनिक सुनुवाई गरिएको । सूचनाहरु वेवसाइट र पत्रिका मार्फत सम्प्रेषण गर्ने गरिएको । सामाजिक परीक्षण नभएको र सार्वजनिक परीक्षण भएको ।	०.५
५.२.२	स्थानीय सरकारले गर्ने सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण कार्यक्रममा बञ्चितिकरणमा परेका ब्यक्ति तथा समुदायका सदस्यको उपस्थिति रहने गरे/नगरेको ?	१	उक्त कार्यक्रमहरुको लागि सबै नागरिकहरुलाई निमन्त्रणा गरिएको । महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समुदायको ब्यक्ती उपस्थिति हुने गरेको ।	०.५
५.२.३	स्थानीय सरकारले गर्ने सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण कार्यक्रममा बञ्चितिकरणमा परेका ब्यक्ति तथा समुदायका तर्फवाट स्थानीय सरकारले लिएको नीति र कार्यक्रम र सोको कार्यान्वयनका बिषयमा आवाज उठ्ने गरे/नगरेको र यसरी उठेका प्रश्न उपर स्थानीय सरकारवाट सम्वोधन हुने गरे/ नगरेको ?	१	स्थानीय सरकारले गर्ने सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई जस्ता कार्यक्रमहरुमा लक्षित वर्गको समस्याहरुको सम्बोधन बारेमा लिएको नीति र कार्यक्रम र सोको कार्यान्वयनका बिषयमा उठेका गुनासो र सुझावहरु सरकारवाट सम्वोधन हुने गरेको ।	१
५.२.४	स्थानीय सरकारका जनप्रतिनिधि र कर्मचारीको आचार संहिता स्वीकृत गरी कार्यान्वयनमा ल्याए नल्याएको ?	१	गाउँपालिकाका पदाधिकारीहरुको आचारसंहिता २०७४ लागु भएको । कर्मचारीहरुको आचारसंहिता लागु नभएको ।	०

	सहायक बिषयगत जम्मा	४		२
५.३	**सूचना तथा सञ्चार**			
५.३.१	स्थानीय सरकारले नियमित रुपमा समग्र बार्षिक योजना तथा कार्यक्रमको सार्वजनिक गर्ने गरे नगरेको र महिला, बालबालिका र आदिवासी जनजाति, मधेसी, मुस्लिम, पिछडावर्ग दलित, अपांगता भएका ब्यक्तिहरु, जेष्ठ नागरिकलाई लक्षित गरी राखेका कार्यक्रम र बजेट सरोकारवालाले थाह पाउने गरी सार्वजनिक गरे/नगरेको ?	१	बार्षिक नीति तथा कार्यक्रम गाउँसभावाट पास भए पछि सम्पूर्ण गाउँपालिकाबासीलाई सूचना गरी बजेट तथा कार्यक्रम सार्वजिनिकीकरण गर्ने गरिएको।	१
५.३.२	स्थानीय सरकारले स्थानीय सूचना स्थानीय भाषामा प्रवाह तथा प्रशारण गर्ने गरे नगरेको ?	१	यस गाउँपालिकामा स्थानीय भाषा नै नेपाली भाषा भएकोले नेपाली भाषामा नै सम्पूर्ण सूचना प्रवाह तथा प्रशारण गर्ने गरेको।	१
५.३.३	के स्थानीय सरकारले स्थानीय रेडियो एफ एम र छापा माध्यमद्वारा समावेशीकरण तथा लैंगिक समानता सम्बन्धी सूचना प्रवाह गरी जनतालाई सुसूचित गर्ने गरेको छ ?	१	स्थानीय सञ्चार माध्यमहरुवाट लैससास बिकास सम्बन्धी सूचनाहरु न्यून रुपमा प्रवाह गर्ने गरेको।	०.५
५.३.४	के स्थानीय स्तरमा महिला बालबालिका सबै जातजातिका बिपन्न वर्ग (आदिबासी जनजाति दलित मधेशी मुस्लिम पिछडावर्ग) अपांगता भएको ब्यक्तिहरु जेष्ठ नागरिक लगायत अन्य लक्षित समुहहरुको सूचना शिक्षा र सञ्चार सम्बन्धी कार्यक्रमको प्रवाहवाट यी वर्गहरुको जनचेतना बृद्धि भएको छ ? (आधार तथ्यांकसंग समेत तुलना गर्न सकिने)	१	आदिबासी जनजाति तथा लक्षित समुहहरुको सूचना शिक्षा र सञ्चार कार्यक्रम लागु नभएको हुँदा जनचेतना बृद्धिमा आंशिक रुपमा योगदान भएको।	०.५
	सहायक बिषयगत जम्मा	४		३
५.४	**अनुगमन र मूल्यांकन**			
५.४.१	के कार्यक्रम तथा परीयोजना कार्यान्वयनवाट सम्बन्धित समुदायले पुरा लाभ लिन सकेको छ ?	१	कार्यक्रम तथा परियोजनाको कार्यान्वयनवाट कार्ययोजना तथा नीति निर्माणमा सम्बन्धित समुदायले ठिकै लाभ लिएको छ।	०.५

५.४.२	के स्थानीय सरकारले सञ्चालन गरेका कार्यक्रमहरुको अनुगमन मूल्यांकन गर्दा लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशी बिकास सम्बन्धी कार्यक्रमको सञ्चालनबाट सरोकारवालालाई पुगेको लाभ असर र प्रभाव बिश्लेषण गर्ने गरिन्छ ?	१	अनुगमन र मूल्यांकन गरिए पनि लाभ र असरको बिश्लेषण नभएको ।	०
५.४.३	के स्थानीय सरकारको समिक्षा बैठकमा महिला, बालबालिका सबै जातजातिका बिपन्न बर्ग (आदिबासी, जनजाति, दलित, मधेशी, मुस्लिम, पिछडावर्ग) अपांगता भएका ब्यक्तिहरु, जेष्ठ नागरिक लगायतलाई लक्षित कार्यक्रम माथि छलफल गर्ने गरेको छ ?	१	समिक्षा बैठकमा महिला, बालबालिका सबै जातजातिका बिपन्न बर्ग (आदिबासी, जनजाति, दलित, मधेशी, मुस्लिम, पिछडावर्ग) अपांगता भएका ब्यक्तिहरु, जेष्ठ नागरिक लगायतलाई लक्षित कार्यक्रम माथि छलफल हुने गरेको ।	१
५.४.४	के अनुगमन तथा मूल्यांकनवाट सिकेका पाठहरु कार्यक्रम वा योजना तयार गर्दा समावेश गर्ने गरिन्छ ?	१	अनुगमन र मूल्यांकनवाट प्राप्त प्रतिवेदनका आधारमा आगामी कार्यक्रमलाई तयार गरी त्यसको अनुभवका आधारमा योजना तयार गरिएको ।	०.५
	सहायक बिषयगत जम्मा	४		२
५.५	**समन्वय र सम्बन्ध बिस्तार**			
५.५.१	स्थानीय तहले संघ र प्रदेश सरकारहरुले तय गरेको नीति, कानुन तथा कार्यक्रमहरुको कार्यान्वयनमा सहकार्य, समन्वय र सहजीकरण गर्ने गरेको/ नगरेको ?	१	समन्वय र साझेदारीमा कार्यक्रमहरु गर्ने गरिएको ।	१
५.५.२	लैंगिक समानता तथा समावेशी बिकासको लागि बिभिन्न सरोकारवाला निकायहरु बिच सञ्जाल सदस्य बनी कार्यगत छलफल तथा यस क्षेत्रको बिकासको लागि नियमित रुपमा कार्य हुने गरे/ नगरेको ?	१	लैससास कार्यान्वयन सञ्जाल गठन नभएको ।	०.५

५.५.३	लैंगिक समानता तथा समावेशी बिकासको लागि बिभिन्न सरोकारवाला निकायहरु बिच कार्यगत संयन्त्र (सञ्जाल) का प्रतिनिधिहरुलाई लैंगिक तथा समावेशी बिकास सम्बन्धी क्षमता बिकास तालिमहरु प्रदान गर्ने गरे/नगरेको ?	१	लैंगिक समानता तथा समावेशी बिकासको लागि बिभिन्न सरोकारवाला निकायहरु बिच कार्यगत संयन्त्र (सञ्जाल) नभएकोले क्षमता बिकास तालिमहरु प्रदान गर्ने नगरेको।	०
५.५.४	महिला बिरुद्ध हुने सबै प्रकारका भेदभाव उन्मुलन गर्ने महासन्धि कार्यान्वयनका लागि तयार गरिएको राष्ट्रिय कार्ययोजना र संयूक्त राष्ट्रसंघीय सूरक्षा परिषदद्वारा पारित प्रस्ताव नं १३२५ र १८२० को कार्यान्वयन राष्ट्रिय कार्ययोजना, मानव अधिकार कार्ययोजना तथा छुवाछुत बिरुद्धको कार्ययोजनामा स्थानीय सरकारको जिम्मेवारी भनी उल्लेख गरिएका कार्यक्रमहरुमा रकम बिनियोजन तथा कार्यान्वयन गर्ने गरे/नगरेको ?	१	महिला बिरुद्ध हुने सबै प्रकारका भेदभाव उन्मुलन गर्ने महासन्धि कार्यान्वयनका लागि तयार गरिएको राष्ट्रिय कार्ययोजना र संयूक्त राष्ट्रसंघीय सूरक्षा परिषदद्वारा पारित प्रस्ताव नं १३२५ र १८२० को कार्यान्वयन राष्ट्रिय कार्ययोजना, मानव अधिकार कार्ययोजना तथा छुवाछुत बिरुद्धको कार्ययोजनामा उल्लेखित कार्यक्रमहरु स्थानीयकरण गरि कार्यान्वयन नगरिएको।	०
	सहायक बिषयगत जम्मा	४		१.५
	मूल बिषयगत जम्मा	२०		१०.५
	कुल जम्मा	१००		५८

गण्डकी प्रदेश प्रशिक्षण प्रतिष्ठान

नदिपुर, पोखरा, नेपाल

ग.प्र.प्र.प्र./ता.स.का.वि.फा./ प्रशिक्षार्थी हाजिरी | संस्करणः ०१ | पुनरावलोकनः ०० | जारी संख्या ०१ | Page |1 of1

आगन्तुक/सहभागी/प्रशिक्षार्थीको विवरण

कार्यक्रमको शीर्षकःलैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण मितिः २०७९ असोज ३०,३१ र कार्तिक १(३ दिन)

स्थान (जिल्ला, गाउँ/नगरपालिका, वडा, स्थान): वडिगाड गाउँपालिका, गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय, सभाहल

उपस्थितिविवरण

क्र सं	सहभागीको नाम	लिङ्ग	पद	कार्यालय/संस्था	फोन नं	ईमेल	सामाजिक समावेशीकरण*	अपाङ्गताको प्रकार	हस्ताक्षर		
									प्रथम दिन	दोस्रो दिन	तेस्रो दिन
१	गण्डकी थापा अधिकारी	महिला	अध्यक्ष	वडिगाड गापा	९८४६६८२३ ९२६	gandakithapa@gmail.com	बाहुन	छैन	[illegible]		
2.	भिमशेन कन	पु.	उपाध्यक्ष	,,	९८४७६९४४ ९२२	vcbrm100@gmail.com	दशनामी	,,		[illegible]	[illegible]
३-	वीरमान थापा	पु.	वार्ड अध्यक्ष	वडिगाड-१	९८४६०६२९ ७९८		जनजाति	,,	[illegible]	[illegible]	[illegible]
४.	कृष्ण बस्नेत	पु	,,	वडिगाड-९	9851055341		क्षेत्री	,,	[illegible]	[illegible]	[illegible]
५	विर बहादुर	पु	,,	,, ६	९८४७०६६६ ९०६०		जनजाति	,,	विर	विर	विर
९.	देवी कुमारी	म.	कार्यपालिका सदस्य	वडिगाड गा.पा. वडा नं. ९	९८४८०६६९ ७७३		दलित	छैन	देवि	देवि	देवि
१0.	डालीमा सार्की	म	सदस्य	वडा नं. ५	9866053 973		दलित	×	डालीमा	डालीमा	डालीमा

*सामाजिक समावेशीकरणः दलित, जनजाति, मधेशी, मुस्लिम, बाहुन,क्षेत्री,अन्य

गण्डकी प्रदेश प्रशिक्षण प्रतिष्ठान

नदिपुर, पोखरा, नेपाल

आगन्तुक/सहभागी/प्रशिक्षार्थीको विवरण

कार्यक्रमको शीर्षकःलैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण मितिः २०७९ असोज ३०,३१ र कार्तिक १(३ दिन)

स्थान (जिल्ला, गाउँ/नगरपालिका, वडा, स्थान): वडिगाड गाउँपालिका, गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय, सभाहल

उपस्थितिविवरण

क्र सं	सहभागीको नाम	लिङ्ग	पद	कार्यालय/संस्था	फोन नं	ईमेल	सामाजिक समावेशीकरण*	अपाङ्गताको प्रकार	हस्ताक्षर		
									प्रथम दिन	दोस्रो दिन	तेस्रो दिन
11	सन्ते विश्वकर्मा	पु	आ.ब. का.जि.	वडिगाड गा.पा.	9843169346	—	B.K. दलित	छैन	[signature]	[signature]	[signature]
12	विष्णु बलाल	पु	स.ई.	वडिगाड गा.पा.	9847638064	Bishnubalal475@gmail.com	जनजाति	"	[signature]	[signature]	[signature]
13.	लक्ष्मण कुंवर	पु	इन्जीनियर	वडिगाड गा.पा.	9861344537	—	क्षेत्री	"	[signature]	[signature]	[signature]
14	ईश्वर ओली	पु.	प्रा.स.	वडिगाड गा.पा.	९८६८६८२३९६	ishwarali1895@gmail.com	ब्राह्मण	"	[signature]	[signature]	[signature]
15	तेजेन्द्र घर्ती	पु.	प.स्वा. प्र.	वडिगाड गा.पा.	९८४९९२४४२०	gmtejendra12345@gmail.com	क्षेत्री	"	[signature]	[signature]	[signature]
16	राम प्रसाद थिंगाली	पु.	रोजगार संयोजक	वडिगाड गा.पा.	९८३९८२८२८९	lomanthramy04@gmail.com	जनजाति	"	[signature]	[signature]	[signature]
17.	निशान अधिकारी	पु.	IT Officer	" "	9849658166	nishanadhikari25@gmail.com	ब्राह्मण	—	[signature]	[signature]	

*सामाजिक समावेशीकरणः दलित, जनजाति, मधेशी, मुस्लिम, बाहुन,क्षेत्री,अन्य

गण्डकी प्रदेश प्रशिक्षण प्रतिष्ठान

नदिपुर, पोखरा, नेपाल

आगन्तुक/सहभागी/प्रशिक्षार्थीको विवरण

कार्यक्रमको शीर्षकः लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण **मितिः २०७९ असोज ३०,३१ र कार्तिक १(३ दिन)**

स्थान (जिल्ला, गाउँ/नगरपालिका, वडा, स्थान): वडिगाड गाउँपालिका, गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय, सभाहल

उपस्थितिविवरण

क्र सं	सहभागीको नाम	लिङ्ग	पद	कार्यालय/संस्था	फोन नं	ईमेल	सामाजिक समावेशीकरण*	अपाङ्गताको प्रकार	हस्ताक्षर		
									प्रथम दिन	दोस्रो दिन	तेस्रो दिन
१८	कमल शर्मा	पु.	सि. चालक	वडिगाड गाउँ कार्यपालिकाको का.	९८४०९५६९ ६८	Kanxosharma68@gmail.com	बाहुन	छैन	[signature]	[signature]	[signature]
१९	सुधीर कु. यादव	पु.	प्रा. स.	"	९८४१०५८८ ६६	sky201153@gmail.com	बाहुन	"	[signature]	[signature]	[signature]
20	देवेन्द्र घिमिरे	पु.	रोजगार सहायक	वडिगाड गाउँ कार्यपालिकाको का	9745418177	aghimire[illegible]@gmail.com	"	"	[signature]	[signature]	[signature]
२१	[illegible] थापा			वडिगाड गाउँ कार्यपालिका सदस्य	९८६१८४४५६२		जनजाति	"	[signature]	[signature]	[signature]
२२	देवी कामी	—	—	काम							
२३	रबिना थापा	म		कार्यपालिका सदस्य	९८४६२५३९४६		जनजाति	छैन	Rabina	Rabina	Rabina
२४	अरुण [illegible]	म	[illegible]	वडिगाड गा.पा.	९८४४६२०६९६		क्षेत्री	"	[signature]	[signature]	[signature]

*सामाजिक समावेशीकरणः दलित, जनजाति, मधेशी, मुस्लिम, बाहुन,क्षेत्री,अन्य

गण्डकी प्रदेश प्रशिक्षण प्रतिष्ठान

नदिपुर, पोखरा, नेपाल

आगन्तुक/सहभागी/प्रशिक्षार्थीको विवरण

कार्यक्रमको शीर्षक:लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण **मितिः २०७९ असोज ३०,३१ र कार्तिक १(३ दिन)**

स्थान (जिल्ला, गाउँ/नगरपालिका, वडा, स्थान): वडिगाड गाउँपालिका, गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय, सभाहल

उपस्थितिविवरण

क्र सं	सहभागीको नाम	लिङ्ग	पद	कार्यालय/संस्था	फोन नं	ईमेल	सामाजिक समावेशीकरण*	अपाङ्गताको प्रकार	हस्ताक्षर		
									प्रथम दिन	दोस्रो दिन	तेस्रो दिन
२५	सुनिता पाइजा	म.	उ.वि.स.	वडिगाड गा.पा.को कार्यालय	९८४०१७५७३	—	जनजाति	छैन	[signature]	[signature]	[signature]
२६	सितारमा रोका	म.	अ.न.मि	वडिगाड गा.पा.को कार्यालय	9867217963	—	,,	,,	[signature]	[signature]	[signature]
२७	हेम ... पुन	पु.	हेoमo	वडिगाड गाउँ कार्य	9863570010		,,	,,	[signature]	[signature]	[signature]
२८	विपेन्द्र के.सी.	पु	अ.स्वा.नि.	,,	९८२०६१२८६०		क्षेत्री	,,	[signature]	[signature]	[signature]
२९	डा० कमलाचन्द्र	पु	सहजकर्ता	GPTA	९८५६२५६८२६		जनजाति	,,	[signature]	[signature]	[signature]
३०	सुनिता नाम्जाली	म	,,	,,	९८४१२०५८८५		आ.ज.	नभएको	[signature]	[signature]	[signature]
३१	पुनम हल्याल	म	का.प	व.गा.पा	९८६०१८६६९३		,,	,,	[signature]	[signature]	[signature]

*सामाजिक समावेशीकरणः दलित, जनजाति, मधेशी, मुस्लिम, वाहुन,क्षेत्री,अन्य

गण्डकी प्रदेश प्रशिक्षण प्रतिष्ठान

नदिपुर, पोखरा, नेपाल

आगन्तुक/सहभागी/प्रशिक्षार्थीको विवरण

कार्यक्रमको शीर्षकःलैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण मितिः २०७९ असोज ३०,३१ र कार्तिक १(३ दिन)

स्थान (जिल्ला, गाउँ/नगरपालिका, वडा, स्थान): वडिगाड गाउँपालिका, गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय, सभाहल

उपस्थितिविवरण

क्र सं	सहभागीको नाम	लिङ्ग	पद	कार्यालय/संस्था	फोन नं	ईमेल	सामाजिक समावेशीकरण*	अपाङ्गताको प्रकार	हस्ताक्षर		
									प्रथम दिन	दोस्रो दिन	तेस्रो दिन
३२.	टेक बहादुर रमीप		कारिन्दा		९८६१९८५५७१९९		जनजाति	नभएको			
३३.	सुजना भट्टराई खरेल	म.	एएम.आई. एस.		९८४६६६५८००		बाहुन	,,			
३४.	देवकला ओली	म.	फिल्ड सहायक		९८६७७०२८२०		जनजाति	छैन			
३५.	शोभित थापा	पु.	का० स०		९८४०२३६२०२		,,	,,			
३६.	पूर्णबहादुर घर्ती	पुरुष	शिक्षा अधिकृत	वडिगाड गा.पा.	९८४६५३२३००	Purnaghartig3@gmail.com	,,	,,			
३६.	कुलराज घिमिरे	पुरुष	प्रा. स. शिक्षा	,,	९८४१२२८३४८	kul8202@gmail.com	बाहुन	,,			
८.	चेतनारायण भट्टराई	पुरुष	प्र. प्र. अधिकृत	वडिगाड गा.पा.	९८५६५६५४४४	narayanchet98@gmail.com	,,	,,			

*सामाजिक समावेशीकरणः दलित, जनजाति, मधेशी, मुस्लिम, बाहुन,क्षेत्री,अन्य

गण्डकी प्रदेश प्रशिक्षण प्रतिष्ठान

नदिपुर, पोखरा, नेपाल

सहजकर्ता/कार्यक्रम संयोजक/प्रतिवेदक/सहयोगी/अन्यकोउपस्थिति

कार्यक्रमको शीर्षकः वडिगाड गाउँपालिकाको लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण मितिः२०७९ असोज ३०, ३१ र कार्तिक १ गते (३ दिन)

स्थान (जिल्ला, गाउँ/नगरपालिका, वडा, स्थान): वडिगाड गाउँपालिका, गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय, सभाहल

उपस्थिति विवरण

क्र सं	सहभागीको नाम	लिङ्ग	पद	कार्यालय/संस्था	फोन नं	ईमेल	सामाजिक समावेशीकरण*	अपाङ्गताको प्रकार	हस्ताक्षर		
									प्रथम दिन	दोस्रो दिन	तेस्रो दिन
१,	डा० कृष्ण व० पौडेल	पु	सहजकर्ता	GPTA	९८६६२६६८२६		जनजाति	छैन			
२,	विष्णु प्र० घिमिरे	पु०	ना.प्र.से.प्र	वडिगाड -६	९८५६६९४४८९	bishnughimire[illegible]		"			
३	चन्द्रा राल्कोटी	म	कार्यपालिका सदस्य	वडिगाड 10	9842917748		"	छैन			
४,	पुनम [illegible]	म	का.स	व० गा.पा	९८६०९८६६९२		"	"	पुनम	पुनम	पुनम
५.	सिमा काउचा	म.	उ.वि.स.	वडिगाड गा.पा.	९८६०५०९२२९६	seemakaucha0@gmail.com	जनजाति	छैन			
६.	यम बहादुर रेश्मी	पु.	अधिकृत	वडिगाड गा.पा.	९८५६५२२८००	vdcsalsala@gmail.com	जनजाति	छैन			
७.	मिन बहादुर सलामी	पु.	आ.लै.प.	वडिगाड गा.पा.	९८४३१८४८६३	minsalami098@gmail.com	जनजाति	छैन			

*सामाजिक समावेशीकरणः दलित, जनजाति, मधेशी, मुस्लिम, बाहुन,क्षेत्री,अन्य

गण्डकी प्रदेश प्रशिक्षण प्रतिष्ठान

नदिपुर, पोखरा, नेपाल

सहजकर्ता आमन्तुक/सहभागी/प्रशिक्षार्थीको विवरण

कार्यक्रमको शीर्षकः लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण **मितिः २०७९ असोज ३०,३१ र कार्तिक १(३ दिन)**

स्थान (जिल्ला, गाउँ/नगरपालिका, वडा, स्थान): वडिगाड गाउँपालिका, गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय, सभाहल

उपस्थितिविवरण

क्र सं	सहभागीको नाम	लिङ्ग	पद	कार्यालय/संस्था	फोन नं	ईमेल	सामाजिक समावेशीकरण*	अपाङ्गताको प्रकार	हस्ताक्षर प्रथम दिन	हस्ताक्षर दोस्रो दिन	हस्ताक्षर तेस्रो दिन
३८.	प्रदिप पौडेल	पु	अमिन	वडिगाड गा.पा.	९८४६६८२२००	Pradippoudel 2120@gmail.com	ब्राह्मण	छैन	[illegible]	[illegible]	[illegible]
~~४०.~~	~~चन्द्री रास्कोटी~~	~~म~~	~~कार्यपालिका सदस्य~~	~~वडिगाड गा.पा. वडा नं. १०~~	~~९८४२५९६०४८~~		~~आ. ज.~~	~~"~~			
४०.	डोलराज काफ्ले	पु	सहजकर्ता	GPTA	९८५६२५६८२६		जनजाति	छैन	[illegible]	[illegible]	[illegible]
४१.	सुनिता नामाड	म	"	"	९८४१५८०५८७५		आ. ज.	अपाङ्गता छैन	सुनिता	सुनिता	सुनिता
	देव राज पुन	पु.	संयोजक	वडिगाड गाउँपालिका	९८६६२२८६०७०		"	"	[illegible]	[illegible]	[illegible]
	टेक व. रोकी	पु.	वाहक-	वडिगाड गा.पा.			"	"	[illegible]	[illegible]	[illegible]
	पुनम [illegible]	म.	"	"	9860187613				पुनम	पुनम	पुनम

*सामाजिक समावेशीकरणः दलित, जनजाति, मधेशी, मुस्लिम, बाहुन,क्षेत्री,अन्य

केही झलकहरु

लैंगिक समानता तथा सामाजिक
समावेशीकरण परीक्षण
(GESI Audit)

लैंगिक समानता तथा सामाजिक
समावेशीकरण परीक्षण
(GESI Audit)

बिषयगत समितिको लैससास परीक्षण सूचकहरुमा छलफल

कार्य समुहको प्रस्तुतिकरण

लैंगिक समानता तथा सामाजिक
समावेशीकरण परीक्षण
(GESI Audit)

लैंगिक समानता तथा सामाजिक
समावेशीकरण परीक्षण
(GESI Audit)

लैंगिक समानता तथा सामाजिक
समावेशीकरण परीक्षण
(GESI Audit)

लैंगिक समानता तथा सामाजिक
समावेशीकरण परीक्षण
(GESI Audit)

लैंगिक समानता तथा सामाजिक
समावेशीकरण परीक्षण
(GESI Audit)